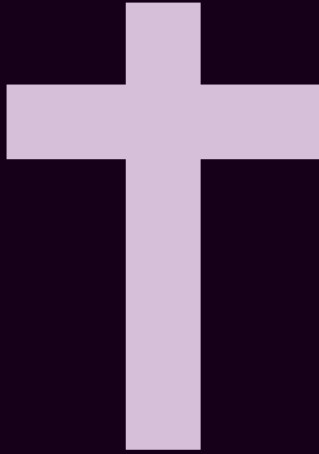

EUANGELION UNNI TA JESU-ÚBA CHRIST-KO-BA

UPATOARA LUKA-UMBA

The Gospel According to Luke in the Awabakal language of
Australia

**EUANGELION UNNI TA JESU-ÚBA CHRIST-KO-BA
UPATOARA LUKA-UMBA**
**The Gospel According to Luke in the Awabakal language of
Australia**

Public Domain

Language: Awabakalkoba (Awabakal)

2020-03-03

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 25 Nov 2022 from source files dated 3 Mar 2020
d6db59b5-f660-51ee-98f5-a9b6193eac6e

Contents

Luka	1
----------------	---

EUANGELION UNNI TA JESU-ÚMBA CHRIST-KO-BA UPATOARA LUKA-UMBA

¹ WONTO ba kauwálo mankulla unnoa tara túgunbilliko gurránto géen kinba,

² Yanti bo gearun kin bara gúkulla, unnoa tara nakillikan kurri-kurri kabirug gátun mankillikan wiyellikanne koba.

³ Murrarág tia kátan yantibo, koito bag ba tuig ko giroug, Teopolo murrarág ta,

⁴ Gurra-uwil koa bi tuloa, unnoa tara wiyatoara banug ba.

⁵ Yanti-kálai ta Herod noa kakulla, Piriwál noa kakulla Iudaia ka, kakulla noa tarai hieru Dhakaria yitirra, Abia-umba konara: gátun nukug gikoúmba yinálkun koba Aaron-umba, giakai bountoa yitirra Elidhabet.

⁶ Buloara bula kakulla murrarág Eloi kin, mikan ta gurraielléun bula Yehóa-ko noa ba wiyellikanne yarakai ma korien.

⁷ Keawaran bula wonnai korien kulla, bountoa Elidhabet gurrauwai; gátun bula ba gurrogbai kakulla.

⁸ Gátun yakita kakulla, umullielia noa ba Eloi kin makan ta, yirrug ka gikoug kin hieru koba,

⁹ Yanti kiloa hieru koba uman, yirrug ka gikoúmba ta upulliko bon porapora koiyug ko uwá noa ba nao koba Yehóa kai koba.

¹⁰ Gátun yanti bo yantinto konara kúri wiyellielia warai ta yakita winellielia ba porapora.

¹¹ Gátun paipéa noa ágelo Yehóa-umba gikoug kin, garokillielia noa túgkagkirri ka koiyug kón ta porapora ka.

¹² Gátun nakulla bon noa ba Dhakaria ko, unma bon noa ba, kinta gaiya noa ba kakulla.

¹³ Wonto ba ágelo wiya noa, Kinta kora bi kauwa, Dhakaria; kulla gurra ta wiyellikanne giroúmba, gátun nukug ko giroúmba ko wonnai kánun giroúmba, gátun wiyánun bi giakai yitirra Ioanne.

¹⁴ Gátun pitál bi kánun, pitál kauwákan kánun pórkullinun gikoug kinbirug.

¹⁵ Kauwál wal noa kánun, mikan ta Yehóa kin, gátun keawai wal noa wain pitánun, keawai tarere, gátun warakag wal noa witellinun Marai yirriyirri kan birug ko, waraka birug tunkán ta birug.

¹⁶ Gátun noa wiyánun wal barun kauwál-kauwál wonnai Ithárael-umba Yehóa-kin ko Eloi ta barúnba.

¹⁷ Gátun wal noa uwánun gikoug kin mikan ta kaiyu ka Marai ta Elia-uúmba, warbuggulliko búlbúl biyugbai tara koba wonnai kolağ, gátun barun kinko tuloa kako; uma-uwil koa barun kúri kurrikurri Yehóa kinko.

¹⁸ Gátun noa Dhakariako wiya bon ágelonug, Yakoai kan bag gurránun unni? kulla bag gurrogbai, gátun nukug emmoúmba gurroğ géen.

19 Ġatun noa aġeloto wiya bon, Ġatoa Gabriel, ġakillin Eloi kin mikan ta; ġatun yuka tia wiyelliko ġirouġ, ġatun tūġunbilliko ġali tara ko pitálmullikanne ko.

20 A! ġurrulla bi, ġóġ ko wal bi kánùn, ġatun kaiyu korien wal bi kánùn wiyelli ta, yaki-kálai tako purreáġ kako unni tara kánùn ba, kulla bi ba ġurra korien wiyellikanne emmoúmba, kabo kánùn wal unni tara.

21 Ġatun bara kúri ko mittia Dhakarianuġ, ġatun kotelliela minnuġ-bulliela noa tunkéa noa nao ka.

22 Ġatun noa ba paikulléun warrai ta, kaiyu korien noa wiyelli ko barun; ġatun bara ġurra Marai noa nakulla nao ba; kulla noa wauwál-wauwál umá barun ġatun, ġarokilliela noa ġóġ ko.

23 Ġatun kirun kabulla purreáġ ġikoúmba umullikanne, waita ġaiya noa uwá kokerá ko ġikouġ ka tako.

24 Ġatun yukita purreáġ ka Elidhabet ġikoúmba nukuġ warakaġ bountoa, ġatun yuropulléun bountoa warán yellenna ka, wiyelliela bountoa,

25 Yanti noa tia Yehóako umá nakulla noa tia ba purreáġ ka, mankilliko barun ba béelmulli tin kúri tin.

26 Tarai-ta yellenna ka hek ka, Gabriel ta aġelo ta puntimai ta wiyabunbia bon Eloi kinbiruġ uwolliko, purrai kolaġ, Galilaia koba, ġiakai Nadharet,

27 Mirrál lako wiyatoara ko, kúri kako Yotheop kinko yitirra ko, wonnai taro noa Dabidúmba; ġatun mirrál ġiakai yitirra Mari.

28 Ġatun noa aġelo uwa bounnoun kin, ġatun wiyelliela, A! murraráġ umatoara bi Yehóa kátan ġirouġ katoa ba; murraráġ umatoara bi nukuġ ka.

29 Ġatun bountoa ba nakulla bon, kinta bountoa kakulla wiyellita ġikouġ kin, ġatun kotelliela bountoa minariġ unni totóġ kátan.

30 Ġatun aġeloko wiya bounnoun, Kinta kora bi, Mari: kulla bin pitálmatoara Eloito noa.

31 A, ġurralia bi, warakaġ bi kánùn, wonnai kan ġirouġ kin pika ka, ġatun yinal pórkullinùn, ġatun bi ġiakai yitirra IETHU.

32 Ġatun wal noa kauwál kánùn, ġatun wal bon wiyánùn ġia kai Yinal ta wokka ka ko; ġatun noa Yehóako Eloito ġúnun wa bon yellawollikanne biyuġbai koba Dabidúmba ġikoúmba:

33 Ġatun noa wiyánùn wal yanti-katai barun Jakobúmba; ġatun ġikoúmba piriwálkanne keawai wal kánùn wirán.

34 Wiya ġaiya bountoa bon aġelonuġ Mariko, Yakoai ke unni kánùn, kulla baġ kúri korien?

35 Ġatun noa aġeloko wiya bounnoun, Tanan wal noa uwánùn Maraikan murraráġkan ġirouġ kinko, ġatun kaiyuko wokka tinto wutinùn wal ġirouġ, koito ba unnoa ta murraráġ pórkullinùn ġirouġ kin; wiyánùn ġiakai yinal ta Eloi koba.

36 A, ġurralia, ġiroúmba wuġgunbai Elidhabet, warakaġ bountoa yinal ġurroġéen koba bounnoun ba; ġatun unni ta yellenna hek ta bounnoun-kai-kan wiyatoara ġurra-uwai.

37 Kulla ġurakito ke noa Eloito kaiyukanto ke.

38 Ġatun bountoa Mariko wiya, Kauwá yanti kámúnbilla tia wiya bi ba; ġatoa mankillikan Yehóa-umba. Ġatun noa aġelo púntirkulléún bounnoun kinbiruġ.

39 Ġatun bountoa Mari buġkulléún unti-tara purreaġ ka, ġatun uwa bountoa karakai bulkára kolaġ, kokerá ko Yuda kako;

40 Ġatun bountoa uwa kokera ko Dhakaria-umba kako, ġatun búġbúġ ka bounnoun Elidhabetnuġ.

41 Ġatun yakita ġaiya ġurrá bountoa ba Elidhabetto pulli Mariúmba, tulutilléún ġaiya wonnai bounnoun kin pika ka; ġatun warapál bounnoun ba Elidhabet kin Maraikanto murráraġko:

42 Ġatun bountoa wiyelléún pulli wokka wiyelliela, murráraġ umatoara bi nukuġ ba; ġatun murráraġ umatoara peil ġiroúmba pika koba.

43 Ġatun minariġ tin tia unni, tanan uwa tunkan piriwál koba emmoúmba?

44 Kullá baġ ba ġurrá pulli ġiroúmba ġurréuġ ka emmouġ kin, wonnai ġaiya tia tulutilléún emmouġ kin pika ka pitál ko.

45 Ġatun murráraġ umatoara bountoa ġurrá; kulla unnoa tara kánún umatoara, wiyatoara bounnoun kin Yehóa kinbiruġ.

46 Ġatun Mariko bountoa wiya, “Maraito emmoúmba ko wiyan murray bon Yehóanuġ,

47 Ġatun maraito emmoúmba ko pitál umulléún Eloj kin Miroma emmoúmba.

48 Kulla noa nakulla mirrál bountoa ba umullikan ġikoúmba; A, unti biruġ yantinto tia wiyánún murráraġ upatoara.

49 Kulla noa tia kaiyukanto unnoa tara kauwál uma; ġatun yitirroa ġikoúmba murráraġ upatoara kátan.

50 Ġatun murray ġikoúmba barun kinba kintakan bon kátan willuġġél kúri kabiruġ tarai kúri kabiruġ.

51 Túġunbilléún noa kaiyukan turruġ ġikoúmba; wupéa noa barun ġaruġ ġara yaroyaro búlbúl ban kotellikanne.

52 Upéa noa barán parrán kaiyukan yellawolligél labiruġ barúnba, ġatun wupéa noa barun mirrál wokka laġ.

53 Ġukulla noa kapirrikan ko murráraġ ta, ġatun noa barun parólkan yuka mirrál ko.

54 Umulléún noa ġikoúmba umullikan Itháraelnuġ, ġurrulli biruġ ġikouġ kinbiruġ murray ta ġikoúmba;

55 Yanti wiya noa ba barun biyuġbai to ġearúnba, Abáramnuġ, ġatun barun wonnai tara ġikoúmba yanti katai.”

56 Ġatun Mari bountoa kakulla bounnoun katoa ġoro ka yellenna ka, ġatun willuġ ba ġaiya bountoa bounnoun ka tako kokera ko.

57 Yakita ġaiya Elidhabetúmba kakulla wonnai pórkuillinún; ġatun yinal bounnoun ba pórkuillinún.

58 Ġatun ġurra bara kótita ko bounnoun bako, yanti Yehóako noa ba murráraġ umá bounnoun kin; ġatun bara pitál kakulla ġatun bountoa

59 Ġatun yakita ġaiya purreaġ ka, uwa ġaiya bara kullabulliko wonnai ko; ġatun bara wiya bon ġiakai Dhakaria, biyuġbai tin yitirra tin

⁶⁰ Ġatun tunkanto wiya bountoa, Yanoa; kulla bon wiyánùn ġiakai Ioanne.

⁶¹ Ġatun bara bounnoun wiya, Keawaran ġiroúmba kótita wiya ba ġiakai unni yitirra

⁶² Ġatun bara túġa umulléùn bon biyuġbai ko ġikoúmba ko, wonnéen noa bon yitirra wiyánùn?

⁶³ Ġatun noa wiya upulligél ko, ġatun noa upa wiyelliela, Yitirra noa ġiakai Ioanne. Ġatun bara yantinto kota.

⁶⁴ Ġatun tanoa-kál-bo kurraka buġkulléùn ġikoúmba, ġatun bon ġikoúmba tálláġ balbal kakulla, ġatun noa wiya, ġatun noa wiya murray Eloinuġ.

⁶⁵ Ġatun bara kinta kakulla yantin ta untakál; ġatun unni tara wiyellikanne totóġ kakulla yantin ta kaloġ koa bulkaroa Yuda ka.

⁶⁶ Ġatun bara yantinto unnoa tara ġurra wúnkulla barun kin búlbúl la, wiyelliela, Yakoai unni ta wonnai kánùn! Ġatun máttára Yehóa-úmba ġikouġ kin kátan.

⁶⁷ Ġatun noa Dhakaria ko biyuġbai ġikoúmba, warapal bon wupéa Marai to yirriyirri to, ġatun noa wiyelliela ġiakai, ⁶⁸ “Kámünbilla bon Yehóanuġ Eloinuġ Ithárael koba pitálliko; kulla noa uwa barun nakilliko, ġatun wirrilliko kúri ko ġikouġ kaiko.

⁶⁹ Ġatun bouġbuġġa noa nulka-nulka ġolomullikan ġearun, kokerá Dabid-úmba ka ġikoúmba mankillikan;

⁷⁰ Yanti noa ba wiya kurraka ko propet koba ko yirriyirrikan to yantin to, purrai yantin kurrikurri kabiruġ:

⁷¹ Ġoloma-uwil koa ġearun ġearúnba bukka tukulla biruġ, ġatun máttára biruġ barun kinbiruġ yantin tabiruġ yarakai willuġ kabiruġ,

⁷² Umulliko murray ko wiyatoara barun kin biyuġbai ko ġearúnba, ġatun ġurrulliko ġikoúmba wiyatoara yirriyirri ta;

⁷³ Pirral-man noa ġali wiyelliela bon Abáramnuġ biyuġbai ġearúnba,

⁷⁴ Ġúwil koa ġearun noa, mankilliko ġearun máttára biruġ bukkakan tabiruġ ġearúnba, ġurra-uwil koa ġéen bon kinta korien ko,

⁷⁵ Yirriyirrikan ġatun murraráġkan mikan ta ġikouġ kin, yantin ta purreáġ ka moron ġearúnba.

⁷⁶ Ġatun ġintoa, wonnai ta, wiyánùn bin yitirra propet ta wokka kako; kulla bi uwánùn ġanka mikan ta Yehóa kin, upulliko yapuġ ko ġikoúmba;

⁷⁷ Ġukilliko ġurrulliko moron ko ġikouġ kaiko kúri ko, warewarekan yarakai barúnba,

⁷⁸ Murray tin kanwollin Eloi koba tin ġearúnba, ġurrakan wokka kabiruġ tanan uwa ġearun kinko,

⁷⁹ Ġukilliko purreáġ barun ko yellawolli ta ba ko ġoroġora ba ko, ġatun komirra kaba tetti koba, yutilliko tinna ko ġearúnba ko yapuġ koa pitál koba koa.”

⁸⁰ Ġatun wonnai poaikulléùn, ġatun ġuraki noa maraikan ko, kulla noa koruġ koa yakita ko purreáġ kako paipéa noa ba Ithárael kinko.

2

¹ YAKITA purreåg ka, wiya noa Kaithariko Augútoko, upa-uwil koa barayantin kúri murrapulliko.

² Ġatun unni murrapullikanne una yakita Kurinio noa ba kobána kakulla Thuria ka.

³ Ġatun yantin bara uwa murrapulliko barun ka tako.

⁴ Ġatun noa Yothep uwa wokka-lağ Ġalilaia kabiruğ, kokerá biruğ Nadharet tabiruğ, Iudaia kolağ, kokerá kolağ Dabidúmba kolağ, ġiakai yitirra Bethlehem; (kulla noa kokerá koba ġatun kotita koba Dabidúmba;)

⁵ Murrapulliko bon ġatun Mari bounnoun katoa, wiyatoara nukuğ ġikoúmba, wonnai kan bountoa warakağ.

⁶ Ġatun yakita kakulla, kakulla bara ba unta, purreåg ka kátan pórkuilli koa bountoa ba wonnai.

⁷ Ġatun bountoa pórbuggulléun kurri-kurri yinal, ġatun bountoa muğgama bon kirikin to, ġatun bon wúnkulla takilligélla buttikağ koba ka; kulla wal tantullan kokerá takilligél.

⁸ Ġatun bara éipu-kál untoa kakulléun, tumimillin wirrál barun ba tokoi ta

⁹ Ġatun noa aġelo Yehóa-úmba tanan uwa barun kin, ġatun kullaburra Yehóa-úmba kakulla barun katoa; kinta ġaiya bara kakulla.

¹⁰ Ġatun noa aġeloko wiya barun, Kinta kora; kulla nurun bağ wiyann murraråg totóğ kakilliko pitál ko, kakilliko yantin ko kúri ko.

¹¹ Kulla nurúnba pórkuilléun unni purreåg, kokerá Dabidúmba ka, Ġolomullikan ta, noa Kritht ta Piriwál ta.

¹² Ġatun unni túġa kánun nurúnba; nanun boboġnuğ ġamatoara kirikin taba, kakillin ba takilligél laba

¹³ Ġatun tanoa kal bo paipéa konara morokokál ġikouğ katoa aġelo katoa, murraråg wiyellin bon Eloinuğ, ġiakai,

¹⁴ Wiyabunbilla bon murraråg Eloinuğ wokka kaba moroko kaba, ġatun kámunbilla pitál purrai tako, murraråg umatoara barun kúri ko.

¹⁵ Ġatun kakulla ba, waita uwa bara ba, aġelo barun kinbiruğ moroko kolağ, wiyellan bara éipu-kál taraikan-taraikan, Waita géen yakita Bethlehem kolağ, na-uwil koa unnuğ tara kakulla ba, ġala Yehóako noa wiya ġéarun

¹⁶ Ġatun bara uwa kurrakai, ġatun nakulla Marinuğ, ġatun boboğ pirikilliela takilligél laba.

¹⁷ Ġatun nakulla bara ba, wiyabunbéa bara yantin ta purrai ta unnoa wiyellikanne wiyatoara barun wonnai tin.

¹⁸ Ġatun bara yantinto ġurra, kotelliela unnuğ tara, wiya barun bara éipu-kál-lo.

¹⁹ Wonto ba bountoa Mariko miromá unni tara, ġatun kota bountoa minki ka búlbúl-la bounnoun kin.

²⁰ Ġatun bara éipu-kál willuğ ba kakulla, murraråg wiyellin ġatun pitálmullin bon Eloinuğ ġala biruğ natoara biruğ ġurratoara biruğ bara yantita wiyatoara ba barun kai.

21 Ġatun purreaġ ét ta kakulla ba, kullintiela ko túġa-witia wonnai, ġiakai bon wiya Iéthu, ġala ba wiya noa aġeloko kurrikurri noa ba pika ka kakulla kunto ka.

22 Ġatun purreaġ ka ġoloin ta killibinbin bounnoun ba, yanti Mothéko noa ba wiya, mankulla bara bon Hierothalem kolaġ, ġukilliko bon Yehóa kin;

23 (Yanti wupa ba wiyellikanne ta Yehóa-úmba ġiakai, Yantin kúri tara ġanka-ġanka pika kabiruġ yirri-yirri wal kánùn yitirroa Yehóa koba;)

24 Ġatun ġukilliko ġutoara, ġala wupa ba wiyellikanne taba Yehóa-úmba, ġiakai, Buloara purrouġkan ġa keawai wuroġ buloara poppolareri.

25 A! ġatun kakulla noa tarai kúri Hierothalem kaba, ġiakai noa yitirra Thimeon; ġatun unnoa kúri wiyellikan tuloakan, ġatun ġurrullikan, mittillin pitál ko Ithárael-úmba ko; ġatun Marai yirri-yirri-kan kakulla ġikouġ kin.

26 Ġatun bon wiyatoara Maraito yirri-yirri-kan-to, keawai noa nanùn tettibullikanne, na-uwil koa noa Krithtnuġ Yehóa-úmba.

27 Ġatun noa uwa Marai toa hieron kako: ġatun bula ba porikullaito puruma wonnai Iethu kin, umulliko bon yanti ko upatoara ko wiyellikanne tako,

28 Mankulla ġaiya bon noa ġikouġ kin turruġ ka, ġatun pitálma noa bon Eloinuġ, ġatun wiyelliela,

29 “Wamúnbilla bi tia Yehóa yakita pitálkan, yanti wiya bi ba:

30 Kulla baġ nakulla ġaikouġ ko ġolomullikan ġiroúmba, 31 Ġali ko kakilliko ġintoa yantin ko kúri ko mikan tako;

32 Kaibuġ kakilliko barun ethánékal ko, ġatun pitál kakilliko kúri ko Ithárael ġiroúmba ko.”

33 Ġatun bula Yothep ġatun Mari kotelliela unnoa wiyatoara ġikouġ kai.

34 Ġatun Thimeon ta noa pitálma barun, ġatun wiyelliela Marinuġ tunkan ġikoúmba, “A! kátan noa unni wonnai kakilliko puntimulliko, ġatun bouġkulliko kauwál-kauwál barúnba Ithárael koba; ġatun túġa ko wiyéa kánùn;

35 (Kauwa, yirrako bin turánùn wal marai ġiroúmba kóti,) paipi-uwil koa kotatoara búlbúl labiruġ kauwál-kauwál labiruġ.”

36 Ġatun kakulla wakál Anna, propetkun, yinálkun Panuel koba, konara koba Ather koba; bountoa ta ġurroġéen ġaġkakálin, ġatun kakulla bountoa poribai ta wunál la hepta ta, murrakin tabiruġ bountoa katalla;

37 Ġatun bountoa maboġun kukulla wunál la éty-warra yantikalai tabiruġ, waita uwa korien bountoa hieron kabiruġ, wonto ba ġurrullielia Eloinuġ bon purreaġ ka ġatun tokoi ta ta-korien.

38 Ġatun bountoa uwolliela tanoa-kal-bo, wiyapaiyéan bon Yehóanuġ, ġatun wiyelliela yantin barun ġikouġ kin barun, nakillikan ġupaiyiko Hierothalem kako.

39 Ġatun upá bara ba unni tara yanti wiyatoara Yehóa koba, willuġbo ġaiya bara kakulla Galilaia kako, barun ka tako kóti kako Nadharet tako.

40 Ġatun wannai poaikulléun ġuraki noa maraikan kátan; ġatun pitálmatoara bon Eloí koba.

41 Waita uwa bula ġikoúmba tunkan ġatun biyuġbai Hierothalem kolaġ yanti-katai wunál la takilligél lako kaiwitoara wokka koa.

42 Ġatun noa ba wunál la dodeka ka, waita ġaiya uwa bara Hierothalem kolaġ wirikai ko takilli ko.

43 Ġatun kirun kakulla purréaġ, willuġbo bara ba, wannai Iéthu noa minka willuġ ka Hierothalem ka; ġatun noa Yothepto ġatun tunkanto ġurra korien bula.

44 Wonto bara ba punta bon barun kin konara, uwa purréaġ ka wakál la; ġatun bara bon tiwa kóti ta ka.

45 Ġatun bara na korien bon ba, willuġbo ġaiya bara katéakún Hierothalem kolaġ tiwolliko bon.

46 Ġatun purréaġ ka ġoro kulla, nakulla ġaiya bara bon murrug ka hieron ka, yellawolliela willi ka barun kin didathkaloi ka, ġurrullliela barun wiyelliela barun wiyellikanne pulli.

47 Ġatun yantinto bara bon ba, ġurra, kotelliela bara bon ġuraki ġatun wiyatoara ġikoúmba.

48 Ġatun nakulla bara bon ba, unma ġaiya barun; ġatun tunkanto ġikoúmba-ko wiya bon, Nai, minariġ tin bi kakulla ġearun kai? a! biyuġ ta uwa balí, tiwolliela bali bin, minki-kan-to.

49 Ġatun noa wiya barun, Minariġ tin nura tia tiwolliela? keawai nura ba ġurran-upa-uwil koa baġ pintunúmba-kan wiya noa tia ba?

50 Ġatun bara ġurra korien unnoa wiyelli ta wiya noa ba barun,

51 Ġatun noa uwa barun katoa barán Nadharet tako, ġatun ġurrullikan noa kakulla barun kin: wonto bountoa ba tunkan to ġikoúmba miromá unni tara wiyellikanne murrug ka búlbúl la bounnoun kin.

52 Ġatun noa Iéthuko poaikulléun ġuraki kakilliko, ġatun kauwál kakilliko, ġatun pitálmulliko bon Eloito ġatun kúriko.

3

1 Yakita kakulla wunál la pipátin ta piriwál koba Tiberio Kaithar koba, kobána noa Pontio Pilato Iudaia ka, ġatun tetrák noa Herod Galilaia ka, ġatun ġikoúmba kóti Pilip tetrák noa Ituréa ka, ġatun yantin tako Trakoniti ka, ġatun Luthanio tetrák noa Abiléné ka,

2 Annath ġatun Kaiapath hiereu piriwál bula kakulla, wiyellianne Eloí koba uwa Ioanne kinko bon, yinal Dhakaria koba, koruġ kaba.

3 Ġatun noa uwa yantin toa purrai toa Iorádan toa, wiyelliela korimulliko kanumaiko, warekulliko yarakai;

4 Yanti wupaitoara biblion ka wiyellikanne Ethaia koba propet koba, ġiakai, Pulli wakál koba wiyelléun koruġ kaba, Yapuġ Yehóa koba murraráġ umulla nura, tuloa kakillikoyapuġ ġikoúmba.

5 Yantin ta pilabai warapal upinún, ġatun yantin ta bulkára umánún puntiġ; ġatun warin-warin ta umánún tuloa, ġatun yapuġ yarakai wolluġbiara umánún poitoġ;

6 Ġatun yantinto nanún wal golomullikanne Eloí koba.

⁷ Wiya ɣaiya noa barun konara uwa bara korimulliko ɣikouɣ kinko, Ela béara! konara maiya kiloa nura! ɣanto nurun wiya murralliko bukka tin tanan ba uwánún?

⁸ Koito nura ba umullia murrárág minki kabiruɣ; ɣatun kota yikora nura kóti ka minki ka nurun kin wiyelliiko, Abáram ɣearun noa ɣearúnba biyuɣbai; kulla baɣ wiyen nurun, Eloi noa kaiyukan kátan umulliko unti tara biruɣ tunúɣ kabiruɣ wonnai kakilliko Abáram kinko.

⁹ ɔ́atun yakita baibai wúnkulla kúlai ta wirrá ka; koito ba yantin kúlai keawai kátan murrárág kólbúntillánún wal barán, warekulliko koiyuɣ kako.

¹⁰ ɔ́atun kúriko bon wiya, wiyelliela, Minnuɣ banún ɣaiya ɣéen?

¹¹ Wiya noa barun, wiyelliela, Niuwoa kót-kan buloarikan ɣikoumba, ɣumunbilla bon keawai ko; ɣatun niuwoa kuntokan ɣumúnbilla bon yanti kiloa.

¹² Uwá ɣaiya bara telóné korimulliko, ɣatun wiya bon, Piriwál, minnuɣ banún ɣéen?

¹³ ɔ́atun noa wiya barun, Manki yikora untoa-kál unnoabo mara wiyatoara nurúnba.

¹⁴ ɔ́atun bara army-kanko wiya bon wiyelliela, Minnuɣ banún ɣéen? ɣatun noa wiya barun, Bukkamai yikora yantin kúri, ɣatun wiyéa-yemmai yikora ɣakoyellaikan yantin kúri; ɣatun murray kauwa nura galoakan ɣutoarikan nurúnba.

¹⁵ ɔ́atun bara ba kúri kotelliela, ɣatun yantinto kúriko kotelliela murruɣ ka ba ko, búlbúl la ba ko barun kin ba ko ɣikouɣ Ioannenuɣ, minariɣ noa Kritht ta, mirka keawaran.

¹⁶ Ioanneto noa wiya barun yantin ta, wiyelliela, Korimulliko baɣ kátan nurun bato ko; wonto ba wakál kaiyukan kauwál-kau wálkan ɣatoa kiloa uwánún, murrárág korien baɣ poruɣbuɣgulliko túɣganúɣ ko ɣikoumba ko; niuwoa ta korimanún nurun Marai to yirri-yirri ko ɣatun koiyuɣ ko:

¹⁷ Pituon ɣikoumba mankillin máttára ba, ɣatun murkun noa umánún búntilligél laba ɣikoumba, ɣatun noa ka-umánún wiet ɣikoumba tako kokerá ko; wonto ba tirri koiyuɣ-banún wal noa koiyuɣ ka talokulli korien ta.

¹⁸ Tarai ta yantin kauwál-kauwál wiya noa: ɣatun wiyelli ta ba ko barun kúri.

¹⁹ Wonto noa ba Herodnuɣ tetráknúɣ piralma bon, noa boun noun kin Herodia kin nukúɣ ka Pilip-úmba ɣikoumba kóti koba, ɣatun yantin yarakai noa ba uma Herodto,

²⁰ Yanti unni uma, wirriɣbakulla bon noa Ioannenuɣ jail ka.

²¹ Yakita barunbo karima yantin kúri, kakulla ɣaiya korimullielá bon Iéthunuɣ, ɣatun wiyelliela, moroko ɣaiya waruɣkalléun,

²² ɔ́atun uwa barán Maraikan yirri-yirrikan murrin kiloa purrouɣkan kiloa, ɣikouɣ kin; ɣatun wakál pulli kakulla moroko tin, wiyelliela, ɔ́ntoa ta emmoúmba yinal pitálmullikanne; pitáلمان baɣgirouɣ.

²³ ɔ́atun niuwoa bo Iéthu kakilliliela wunál la triakonta ka ɣikoumba, puntelliela bon yinal Yothepúmba, wonto yinal Eli-úmba;.....

38 Wonto yinal Enoth-úmba, wonto yinal Thet-úmba, wonto yinal Adam-úmba, wonto yinal Eloi-úmba.

4

1 ĠATUN noa Iéthu warapálkan Maraikan yirri-yirri-kan, willuġbo kakulla Iorádan tabiruġ, ġatun bon yatéa Maraito koruġ kolaġ,

2 Nupitoara bon purreaġ ka tettarakonta ka diabollo. Ġatun unta tara purreaġ ka keawai noa ta ba: ġatun ġoloin ba unta tara kakulla, kapirri ġaiya noa kakulla.

3 Ġatun noa diabollo wiya bon, Wiya, bi ba yinal Eloi koba, wiyellia unni tunuġ ka-uwil koa kunto.

4 Ġatun noa Iéthuko bon wiya, wiyelliela, Wupatoara ta, Keawai kúri kánún moron kunto kabiruġ, wonto ba Eloi koba pulli tabiruġ.

5 Ġatun noa diabollo yutéa bon waita bulkárà ko, nanunbéa bon yantin piriwál koba purrai ta ba tanoa-kál-bo kurrakai.

6 Ġatun noa diabollo wiya bon, yantin kaiyu kako ġunún bag ġirouġ, ġatun pitálmulliko ġali tara ko; koito ba ġukulla tia emmouġ; ġatun bag ġutan ġanúmbo pitál bag ba kátan.

7 Ġintoa ba wiyánún tia, kánún bin yantin ġiroúmba.

8 Ġatun noa Iéthuko wiya bon, Kauwa bi, Thátan, willuġ ka emmouġ kin; koito ba wupatoara, Wiyánún wal bi Yehóanuġ ġiroúmba Eloinuġ, ġatun ġikouġ bó ġurránún wal bi.

9 Ġatun noa bon yutéa Hierothalem kolaġ, ġatun wúnkulla bo búlwarra ka hieron ka, ġatun wiya bon, Yinalla bi ba unni Eloikoba, warekulla bi unti biruġ barán:

10 Kulla ba wupatoara ta, Wiyánún noa barun aġelo ko nakilliko ġirouġ, ġolomulliko ġirouġ;

11 Ġatun bara bin manún máttárró wokka lag, tinna koa ġirouġ pultéa-kún tunuġ ko yantin ta.

12 Ġatun Iéthuko, wiyelliela, wiya bon, Wiyatoara ta, Yanoa wal bi numa yikora bon Yehóanuġ Eloinuġ ġiroúmba.

13 Ġatun noa diabollo ġoloin kakulla unni tara nupatoara, waita ġaiya noa uwa ġikouġ kinbiruġ yakita ko.

14 Ġatun noa Iéthuko willuġ ko kakulla, kaiyukan Maraikan, Galilaia kako: ġatun totóġ bon kakulla yantin ta purrai kariġ ka.

15 Ġatun noa wiyelliela thunagóg ka barun ka ta, pitál wiyatoara bon yantinto.

16 Ġatun noa uwa Nadharet tako, kakulla noa poaikulléun unta; ġatun, yanti katai noa ba, uwa noa thunagóg kako purreaġ ka thabbat, ġatun ġarokéa wokka lag wiyelliko.

17 Ġatun ġukulla bon biblion ta propet koba Ethaia koba: ġatun buġbuġġa noa ba biblion, nakulla ġaiya noa ġiakai upatoara,

18 Marai ta unni Yehóa koba emmouġ kinba, kulla noa tia putia wiyelliko Euagelion barun kin mirrál la; yuka noa tia turon umulliko minkikan ko, wiyelliko barun wúntoara ko wamunbilliko, ġatun nauwil koa bara munmin to, buruġ buġgulliko barun búntoara,

19 Wiyelliko * * * ġurrabunbilliko wunál la pitálmullikanne Yehóa koba.

20 Ġatun noa wirriġ-buġġa biblion, ġatun noa ġutéa kan bon umullikan ko, ġatun yellawa barán. Ġatun bara bon pimilliela ġaikug ko, yantin thunagóg ka ba ko.

21 Ġatun noa barun tanoa bo wiya, Turin-pai-béa unni wiya upatoara nurun kin ġurreáġ ka unti purreáġ ka.

22 Ġatun yantinto bara ġurrullliela bon, ġatun kota bara pulli murrai kurraka kabirug ġikoug kinbirug. Ġatun bara wiya, Wiya, unni ta Yothepúmba yinal?

23 Ġatun noa barun wiya, Nura ta wiyánun tia unni wiyellikanne, Karákal, turon bi umulla ġintoa bo; ġurra ġéen ba umatoara Kapernaum ka, umulla bi unti yantin ta purrai ta ġiroúmba ka.

24 Ġatun noa wiya, Tuloa nurun bag wiyán, keawai propet ġurra korien ġikoug ka ta purrai ta kóti ka

25 Wonto baġ ba nurun wiyán tuloa, kauwál-kauwál ta mabogun Ithárael kulléun purreáġ ka Elia-úmba ka, yakita wirriġbakulla moroko ta wunál ta ġoro ġatun yellenna hek ta, tara-wará kakulla yantin ta purrai kariġ ka;

26 Keawai Elianug yuka ba barun kinko, wonto ba Tbarepta kako Thidoni kako nukug kako mabogun tako.

27 Ġatun kauwáhkauwákan leprokan Ithárael ka, yaki-kálai Eliéu koba propet koba; keawaran wakál barun kinbirug turon umatoara, wonto ba noa Naaman Thuriakál.

28 Ġatun yantin bara kakulla thunagóg ka, ġurra bara unni tara, bukka kauwál kakulla

29 Ġatun bouġkulleun, ġatun yipa bon kokerá birug, ġatun bon yutéa pita kako bulkará ko kokerá ko wittitoara ko, wareka uwil koa bara bon walluġgón barán.

30 Wonto noa ba uwolliela Willi koa barun katoa, waita uwa.

31 Ġatun noa uwa barán Kapernaum kako, kokerá ko Galilaia kako, ġatun wiyelliela barun purreáġ ka thabbat ka.

32 Ġatun bara kota wiyellikanne tin ġikoúmba tin; kulla ġikoúmba pulli kaiyukan.

33 Ġatun kakulla wakál kúri thunagóg ka, ġikoug kin minki ka marai kakulla diabol koba yarakai koba, ġatun noa kaipulléun wokka,

34 Wiyelliela, Kámunbilla ġearun; minnuġ banun ġéen bin ġintoa Iéthu Nadharetkál? uwa bi ġearun tetti-umulli kolaġ? ġimillin banug ġintoa ta; wakál bo ta yirri-yirri-kan Eloí koba.

35 Ġatun bon Iéthuko koakulla, wiyelliela, Kaiyellia bi, ġatun paikulléa ġikoug kinbirug. Ġatun bon ba wareka willi ka diabollo, paikulléun noa ġikoug kinbirug, ġatun keawai bon tetti búntima ba.

36 Ġatun bara yantinto kota, ġatun wiyelliela barabo-barabo, Minariġ unni wiyellikanne! kulla noa wiya kaiyu-kan-to barun diabolnuġ yarakaikan, ġatun barun paikulléun warrai tako.

37 Ġatun totóg ġikoúmba kakulla yantin toa purrai kariġ koa.

38 Ġatun noa uwa thunagóg kabirug, ġatun pológkulléun Thimon kinko kokerá ko. Ġatun tunkán Thimonúmba nukug koba munni kakulla karinkan; ġatun bon bara wiya bounnoun kai kolaġ.

³⁹ Ġatun noa ġarokéa bounnoun kin turrug ka, ġatun noa koakulla karin; ġatun wareka ġaiya bounnoun karinto; ġatun bountoa bouġkulléun tanoa-kál-bo, ġatun umulliela barun kaiko.

⁴⁰ Ġatun punnàl ba pulóg-kulliléun, yantin bara mankulla munni-munni-kan ġikouġ kinko; ġatun noa wunpilléun barun kin máttàra yantin ta, ġatun turon uma barun.

⁴¹ Ġatun diabol kauwàl-kauwàl paikulléun kauwàl-kauwal labirug, kaibulliela, ġintoa ta Kritht ta, yinal ta Eloi-koba. Ġatun noa barun koakulla wiya korien; kulla wal bara ġimilléun bon Kritht ta noa unnoa.

⁴² Ġatun purreaġ ba kakulla, waita noa uwa korariġ; ġatun bara kúriko tiwa bon, ġatun uwa ġikouġ kin, ġatun mima bara bon, keawai noa waita wapa barun kinbirug.

⁴³ Ġatun noa wiya barun, Wiyánún bo ta wal bag piriwàlġél la Eloi koba taraikan ta kokerá; kulla wal tia ġaliko yuka.

5

¹ ĠATUN yakita kakulla, warapa bon ba bara kuriko, ġurrulliko wiyellikanne Eloi koba, ġarokéa noa pitta ka waraka Gennetharet ta,

² Ġatun nakulla buloara murrinawai kakilliela wara ka; wonto ba bara makoroban waita uwa murrinawai tabirug, ġatun bara umulliela pika mirkun.

³ Ġatun noa uwa wakàl la murrinawai ta Thimon koba ka, ġatun wiya bon yógyóg umullia purrai tabirug. Ġatun noa yellawa barán, ġatun wiyelliella barun kúri murrinawai kabirug.

⁴ Ġatun ġoloin noa ba wiya, wiya noa Thimónnuġ bon, Tuirkullia pirriko kako, ġatun wura pika nurúnba mankilliko.

⁵ Ġatun Thimónto, wiyelliela, wiya bon, Piriwàl, uma ġéen tokoi ta yanti-katai, ġatun man korien; kulla bi wiyán wupinún wal bag barán pika.

⁶ Ġatun uma bara ba unni, kokoi-kokoi bara uma makoro katai kal, ġatun pika kilpaiya.

⁷ Ġatun bara wokkaimulléun barúnba tarai taba murrinawai taba; wa-uwil koa barun wintamulliko. Ġatun bara uwa, ġatun warapàl bara wupéa buloara murrinawai, pillukulliela ġaiya bara.

⁸ Nakulla noa ba Thimónto Peterko, puntimulléan noa Iéthu kin warómbuġ ka, wiyelliela, Ela Piriwàl! yuriġ bi wolla emmouġ kinbirug; kulla baġ yarakairán kúri kàtan.

⁹ Kulla noa kota, ġatun yantin bara ġikouġ katoa ba, kauwàllin makorrin mankulla bara ba.

¹⁰ Ġatun yantibo bara Yakobo ġatun Ioanne, yinal ta Lebedaio koba, mankillai bula ba Thimon katoa. Ġatun Iéthako noa wiya bon Thimónuġ, Kinta kora bi; yakita birug manún wal bi barun kúri.

¹¹ Ġatun mankulla bara ba murrinawai barán purrai tako, wúnkulla bara yantin, wirroba bon bara.

¹² Ġatun yakita kakulla, kakulla noa ba tarai ta kokerá, a! wakàl kúri kauwàl leprokan; nakilliela noa Iéthunuġ puntimulléun ġoarrá ko, ġatun wiya bon, wiyelliela, Piriwàl, wiya, bi ba kalyukan kánún, umánún bi tia turon.

13 Ġatun noa bon wupilléun máttára ġikouġ kin, wiyelliela, Kauwá; turon bi kauwa. Ġatun tanoa-kál-bo leprota wareka ġikouġ kinbiruġ ko.

14 Ġatun noa bon wiya, wiyéakùn koa noa barun kùri; wonto ba yiruġ uwa tügunbilliko ġintoa bo hiereu kinko, ġatun ġuwa kulla bi turon umatoara, yanti to Mothé ka noa ba wiya, ġurrulliko kakilliko barun.

15 Wonta ba yantin kakulla totóġ ġikouġ yantin toa purrai toa: ġatun kauwálko naro uwa ġurrulliko, ġatun turon kakilliko barun munnimunni ġikouġ kinbiruġ ko.

16 Ġatun noa uwa koruġ kako, ġatun wiyelliela.

17 Yakita kakulla tarai ta purreáġ ka, wiyelliela noa ba, yellawa ba Parithaioi ġatun didathkaloi wiyellikanne koba, yantin tabiruġ kokerá biruġ Galilaia kabiruġ, ġatun Iudaia kabiruġ, ġatun Hierothalem kabiruġ; ġatun kaiynto Yehóa-úmba kakulla turon umulliko barun.

18 A! ġatun bara kùri wakál kùri kurréa pirrikilligél la munnikan karál; ġatun numa bara bon kurrilliko kokerá kolaġ, ġatun wúnkilliko bon ġikouġ kinko mikan tako.

19 Ġatun keawai bara napa wonnéen kurrilliko murruġ kolaġ konara tin, uwa bara wokka laġ kokerá bülwarra ka, ġatun wupéa bon barán kulla koa willi-willi kako pirrikilligélkan Iéthu kin mikan ta.

20 Ġatun nakulla noa ba kotellikanne barúnba, wiya noa bon, Ela kùri, yarakai ġiroúmba wareka ġirouġ kinbiruġ.

21 Ġatun bara ġárammateu ġatun Parithaioi kota, wiyelliela, Ġanke unni wiyan ba yarakai? Ġanto kaiyu-kan-to warekulliko yarakai, wonto ba wakállo Eloito?

22 Wonto noa ba Iéthuko ġurra kotatoara barúnba, niuwoa wiya wiyelliela barun, Minariġ tin nura kotelliela búlbúl lako nurun kin ba ko.

23 Wonnén murráráġ wiyelliko, ġiroúmba ko yarakaito wareka ġirouġ kinbiruġ; ġa wiyelliko, Bouġkullia ġatun uwolliko?

24 Wonto ba ġurra-uwil koa nura kaiyukan noa yinal kùri koba purrai taba yarakai warekulliko (wiya noa munnimunni karál), Wiyan banuġ, bouġkullia ġatun mara ġiroúmba pirrikilligél, ġatun waita unwolla ġirouġ ka tako kokerá ko.

25 Ġatun tanoa-kál-bo bouġulléun noa barun kin mikan ta, ġatun mánkulla unnuġ ġikouúmba pirrikéa noa ba, ġatun waita uwa ġikouġ ka tako kokerá ko koti kako, pitálmullielia bon Eloinuġ.

26 Ġatun yantin bara kotelliela, ġatun bara ġaiya pitálma bon Eloinuġ, ġatun kinta laġ bara kauwál, kátan wiyelliela, Nakulla géen minariġ konéin buġgai.

27 Ġatun yakita yukita waita uwa noa, ġatun nakulla wakál telónenuġ, ġiakai yitirra Lebi, yellawollin wúnkilligél la; ġatun noa wiya bon, Yettiwolla tia.

28 Ġatun noa wúnkulla yanti bo bouġkulléun, ġatun noa bon yettiwa.

29 Ġatun Lebiko bon noa upéa kauwál takillikanne ġikouġ ka ta koti ka kokerá: ġatun kauwál kakulla konara telónai ko ġatun tarai to yellawa barun katoa

³⁰ Wonto ba barúnba gárammateu gátun Parithaioi koakillan bara barun wirrobullikan gikoúmba, wiyelliela, Minariğ tin nura tatan gátun pittan barun katoa telónai koa gátun yarakai toa?

³¹ Gátun noa Iéthuko wiya barun, wiyelliela, Bara ba moron tai kátan keawai bara wiyan karákál; wonto ba bara munni kátan.

³² Uwa bag wiya korien ko murroğ taiko, wonto ba yarakai willuğ ko minki kakilliko.

³³ Gátun wiya bon bara, Minariğ tin bara mupai kátan murrin-murrin wirrobullikan Ioanne-úmba, gátun wiyan wiyellikanne, gátun yantibo bara Parithaioi koba; wonto ba giroúmba ko tatan gátun pittan?

³⁴ Gátun noa wiya barun, Wiya, nura kaiyukan mupai umulliko barun wonnai kakillaikanne, yakita-kálai poribai ba kátan barun katoa ba?

³⁵ Wonto ba purreáğ kánun wal, mánun wal bon ba poribai barun kinbiruğ, gátun yakita gáiya bara mupai-kakillinún purreáğ ka unta tara.

³⁶ Gátun wiya noa barun wakál parabol giakai: Keawai kúri ko wupillinún buğgaikál korokál la; ga ba, yanti buğgaikál yirbuğganún gáiya wal, gátun pontol buğgaikál labiruğ keawai korokál kiloa kátan.

³⁷ Gátun keawai kúri ko wupinún buğgaikál wain pika ka korokál la; kulla buğgaikállo potopai-yanún wal pika ka, gátun kiroabullinún, gátun pika kánun yarakai.

³⁸ Wonto ba buğgaikál wain wunún wal buğgaikál la pika ka; gátun buloara murráràğ kátan.

³⁹ Gátun keawai kúri koba pittánun korokál wain keawai noa mánun buğgaikál wain, kulla noa wiyan korokál ta murráràğ.

6

¹ GÁTUN yakita thabbat ka buloara, yukita thabbat ka kurri-kurri, uwa gáiya noa murruğ koa yeaiğél loa; gátun bara wirrobulli-kan-to gikouğ ka to tittia wolluğ yeai, gátun takulla mirro-mirromá máttára barun kin.

² Gátun taraikanto Parithaioi koba wiya barun, Minariğ tin nura uman unnoa keawaran murráràğ umulliko unti tara purreáğ ka thabbat ka?

³ Gátun noa Iéthoko wiya, wiyelliela, Wiya nura, wiya nura, wiya ba unni, Dabid-to noa ba upa, niuwoabo ba kapiirri kakilla gátun bara gikouğ katoa;

⁴ Uwa noa ba kokerá kai Eloi koba, gátun mankulla takulla nulai nakillilkanne, gátun gúkulla barun gikouğ katoa ba ko, keawaran murráràğ takilliko, wonto ba barúnba ko hiereu koba?

⁵ Gátun noa barun wiya, Yinal ta kúri koba, piriwál noa kátan yantin ko thabbat ko.

⁶ Gátun yakita kakulla tarai ta thabbat ta, uwa gáiya noa thunagóg ka gátun wiyelliela: gátun wakál kúri unta kakulla, máttára gikoúmba túgkağkeri tirrai kakulla.

⁷ Gátun bara gárammateuko gátun Parithaioiko tumiméa bon, wiya bon noa ba turon umulla purreáğ ka thabbat ta; wiyayemma-uwil koa bara bon.

⁸ Wonto noa ba kota barúnba gurrulliela, wiya bon noa máttáran tirraikan, Bougkullia, gáton gárokilla Willi ka. Gáton noa bougkulléun, gáton gárokéa.

⁹ Wiya gáiya noa Iéthuko barun, Wiyánún wal bag nurun unni; wiya tuloa ta umulliko, murrárág ga yarakai umulliko purreág, ka thabbat ta? moron umulliko, ga warekulliko?

¹⁰ Gáton nakilliela kari-kari yantin barun, wiya bon noa, Tutullia bi máttára giroúmba. Gáton upulléun gáiya noa, gáton máttára gáiya bon turon uma yanti tarai ba.

¹¹ Gáton bara warapalkan bukkakan kakulla; gáton murrárág wiyellan barabo-barabo, minnuğ banún bara bon ba Iéthunuğ.

¹² Yakita unta purreág ka, uwa noa bulkára kolağ wiyelliko, yantikatai noa tokoi ta wiyelliela bon Eloi-nuğ.

¹³ Gáton yakita purreág ta, kaai ba noa barun wirrobullikan gikoúmba; girimulléun noa barun kinbiruğ dodeka niuwoa, barun wiya giakai yitirra apothol;

¹⁴ Thimónnuğ (wiya noa giakai yitirra Peternuğ), gáton gikoúmba kurrakóg Andrea, gáton Yakobo gáton Ioanne, gáton Pilip gáton Bátolomai,

¹⁵ Mattaio gáton Thoma, gáton Yakobo Alpai-úmba, gáton Thimon giakai wiya yitirra Dheloté,

¹⁶ Gáton Iudath kurrakóg ta Yakobo-úmba, gáton Iudath Ithákariot, ninwoa gakoiyayé noa.

¹⁷ Gáton noa uwa barán barun katoa, gáton gárawan tako gárokéa noa, gáton konaró wirrobullikan gikoúmba, gáton kauwál konara kúri Iudaiakál, gáton Hierothalemkál, gáton korowátari Turokál gáton Thidonikál, uwa bara gurrulliko bon, gáton turon umulliko barun ba munní;

¹⁸ Gáton bara wonkálman yarakai to marai to: gáton barun umá turon.

¹⁹ Gáton yantinto konaró numulla bon bara; kulla murrárág paibéa gikouğ kinbiruğ, gáton noa turon umá yantin barun.

²⁰ Gáton noa wokkalan nakulla gaikuğ ko gikoúmba wirrobullikan, gáton wiya, Murrárág umatoara mirrálko; kulla nurun ba piriwálgél la Eloi koba.

²¹ Murrárág umatoara nura kapiirrikan yakita: kulla nura warapan wal kakilliko. Murrárág umatoara nura túnkillin yakita, kulla nura kintellinún wal.

²² Murrárág umatoara nura, yarakai umánún gáiya nurun kúri ko, gáton warekanún nurun, gáton yarakai wiyánún nurun, gáton warekanún yitirra nurúnba yanti yarakai ba, gikouğ kin biruğ yinal kúri koba kabiruğ.

²³ Pitál nura kauwa gáton úntellia unta purreág ka; kulla nurúnba gúkillianne kauwál kátan moroko kaba; yanti umá bara biyuğbai tako barun ka to barun propetnuğ.

²⁴ Yapal nura porólkan kátan! kulla nura mankulla ta pitál nurúnba.

²⁵ Yapal nura warakan! kulla nura kapiirrikanún. Yapal nura kintellan yakita! kulla nura girellinun gáton túnkillinún.

²⁶ Yapal nura, murrárág wiyánún ba yantinto kuriko nurun! yantibo barúnba biyuğbai ta ko barun gákoiyaye propetnuğ.

27 Ġiakai baġ wiyan nurun ġurrullikan, Piṭalumulla barun yarakai willuġ nurúnba; murráràġ umulla barun yarakai nurúnba uman,

28 Murráràġ barun wiyella koatan nurúnba; ġatun wiyella bon Eloinuġ wiyella barun yarakai nurúnba uman.

29 Ġatun bunnùn ba wakál ġan kulló tarai to, tarai ġukillia; ġatun niuwoa manùn wurabil ġiroúmba, wiya yikora wiwi manki yikora unni doan.

30 Ġuwa barun yantin ko wiyellinùn ba ġirouġ kin; ġatun niuwoa ba mankulla tullokán ġiroúmba wiya yikora kari bon.

31 Ġatun unnoa la kotan nura la murráràġ umulliko barun kùri nurun, umulla nura yantibo ta barun.

32 Kulla nura piṭalman barun piṭalman nurun, minariġko-ke unnoa? kulla bara yarakai-kan-to yantibo uman.

33 Ġatun murráràġ nura umánùn ba barun ġali murráràġ nurun uman, minariġko-ke unnoa? kulla bara yarakai-kan-to yantibo uman.

34 Ġatun mumbinùn nura ba barun kotan nura willuġbo upilliko barun, minariġko-ke unnoa? kulla bara yarakai willuġ mumbilla barun willuġbo upilliko yantibo.

35 Wonto ba nura piṭalumulla barun yarakai willuġ nurúnba; ġatun murráràġ umulla, ġatun mumbilla kotan keawai willuġbo upulliko; ġatun ġutoara kauwál kánùn nurúnba, ġatun nura wonnai kánùn wokka koba; kulla noa murráràġ uman barun wiyapaiye korien ġatun barun yarakai.

36 Kauwa nura minkikan, yantibo Biyuġbai nurúnba minki kátan.

37 Kota yikora yarakai, ġatun keawai nurun kotánùn yarakai: piri-riralmai yikora nura, ġatun keawai nurun piri-riralmanún: warekilla nura, ġatun nurúnba warekánùn.

38 Ġuwa, ġatun ġunùn wal nurun; warapál, upulla barán, ġatun tolomulla kaumulliko, ġatun kiroabullin barán, ġunùn wal kùri nurun ġielkaġ ka nurun kin. Kulla yantibo upitoara nura upullin, upéa kánùn nurun.

39 Ġatun noa wiya barun wakál parabol; wiya, munminto yutinùn tarai munmin? wiya, wal bula-buloarabo warakullinùn barán kirun tako?

40 Wirrobullikan ta keawaran noa kauwál korien ġikouġ kin piriwál la; wonto ba tuloa kátan, kánùn noa yanti piriwál ba ġikouġ ba.

41 Ġatun minariġ tin bi natan moriġ ġirouġ ka ta ba ġaikouġ kaba kurrikóġ kaba, wonto ba na korien bi tulkirri ġaikouġ kaba ġirouġ kinba kóti kaba?

42 Ġa, yakoai bi wiyan bon kurrikóġ ġirouġ ba, Biggai, yakoai tia poruġbuggabunbilla moriġ ġirouġ kinba ġaikouġ kaba, keawai bi ba nakillin tulkirri ġirouġ kaba? ġintoa ġakoiyaye! buruġbuġ ġala kurri-kurri tulkirri ġaikouġ kaba ġirouġ kinba kóti kaba, ġatun nanún ġaiya bi murra-murráràġ umulliko moriġ ġaikouġ kaba kurrikóġ kaba ġirouġ ka ta ba.

43 Kulla ba kúlai murráràġ ta kátan, keawai yeai yarakai upin; ġa keawai kúlai yarakai ta kátan, yeai murráràġ upin.

44 Wonto ba yantin kúlai ġimilliko kóti tin yeai tin; kulla bara kùri mán korien kokuġ tulkirri-tulkirri tin, ġa titi korien bara botru maro tin.

45 Murrárágko noa kúriko wupillin noa murrárág wunkilligél labirug minki kabirug búlbúl labirug gikouğ kinbirug; gáton noa yarakai wupullin noa yarakai wunkilligél labirug yarakai ta birug minki kabirug búlbúl labirug gikouğ kinbirug; kulla gikoúmba ko kurraka ko wiyán kauwál labirug ko búlbúl labirug ko.

46 Gáton minariğ tin nura tia wiyán, Piriwál, Piriwál, gáton uwa korien nura unnoa tara wiyán nurun bağ ba.

47 Gan tia ba uwánun emmouğ kin, gáton gurran wiyellita emmoúmba, gáton galoa uman, túgunbinún bağ nurun gan kiloa noa:

48 Niuwoa ba wakál yanti kúri kiloa, wittia noa kokerá gáton pinnia pirriko, gáton wupéa tuğga tunuğ ka; gáton poaikulléun ba tunta-tunta, waiumbul murrá koribibi kokeroa, gáton geawai tolomá pa; kulla wal wittia tunuğ ka.

49 Wonto ba gurran gáton uma korien, kúri kiloa noa wittia kokera tuğga korien purrai ta: waiumbul murrá koribibi gali, gáton warakulléun tanoa-kál-bo; kauwála unnoa warakullin kokerá koba.

7

1 WIYA noa ba góloin gikoúmba wiyellikanne, mikan ta yantin ta kúri ka, uwá noa Kapernaun kako.

2 Gáton tarai koba kapátin koba umullikan munni kakilliela mułúkilliliela tetti, pitál umatoara noa gikoúmba.

3 Gáton, gurrá noa ba Iéthunug, wiyabunbéa noa barun garokál Hebáraioi koba, wiyelliela bon uwa-uwil koa noa pirbuğgulliko gikoúmba ko, umullikan ko.

4 Gáton uwá bara ba Iéthu kin, wiya gaiya bon bara tanoa-kálbo wiyelliela, Murrárág noa uma-uwil koa noa bon yanti:

5 Kulla noa pitálman gearúnba kúri, gáton noa wittia gearun thunagóg.

6 Uwa gaiya noa Iéthu barun katoa. Gáton kalog korien ta noa ba kakulla kokerá kolağ, yuka noa barun kapátinto kóti ta gikouğ kin wiyelliela bon, Piriwál, yanoa bi; kulla bağ keawaran murrárág korien uwa-uwil koa bi emmouğ kin kokerá:

7 Yaki tin bağ kota murrárág korien bağ uwolliko girouğ kinko; wonto ba wiyella wakál wiyellikanne, gáton emmoúmba umullikan pirkullinún wal.

8 Kulla bağ ba kaiyukan wiyelliko, emmouğ kinba bara kakillin army-kan; gáton bağ wiya wakál, Yuriğ, gáton waita gaiya noa uwa; gáton tarai, Kaai, gáton noa uwa tanan; gáton emmoúmba umullikan, Umulla unni, gáton umá gaiya noa.

9 Iéthuko noa ba gurrá unni tara, kotelliela noa gikouğ, gáton warrakulléun noa, wiya gaiya noa barun wirroba bon ba, Wiyán bağ nurun, keawaran bağ na pa yanti gurrullikanne kauwál, keawai yanti Ithárael la kátan.

10 Gatun bara yukatoara, willuğbo uwollia kokerá kolağ, nakulla bon umullikan munni biruğ pirbuğgatoara.

11 Gatun yakita purreág ka yukita, uwa noa kokeroa, giakai yitirra Nain; gáton kauwál uwa gikoúmba wirrobullikan gáton taraikan kúri gikouğ katoa.

12 Ġatun uwa noa ba papai puloġkulligél la kokerá kolaġ, ġa, tetti kulwon kurrilliela kúri warai kolaġ, wakál bo ta yinal tunkán koba bounnoun ba, ġatun maboġun bountoa, ġatun kauwál-kauwál kúri kokerá biruġ uwa bounnoun katoa.

13 Ġatun nakulla bounnoun noa ba Piriwálo, ġurrirra bounnoun noa kakulla, ġatun wiya ġaiya noa bounnoun, Túġki yikora.

14 Ġatun uwa ġaiya noa, numa kurrilligél; ġatun bara kurriá bon ba ġakéa korun. Ġatun noa wiya, Wuġġurra, wiyan banuġ, Bouġkullia.

15 Ġatun niuwoa tetti kabiruġ yellawa, ġatun tanoa-kál-bo wiya. Ġatun willuġbo bon noa ġukulla bounnoun kin ġikoúmba ka tunkán ta.

16 Ġatun bara kakulla kinta yantin; ġatun bara bon pitálman Eloinuġ, wiyelliela, Kauwál propet ta paipéa ġearun kin, ġatun noa Eloito nakulla ġikoúmba kúri.

17 Ġatun unni totóġ ġikoúmba kakulla yantin to Iudaia koa, ġatun yantin toa purrai kariġ koa.

18 Ġatun Ioanne-úmba-ko wirrobullikanto wiya bon unni tara.

19 Ġatun noa Ioanneto wiya bulun wirrobullikan ġikoúmba, yuka bulun Iéthu kinko, wiyelliko, ġintoa ta uwánun? ġa, na-téa kánun ġéen taraikan?

20 Uwa bara ba kúri ġikouġ kinko wiya bara, Ioanneto korimullikanto ġearun yuká ġirouġ kinko, wiyelliko, ġintoa ta uwánun? ġa, na-téa kánun taraikan?

21 Ġatun tanoa-kál-bo hora ka pirbuġġa noa kauwál-kauwál munni-munni, ġatun marai yarakaikan; ġatun kauwál-kauwál munmin umá noa barun nakilliko.

22 Wiya ġaiya noa barun Iéthu, wiyelliela, Waita lag nura, ġatun wiyella bon Ioannenuġ unni tara nakulla nura ba ġatun ġurra; munmin-tabiruġ-ko natan, wiirwiir-biruġ-ko uwan, wamun-wamun-tabiruġ turon kakulla, woġkál-labiruġ gurran, tetti-kabiruġ bouġkulléun, barun mirrál ko wiyan ta Euagelion.

23 Ġatun pitál-umatoara yantinto niuwara korien kánun emmouġ kin.

24 Ġatun waita ka ba bara ba puntimai Ioanne-úmba, wiya ġaiya noa barun kúri Ioannenuġ bon, Minariġ tin nura koruġ kolaġ nakilliko? koġka toloman wibbi ko?

25 Minariġ ko nura uwa koruġ kolaġ nakilliko? wakál upulléun kúri poitoġ korikin to? A! bara upulléun konéin to ġatun bara murrarág kátan takilliko, yellawa bara piriwálgél la.

26 Minariġ ko nura uwa koruġ kolaġ nakilliko? wakál propet Kauwa, wiyan nurun baġ kauwállan noa ba propet kiloa.

27 Ġali noa wiyatoara upa unni, A! yukan baġ puntimai emmoúmba ġirouġ kin mikan ta, umánun wal noa yapuġ ġirouġ.

28 Kulla baġ wiyan nurun, Keawai propet kauwál kátan yanti Ioanne noa ba korimullikan porkullitoara nukuġ labiruġ: niuwoa waréa ta kátan piriwálgél la Eloí koba ka, kauwál noa kátan ninwoa kiloa.

29 Ġatun yantinto kúriko ġurra bon, ġatun bara telónai, pitálma bon Eloí-nuġ, korimatoara kátan bara Ioanne kaibiruġ karimulli biruġ.

³⁰ Wonto ba bara Parithaioi gáton bara nomikoi gurramaiga wiyelikanne Eloi koba barun kin, keawai korimatoara korien Ioanne kai.

³¹ Gáton noa Piriwálo wiya, Yakoai kiloa bara kúri untikal willuggél? gáton minariğ kiloa bara?

³² Bara yanti wannai kiloa yellawollin gúkilligél la, gáton kaipullin taraikan, gáton wiyellin, Tirkima géen nurun, gáton keawai nura úntelli korien; minki géen kakulla nurun, gáton keawai nura tugkilli korien.

³³ Kulla noa Ioanne korimullikan uwa, keawai kunto ta pa, ga wain keawai pitta pa; gáton nura wiyán, diabol noa gikouğ katoa ba.

³⁴ Yinal ta kúri koba uwa takilliko gáton pittelliko, gáton nura wiyán, A! mataye kúri unni, gáton wain pittaye, kóti ta telónai koba gáton yarakai willuğ koba!

³⁵ Wonto ba yautinto wonnaito guraki koba ko piralman bon guraki.

³⁶ Gáton wakálo Parithaioi koba ko wiya bon ta-uwil koa noa gikouğ katoa. Gáton uwa noa kokerá Parithaio koba, gáton yellawa noa barán takilliko.

³⁷ Gáton, a! gápal wakál yarakaikun bountoa gurá bountoa ba Téthunug bon yellawai takilli taba kokerá Parithaio koba ka, mankulla bountoa wunkilligél alabathro putillikanne,

³⁸ Gáton garokéa bountoa tinna ka bulka ka gikoung kin, túgkillin, gáton bountoa puntia bounnoun ka to gurrun to tinna gikouúmba, gáton pirripa bounnoun ka to kittuğ ko wolluğ koba ko bounnoun ka to, gáton búgbúgka bon tinna gikoumba, gáton putia bon putilligél lo.

³⁹ Yakita nakulla noa ba unni gali Parithaio, wiya bon ba, wiyelléun gaiya noa ninwoabo minki ka, wiyelliela, Unni kúri propet ba noa gurra pa noa wonta-kan-to ka gápallo numa bon; kulla bountoa yaraikan.

⁴⁰ Gáton Iéthuko noa wiyayelléun, wiyelliela bon, Thimón, wiyauwil koa banuğ. Gáton noa wiya, Piriwál, wiyellia.

⁴¹ Tarai ta kakulla gúkillikan wakál buloara mumbitoara gikoúmba; wakálo noa mumbilléun pentakothioi denari, gáton tarai ta pentékonta mumbilléun.

⁴² Gáton keawai bula gupaiye pa ba yaruğ ka bon, wareká gaiya noa bulun ba. Wonta kin bulun kinbiruğ pitálmanun kauwál bon!

⁴³ Thimónto noa wiya, wiyelliella, Mirka gikouğ wareka noa ba kauwál. Gáton noa wiya bon, Kota bi tuloa.

⁴⁴ Gáton noa warrakulléun gápal ko, gáton wiya Thimónnuğ Natan bi unni gápal? uwa bağ kokerá ko girouğ ka ta ko, keawai bi tia gupa bato tinna ko; wonto bountoa ba puntia tia tinna bounnoun ka to gurrun to, gáton watia bounnoun ka to wolluğ kabiruğ ko kittuğ ko.

⁴⁵ Keawai bi tia búgbúg ka pa: wonto ba unni gápal, búgbúg-kulliela tia tinna yakita biruğ uwa bağ ba.

⁴⁶ Keawai bi puti pa emmoumba wolluğ kipai to, wonto ba unni gápal putia emmoumba tinna kipai to.

⁴⁷ Giakai tin banuğ wiyán, Yarakai umatoara bounnoun ba kauwál ta warekatoara bounnoun ba; kulla bounnoun pitál-ma kauwál: kulla barúnba warekatoara waréa, pitál-ma bara warea.

⁴⁸ Gáton noa bounnoun wiya, Wareká umatoara giroúmba yarakai.

49 Ġatun bara yellawan ġikouġ kinba takilli taba, bara bo wiyatan minki ka, ġan-ke unni warekan noa yarakai.

50 Ġatun noa bounnoun wiya, ġurrulli ta biruġ ġiroúmba moron bi kátan; yuruġ bi pitál kakilliko.

8

1 ĠATUN yakita yukita uwa noa yantin toa purrai toa kokerá, wiyelliela ġatun túgunbilliela totóġ pitálmullikanne bathileia koba Eloi koba: ġatun bara dodeka ta ġikouġ katoa ba.

2 Ġatun bara nukuġ taraikan, turon umatoara marai yarakai tabiruġ ġatun munni kabiruġ, Mari yitirra ġiakai Magdalakálin, bounnoun kinbiruġ paipéa diabol hepta ta,

3 Ġatun Ioanna porikunbai Kutha-úmba, Herod-úmba umullikan, ġatun Thuhanna, ġatun taraikan kauwál, gala bara ġukulla bon untakál tullokan ba biruġ barun kai.

4 Ġatun uwittillin bara ba kúri kauwál-kauwál, ġatun uwa ġikouġ kinko, yantin tabiruġ kokerá biruġ, wiya noa unni parabol:

5 Upillikan noa uwa yeai ko upulliko ġikoúmba ko; ġatun upulliela noa ba, winta porkulléun kaiyinkon ta yapuġ ka; ġatun waita-wa barán, ġatun tibbinto takulla moroko tinto.

6 Ġatun winta porkulléun tunuġ ka; ġatun poaikulléun ba wokka lag tetti ġaiya kakulla, koito ba bato korien ta.

7 Ġatun winta porkulléun tulkirri-tulkirrá; ġatun poaikulléun tulkirri-tulkirri matti, ġatun murrugkama.

8 Ġatun tarai ta pórkuuléun purrai murraráġ purrai ta, ġatun poaikulléuun wokka lag, ġatun yeai kurria hekaton ta. Ġatun noa ba wiya unni tara, kaaipulléun ġaiya noa, Niuwoa ba ġurréuġ kan kátan ġurrulliko ġurrunbunbilla bon.

9 Ġatun wirrobulli-kan-to ġikoúmba ko wiya bon, wiyelliela, Minariġ ke unni parabol?

10 Ġatun noa wiya, ġutan ġurrulliko nurun pirriral bathileia koba Eloi-úmba; wonto barun tarai ta parabol la; natan bara keawai bara na pa, ġatun ġurran bara keawai bara ġimilli pa.

11 Ġiakai ta unni parabol: Yeai ta wiyellikanne ta Eloi koba.

12 Bara kaiyinkon taba yapuġ kaba ġurrullikan bara; uwa ġaiya noa diabol, ġatun mankulla wiyellikanne barun ba minki kabiruġ búlbúl labiruġ, ġurréa-kún koa bara ġatun moron koa bara katéa-kún.

13 Bara tunuġ kaba ġurra bara ba wiyellikanne pitálkan to; ġatun unni tara wirra korien kátan, kota bara waréa ba, ġatun yakita numullikanne ta waraka ġaiya bara.

14 Ġatun unnoa tara pórkuuléun tulkirri-tulkirrá, bara ba ġurra, waita uwa ġaiya, ġatun murrugkanna umullikannéto ġatun porollo ġatun pirunto moron koba, ġatun yeai kurri korien murraráġ kakilliko.

15 Wonto ba unnoa murraráġ kaba purrai taba, bara ba ġurra wiyellikanne, tuloakan ġatun murraráġkan búlbúľkan, tuman bara, ġatun yeai kurrin murroi to.

¹⁶ Keawai kúriko wirroġbanùn kalbuġ, wutinùn ġaiya tenti ko, ġa wutinùn bara ka pinkilligélla; wonto ba wupinùn kaibuġġél la, na-uwil koa bara uwollita ba ko kaibuġ.

¹⁷ Kulla yantin ta ġetti biruġ ġurranùn wal kakilliko; ġatun yantin ta yuropatoara biruġ ġurranùn wal kakilliko, ġatun paipinùn wal.

¹⁸ Yakoai nura ġurrulla; kulla ġikouġ kinba ġunùn wal ġikouġ kin; ġatun keawai noa ka korien, mantillinùn wal bon ġikouġ kinbiruġ unnoa ta paipitoara ġikouġ kinba.

¹⁹ Ġatun tunkán ġikouġ kinko ġatun bara kóti ta ġikoúmba uwa, ġatun keawai bara wa pa ġikouġ kinko konarrin, kulla kauwál waitawollan.

²⁰ Wintako bon wiya ġiakai, Garokillin bara warrai taba ġikoúmba tunkán ġatun kóti ta, na-uwil koa bara ġirouġ.

²¹ Ġatun noa wiyayelléun barun, wiyelliela, Unni tara tia kátan emmoúmba tunkán ġatun kóti ta, ġurrullikan wiyellikanne Eloi koba ġatun umullikan.

²² Ġatun yakita tarai ta purreaġ ka, uwa noa murrinawai ta ko ġikouġ katoa wirrobullikan toa ġikoúmba; ġatun noa barun wiya, Waita ġéen waġa-uwil kaiyin kolaġ wara kolaġ. Ġatun bara tolka mureuġ kolaġ.

²³ Wonto ba bara uwolliela, pirrikéa noa kóġóġ; ġatun wibbi kauwál kakulla wara ka; ġatun bara warapál, ġatun kinta kakilliela.

²⁴ Ġatun bara uwa ġikouġ kin, bouġbuġġa ġaiya bon, wiyelliela, Piriwál, piriwál, tetti kolaġ ġéen! Bouġkulléun ġaiya noa, ġatun wiya noa wibbi, ġatun tulkun wombul koba; ġatun korun kakulla, ġatun yuraġ ġaiya kakulla.

²⁵ Ġatun noa wiya barun, Wonnug-ke nurun kotellita? Ġatun bara kinta kakulla, kotelliela, wiyalan taraikan-taraikan, Wontakan unni kúri! kulla noa wiyan wibbi ġatun bato, ġatun ġurra ġaiya bon.

²⁶ Ġatun bara uwa purrai tako Gadarén tako, kaiyin taba Galilaia kaba.

²⁷ Ġatun noa ba yankulléun purrai tako, nuġgurrawa bon wakállo kúriko kokerá biruġ ko, diabolkan noa katalla yuraki, ġatun keawai noa upillipa kirrikin to, keawai noa kátan kokerá, nikki ka noa kakulla.

²⁸ Nakulla noa ba Iéthunuġ, kaaibulléun ġaiya noa, ġatun puntimulléun ġikouġ kin mikan ta, ġatun wokka wiyelléun wiyelliela, Minnuġ banùn ke bi tia, Iéthu, Yinal ta Eloi koba wokka kaba koba? Yanoa bi tia piralmi yikora.

²⁹ (Kulla noa wiya marai yarakaikan paikulliko kúri kabiruġ. Kulla bon mankulla murrin-murrin; ġatun wirria bon tibon ko; ġatun noa tiirbuġġa tibon, ġatun yuaipéa bon diabollo koruġ kolaġ).

³⁰ Ġatun Iéthuko noa wiya bon, wiyelliela, Wonnén bi yitirra? Ġatun noa wiya, Léjun baġ; kulla kauwál-kauwál diabol uwa murrariġ ġikouġ kinko minki kako.

³¹ Ġatun bara bon wiya, Yanoa, wiya yikora ġearun bi pirriko kolaġ kakilliko.

³² Ġatun kakulla untakál wirrul takilliela bulkára ba ko; ġatun bara wiya bon pulóġkulliko barun minki kako porák kako. Ġatun noa wamunbéa barun.

33 Uwa ǵaiya bara waita diabol minki tabiruǵ kùri kabiruǵ, ǵatun pulóǵkulléun porák ka koiro ka; ǵatun wirrul murra barán karakai pirriko koba wara kako, kurrin to ǵaiya bara.

34 Nakulla bara ba tamunbéa unnoa tara umatoara, murra ǵaiya bara, ǵatun waita uwa kokerá kolaǵ, ǵatun ǵoruǵ kolaǵ; wiya ǵaiya ǵalao.

35 Uwa ǵaiya bara nakilliko umatoara ko; ǵatun uwa Iéthu kin, ǵatun nakulla bara bon unnoa kùri, paipitoara biruǵ bara waita uwa, yellowolliela Iéthu ka ta tinna ka, kirrikinkan ǵatun tuloa ǵurrullikan; ǵatun kinta bara kakulla.

36 Yantinto nakulla unnoa wiya barun, yanti bon ba turon uma diabolkan kauwálkan.

37 Ǵatun yantinto konaró purrai tako Gadarén tako wiya ǵaiya bon waita uwolliko barun kinbiruǵ; kulla bara kintakan kauwál kakulla. Ǵatun noa uwa murrinawwai tako, ǵatun wulluǵbo kakulla.

38 Ǵatun unnoa kùri kabiruǵ diabol bara waita uwa, wiya bon ka-uwil koa noa ǵikouǵ katoa: wonto noa Iéthuko yuka bon waita, wiyelliela,

39 Willuǵbo bi wolla ǵirouǵ ka tako kokerá ko, ǵatun gurraunbilliko unnoa tara uma noa ba Eloito ǵirouǵ. Ǵatun noa waita uwa, ǵatun wiya yantin toa kokeroa, yanti Iéthuko noa uma bon.

40 Ǵatun yakita kakulla, willuǵbo noa ba Iéthu kakulla, pitál tara kakilliela kùri, kulla bara bon mittilliela yantinto.

41 Ǵatun yakita uwa wakál kùri tanan,ǵiakai yitirra Yaeiro, wiyel-likan noa thunagóg kako; ǵatun noa puntimulléun Iéthu kin tinna ka, ǵatun wiya uwolliko ǵikouǵ kinko kokerá ko;

42 Kulla bon wakál yinálkun kakulla, dodeka wunál ta bounnoun ba, ǵatun bountoa pirrikilliela tetti kakilliela. Ǵatun uwa ǵaiya noa, kùriko bon murrugkama.

43 Ǵatun wakál nukuǵ, kumarakan dodeka wunál ta bounnoun ba, ǵukilléun bountoa kirun tullokan bounnoúnba karákál ko, keawai bara bounnoun turon uma pa,

44 Uwa bountoa bulka kako, ǵatun numa pita ǵikoúmba kirrikin; ǵatun tanoa-kál-bo kumara ǵaiya kakulla korun.

45 Ǵatun noa Iéthuko wiya ǵaiya, Ǵanto tia numa? Yantinto wiya keawai, wiya ǵaiya noa Peterko ǵatun bara ǵikouǵ katoa, Piriwál, konaro bin murrugkama ǵatun waita wa, ǵatun bi wiyen, Ǵanto tia numa?

46 Ǵatun noa Iéthuko wiya, Wakállo ta tia numa: kulla baǵ ǵurran waita ka ba kaiyu emmouǵ kinbiruǵ.

47 Ǵatun bountoa ba nukuǵko nakulla yuropa korien bountoa, uwa bountoa pulul-pulul, ǵatun puntimulléun ǵikouǵ kin mikan ta, wiya bon bountoa mikan ta yantin ta kùri ka, minariǵ tin bountoa numa bon, ǵatun tanoa-kál-bo bountoa kakulla turon.

48 Ǵatun noa bounnoun wiya, Yinálkun, kauwa bi pitál; ǵurrullito ǵirouúmba-ko turon bin uma; yuriǵ waita pitál kakilliko.

49 Ǵatun wiyelliela noa ba, tanan uwa wakállo wiyelikan ta biruǵ kokerá biruǵ, wiyelliela bon, Ǵirouúmba yinálkun tetti kakulla; yanoo, Piriwál pirrialmai yikora bon.

⁵⁰ Wonto noa ba Iéthuko gurra, wiyayelléün noa bon wiyelliela, Kinta kora bi; gurrulla wal bi, gátun turon gáiya wal bountoa kánún.

⁵¹ Gátun noa ba uwa kokerá ko ba murrirağ, keawai noa tarai kan wommumbi pa gikouğ kin, wonto ba Peternuğ gátun Yakobonuğ, gátun Ioannenuğ, gátun biyuğbai gátun tunkán murrakin koba.

⁵² Gátun yantin tuğkilléün gátun minki kakulla bounnoun kai: wonto noa ba wiya, Tuğki yikora; keawaran bountoa tetti korien, wonto ba ğarabo kakillin.

⁵³ Gátun bara bon béelma, nakilliela tetti bountoa kakulla.

⁵⁴ Gátun noa kirun barun yipa warai tako, gátun noa mankulla bounnoun muttárrin, gátun wiya, Murrakin, bouğkullia.

⁵⁵ Gátun bounnoun ba marai katéakan, gátun bountoa bouğkulléün tanoa-kál-bo: gátun noa wiya bounnoun takilliko.

⁵⁶ Gátun kintakan biyuğbai gátun tunkán bounnoun ba: wonto noa ba wiya barun, yanoa wiya yikora taraikan kúri unni umatoara.

9

¹ WIYA gáiya noa barun dodeka ta gikoúmba kaumulliko, gátun ğukulla barun kaiyu kakilliko gátun wiyellikan kakilliko yantin ko diabol ko, gátun turon umulliko yantin munnikan ko.

² Gátun noa barun yuka wiyelliko bathileia Eloi koba, gátun turon umulliko munniko ko.

³ Gátun noa wiya barun, Manki yikora waita kolağ, keawai tupa-tupa mánún, keawai yinuğ, keawai kunto, keawai money, keawai buloara mánún kirrikin taraiko-taraiko.

⁴ Gátun uwánún nura ba tarai ta kokerá, tanoa kauwa, gátun waita uwolla untoa biruğ.

⁵ Gátun bara keawai nurun wommunbi korien, waita nura ba uwánún untoa biruğ kokerá biruğ, tirri-tirrillia yullo kabiruğ moriğ tinna kabiruğ nurun kinbiruğ, túğa kakilliko barun kinko.

⁶ Gátun waita bara uwa, gátun uwa kokeroa Willi koa, wiyelliela Euagelion, gátun turon umulliela yantin ta purrai ta.

⁷ Gátun noa Herodto tetrákkko gurra unni tara umá noa ba; gátun koteiliela niuwoa bo, kulla wiyatoara tarai-kan-to Ioanne noa bouğkulléa tetti kabiruğ;

⁸ Gátun winta ka, paipéa noa Elia; gátun tarai-kan-to, wakál ğağka-kál propet tabiruğ bouğkalléün.

⁹ Gátun noa Herod wiya, Kolbúntia bağ bon Iaonnuğ wolluğ; ğanke unni ğurran bağ unni tara? gátun noa na-uwil koa bon.

¹⁰ Gátun bara apothollo willuğbo bara ba kakulla, wiya gáiya bon yantin unni tara uwa bara ba. Gátun noa barun yutéa, gátun kara uwa mirrulla ko, kokerá ko yitirra Betáthaida kako.

¹¹ Gátun bara kúri gurra bara ba, wirropa bara bon; ğarokéa noa wiyelliko barun bathileia Eloi koba, gátun umá barun turon kakilliko munnikan.

¹² Gátun purreağ kakilliela yaréakál, uwa gáiya bara dodeka ta, gátun wiya bon, Yukulla barun konara waita lağ, uwa-uwil koa bara yantin toa purrai kariğ koa, yellawolliko, gátun takilliko; kulla géen kátan unti mirrul la.

13 Wonto noa ba barun wiya, Ġuwa barun ġaloa ko takilliko. Ġatun bara wiya, Keawai ġearunba kulla unni pente kunto ġatun buloara makoro; wiya ġeen wirrilla barun ġali ko takilliko yantin ko kùri ko.

14 Kulla wal kùri kauwàl pentakikilioi ta. Ġatun noa wiya barun wirrobullikan, Yellawabunbilla barun konara kakilliko pentékonta tarai taba kakilliko.

15 Ġatun uma ġaiya bara yanti, ġatun yellawabunbéa barun yantin barán.

16 Mankulla ġaiya noa unnoa tara kunto pente ġatun makoro buloara; ġatun nakilliela wokka laġ moroko koba, murroi wiyelliela unni tara, ġatun yiirbuġġa, ġatun ġukulla barun wirrobullikan ko wunkilliko barun kin mikan ta konara.

17 Ġatun takulla bara, ġatun warakan ġaiya bara kuttawan yantin; ġatun mankulla bara wanan dodeka ka wimbi ka wuntawai biruġ barun kai.

18 Ġatun yakita wiyelliela noa ba niuwoa-bo púnbai, ġikoúmba wirrobullikan ġikouġ katoa; ġatun noa wiya barun, wiyelliela, Ġannuġ wiyán kùri ko ġan baġ ba.

19 Wiyayelléun bara; wiyelliela, Ioanne ta bi korimullikan wonto ba taraito wiyán Elia ta ba; ġatun taraito wiyán wakàl ġaġka-kàl propet koba, bouġkullikan katéa-kán.

20 Wiya noa barun, ġanto tia nura wiyán ġan baġ ba? Peterko noa wiyayelléun, wiyelliela, Kritht ta bi Eloí-úmba.

21 Ġatun noa barun piralma, wiyéa-kán koa bara unnoa tara tarai ko kùri ko;

22 Wiyelliela, Yinal ta kùri koba yarakai kauwàl wal bon umánùn, ġatun warekánùn wal bon bara ġaġkakal ġatun bara hiereukan piriwàl, ġatun bara ġarammateukan, ġatun búnnùn wal tetti, ġatun bouġġánùn ġaiya bon tarai ta purreáġ ġoro ka.

23 Ġatun wiya noa barun yantin, Wanùn tia ba taraikan kùri uwánùn, ġurrullia noa niuwoa-bo, ġatun mara-uwil koa noa talíġkabillikanne ġikoúmba yantin ta purreáġ ka, ġatun wirrobulla tia.

24 Ġanto ba mirománùn moron ġikoúmba, warekánùn wal noa? kulla noa warekánùn moron ġikoúmba emmouġ kin, ġaloa noa moron umánùn.

25 Wonnuġ-ke murráráġ kùri ko, mankilliko purrai kariġ ko, ġatun noa tetti wal ġaiya kánùn niuwoa-bo, ġa warekánùn wal?

26 Ġan tia ba koiyun kánùn emmouġ kai, ġatun wiyellikanne emmoúmba, Yinal kùri koba koiyun ġikouġ kai, uwánùn noa ba killibinbinkan kóti ġikouġ kinba, ġatun Biyuġbai koba, ġatun aġelo yirri-yirri-kan koba barúnba.

27 Kulla bag wiyán nurun tuloa, unni winta ġarokéun ba, keawai bara tetti kánùn, kabo na-uwil koa bara bathileia-nuġ Eloí koba.

28 Ġatun yakita kakulla purreáġ ka ét ta yurika-ta unni tara wiyellikanne, yutéa noa barun Peternuġ, ġatun Ioannenuġ, ġatun Jakobonuġ, ġatun uwa wokka laġ bulkára kolaġ wiyelliko.

29 Ġatun noa ba wiyelliela, takin bon tarai warrakulléun, ġatun ġikoúmba kirrikin purrul kakulla, ġatun killibinbin kakulla.

30 Ġatun wiyelliela bon kùriko Mothéko ġatun Eliako:

31 Paipéa bula killibinbin, gátun wiya bula gikoúmba (tetti?) tin kauwíl koa Hierothalem ko.

32 Wonto ba Peter noa gátun bara gikouğ katoa porrólkan bara birikéa kógój; gátun bara kakulla tirağ, nakulla bara gikoúmba killibinbin, gátun buloara bula kúri garokéa gikouğ katoa.

33 Gátun kakulla yakita bula ba waita uwolliela gikouğ kinbiruğ, Peterko noa wiya bon Iéthunuğ, A! Piriwál, murraráğ gearun unti ko kakilliko; gátun umabunbilla goro kokerá; wakál bin, gátun wakál Mothénuğ, gátun wakál Elianuğ, gurra korien minariğ noa wiya.

34 Wiyelliela noa ba, yareil kakulla, gátun wutéa barun; gátun bara kinta kakulla, waita bara ba wolliela murrariğ yareil la.

35 Gátun pulli kakulla yareil labiruğ, wiyelliela, Unni ta emmoúmba kóti yinal pitálmullikan; gurrulla bon.

36 Gátun pulli ba kakulla korun, Iéthu noa kakilliela púnbai. Keawai bara unni tara wiya pa untatoara, natoara purreáğ ka taraikan ta.

37 Gátun yakita kakulla purreáğ ka tarai ta unta, uwa bara ba barán bulkára biruğ, kauwállo kúriko nuğgurra wa bon.

38 A! gátun wakál kúri konara koba kaaibulléun, wiyelliela, Piriwál, kai bi, na-uwillia yinal emmoúmba; kulla noa emmoúmba wakál wonnai.

39 A! gátun maraito bon mankulla, gátun gaiya noa kaaibulléun wokka; gátun yiirbuğga bon, gátun kurragtoanbuğga; gátun búntoara noa, waita gaiya gikouğ kinbiruğ uwa.

40 Gátun bağ wiya barun wirrobullikan giroúmba warekulliko bon; keawai bara kaiyu korien.

41 Gátun noa Iéthuko wiya, wiyelliela, A! gurra korien gátun pirriral unni willuğ-gél! Yakounta-lağ bağ kánun nurun kin, gátun wal bağ kámunbinun nurun? Mara bon tanan giroúmba yinal unti ko.

42 Gátun uwolliela noa ba tanan diabollo bon puntima barán gátun yiiryiir uma. Gátun noa Iéthuko koakulla bon marai yarakai ka, gátun bon wonnai turon uma, gátun gutéakan gaiya bon biyuğbai ta gikoúmba tin.

43 Gátun yantin bara kinta kakulla kaiyu tin kauwál lin Eloi koba tin; gátun kotelliela bara ba yantin unni tara Iéthuko noa ba uma, wiya gaiya noa barun wirrobullikan gikoúmba,

44 Kámúnbilla unni tara wiyellikanne murrirağ gurruéğ kako nurun kin; kulla noa Yinal kúri koba wupinún wal bon mattára kúri ka.

45 Keawai bara gurra pa unni wiyellikanne, gátun yuropa gali barun kinbiruğ, keawai bara gimilli korien; gátun bara kinta kakulla wiyelliko bon gali tin wiyellikanne tin.

46 Yakita gaiya bara wiyellan barabo-barabo, gan-ke kánun kauwál piriwál barun kinbiruğ.

47 Gátun Iéthuko noa gimilléun kotatoara búlbúl labiruğ barun kinbiruğ mankulla noa wonnai, gátun yellawabunbéa bon gikouğ kin taruğ ka,

48 Gátun noa barun wiya, Ganto ba unni wonnai pitálmanun kinba, pitálmanun gaiya tia; gátun ganto ba tia pitálmanun, pitálmanun bon gala yuka tia ba; gátun niuwoa kátan waréa nurun kinba yantin taba, yantibo ta wal noa kauwál kánun.

49 Ġatun noa Ioanneto wiya, wiyelliela, Piriwál, nakulla géen wakállo paibuġgulliela barun diabol ġirouġ katoa biruġ yitirra biruġ; wiya géen bon yanoa, koito ba keawai noa wa pa gearun katoa.

50 Ġatun noa Iéthuko bon wiya, Wiwi yikora; koito noa ba keawai bukka korien gearun, niuwoa gearun katoa ba.

51 Ġatun yakita kakulla purreaġ mánun bon ba wokka kolaġ, pirral noa kakilliela waita Hierothalem kolaġ,

52 Ġatun noa yuka barun puntimai ġikoúmba ġanka; ġatun bara uwa kokerá kolaġ Thamaria kako, umulliko ġikouġ.

53 Ġatun bara bon keawai pitálma pa, kulla noa pirral kakulla wa pa Hierothalem kolaġ.

54 Ġatun bula wirrobullikan ġikoúmba, Yakobo ġatun Ioanne, nakulla bula unni, wiya bula, Piriwál, wiya bi, wiya-uwil koa géen koiyuġ koa kauwál barán moroko kabiruġ wina-uwil koa barun, yanti Elia noa ba unnoa?

55 Wonto noa ba wakulléun, koakulla ġaiya barun noa, ġatun wiya, Keawaran nura gimilli korien nurúnba kóti búlbúl.

56 Koito ba noa yinal kúri koba keawaran noa tanan wa pa, búnkilliko kúri ko barun, wonto ba murrin umulliko. Ġatun bara uwa tarai tako kokerá ko.

57 Ġatun yakita kakulla, uwolliela bara ba yuriġ yapuġ koa, taraito bon wiya, Piriwál, wirrobuġbinún banuġ, wontariġ bi ba uwállun,

58 Ġatun noa Iéthuko bon wiya, Murroġ-kai-ko kumiri barúnba, ġatun tibbin moroko ka koba kunta barúnba, wonto ba yinal kúri koba keawaran bon ġikoúmba birrikilli-ġél walluġ ko ġikoúmba ko.

59 Ġatun noa tarai wiya, Wirrobulla tia. Wonta noa ba wiya, Piriwál, wamunbilla tia ġanka bapa-uwil koa baġ emmoúmba biyuġbai.

60 Wiya bon noa Iéthuko, Bapabunbilla barun tetti-tetti barúnba; ġintoa yuriġ bi wolla wiyelliko piriwál koba Eloi koba.

61 Ġatun taraito wiya, Piriwál, wirrobanún banuġ; wamunbilla tia ġanka wiyellikoa barun baġ unni emmouġ kinba kokerá ba.

62 Ġatun noa Iéthuko bon wiya, Keawai tarai-kan-to upillinún máttara purrai-ġél lo, ġatun willuġ-wuminún, keawaran noa murrárag korien kakilliko piriwál ko Eloi koba ko.

10

1 YAKITA ġaiya kakulla unni tara, Piriwállo noa ġearimulléun thebenty taraikan ta, ġatun yuka barun buloara-buloara ġikouġ kin mikan ta, yantin tako kokerá ko uwánun noa ba niuwoa-bo.

2 Ġatun noa barun wiya, Kauwál-lan unni nulai kátan, keawai bo katillikan kúri kauwálkál; ġali tin wiyella nura bon, Piriwál nulai-ġél koba yuka-uwil koa noa barun katillikan nulai ko katilliko ġikouġ kaiko.

3 Waita nura yuriġ wolla: A! yukan nurun baġ waita kolaġ yanti kiloa waréa ta éipu barun kin murroġ ka ta.

4 Kurri yikora yanoa munnigél, ġatun yinuġ, keawai tuġġanuġ; ġatun yanoa wiya yikora yapuġ koa taraikan kúri.

5 Ġatun uwánun nura ba kokerá ko taraikan tako, wiyella, kurri ġiakai, Pitál kauwa unni kokerá ba.

⁶ Ġatun ba yinal koba pitál koba kánùn unta, nurúnba pitál kánùn ġaiya unta; keawai ba nurun kin katéa kánùn willuġbo.

⁷ Ġatun yellawánùn nura unta kokerá, takilliko ġatun pittelliko, ġunún bara ba nurun; kulla noa umulli-kan-to man ba ġutoara ġikoúmba. Uwai yikora kokerá kolaġ kokerá kolaġ.

⁸ Ġatun uwánùn nura ba yantin ta kokeroa, ġatun bara nurun pitálmanùn, ta-uwa untoa tara wunùn ba mikan ta nurun kin.

⁹ Ġatun turon barun umulla unta tara; ġatun wiyella barun, Piriwál koba Eloi koba papai uwa nurun kinba.

¹⁰ Uwánùn nura ba tarai ta kokeroa, ġatun bara keawai pitálma korien nurun, uwéa ka nura warai tako yapuġ kako, ġatun wiyella,

¹¹ Umulléún géen punul untikál ġearun kinba nurun kin; A! kotellia nura unni ta uwan ta papai kátan nurun kin piriwál koba Eloi koba.

¹² Wiyan nurun baġ, murráráġ kánùn unta ta tarai ta purreáġ, ka Thodom kako, keawaran ġala ko kokerá ko.

¹³ Yapallun bi Koradhin! yapallun bi Betáthaida! kulla umatoara ba kauwál-kauwál kaiyu biruġ ka pa Turo ka ġatun Thidoni ka uma ġirouġ kin, minki bara ka pa yuraki, yellawa pa bara pirral la kirrikin ta ġatun bonoġ ka.

¹⁴ Murráráġ buloara kánùn Turo ġatun Thidoni unta purreáġ wiyellaikanne ta keawaran bi.

¹⁵ Ġatun ġintoa, Kapernaum, wunkulla wokka laġ moroko ka, yuaipinùn wal barán pirri kako.

¹⁶ Niuwoa ġurran nurun ba, ġurran ta noa tia; ġatun niuwoa waitiman nurun ba, waitiman noa tia; ġatun niuwoa tia waitiman, waitiman noa bon yuka noa tia ba.

¹⁷ Ġatun bara thebenty ta willuġbo kakulla pitálkan, wiyelliela, A Piriwál! ġurrullikan bara diabollo ġearun ġirouġ katoa yitirra.

¹⁸ Ġatun noa barun wiya, Nakulla bon baġ Thatannuġ puntimulléún barán moroko tin yanti málma kilo.

¹⁹ A! ġutan baġ nurun kaiyu waitawolliko maiya ko ġatun wuarai ko, ġatun yantin ko kaiyu bukkakan ko; ġatun keawai wal nurun yarakai umulliko.

²⁰ Pitál-mai yikora nura-nura, ġali tin ġurullikan tin bara marai nurun ba; unti biruġ pitálma nura, kulla yitirra nurúnba upatoara moroko ka ba.

²¹ Yakita ta noa pitál-lan kakulla marai ta, ġatun wiyelliela, Kauwa tia yanti, Biyuġ, Piriwál ta moroko koba ġatun purrai koba, kulla bi ba unnoa tara yuropa ġali unti biruġ ġuraki ta biruġ, ġatun bi túġkaiya unnoa tara barun boboġ ko; kauwa yanti, Biyuġ, koito ba murráráġ ta ġirouġ kin kátan mikan ta.

²² Yantin ta tia wupéa emmouġ kinko Biyuġbaito; ġatun keawai kúriko bon yinal ġimilli pa, wonto ba Biyuġbaito; ġatun Biyuġbai yinallo ġimilléún, ġatun niuwoa yinallo túġunbinùn bon Biyuġbai.

²³ Ġatun noa willariġ kakulla ġikouġ kai koba wirrobullikan, koba, ġatun wiyelliela kara, Kauwa yanti murráráġ ta natan ġaikouġ ko unni tara natan nura ba:

²⁴ Kulla baġ nurun wiyan, kauwállo propetto ġatun piriwállo na pa unni tara natan nura ba, ġatun bara keawai na korien; ġatun ġurra pa unni tara ġurran nura ba, ġatun keawai ġurra korien.

25 A! tarai wakál nomiko ġarokéa wokka laġ, ġatun wiya bon, wiyelliela, Piriwál, minnuġ banùn baġ moron kakilliko yantikatai?

26 Wiya bon noa, Minariġ upa wiyellikanne? yakoai bi wiyan?

27 Ġatun noa wiyayelléun, wiyelliela, Pitál kakilliko bi Piriwál ko Eloi ko ġiroúmba ko yantin to búlbuúl lo ġiroúmba ko, ġatun yantin to marai to ġiroúmba ko, ġatun yantin to kaiyu ko ġiroúmba ko, ġatun yantin to kotellitó ġiroúmba ko; ġatun kóti ta ġiroúmba yanti ġintoa bo ba.

28 Ġatun noa wiya bon, ġintoa wiyayelléun tuloa; unni ta umulla ġatun moron koa bi kauwál

29 Wonto noa ba kotelliela tuloa ko ninwoa bo, wiya bon noa Iéthunuġ, Ġan-ke tia kóti ta emmoúmba?

30 Ġatun noa Iéthuko wiya, Taraikan waita uwa barán Hierothalem kabiruġ Jeriko kako, ġatun nuġgurrawa mankiye, mantilléun bon kirrikin, ġatun búnkulla, ġatun bara waita uwa wareka ġaiya bon búntoara.

31 Yakita ġati uwa wakál hierou barán yapuġ koa; ġatun nakulla bon noa ba, uwa noa taruġ koa kaiyin ta koa.

32 Ġanti yanti kiloa wakál Lebikan kakulla noa ba unta, uwa nakulla ġaiya bon, ġatun noa uwa taruġ koa kaiyin ta koa.

33 Wonto ba wakál kúri Thamariakál uwolliela ba, uwa yapariġ kakilliela noa ba; ġatun nakulla bon noa ba, minki bon noa kakulla ġikouġ kai,

34 Ġatun uwa ġikouġ kai koba, ġatun ġira bon búntoara ġikoúmba, kiroabullliela kipai ġatun wain, ġatun yellawabunbéa bon ġikouġ ka ta kóti ka buttikaġ, ġatun yutéa bon takilligél lako, ġatun miroma bon.

35 Ġatun tarai ta purreaġ ka wakál la waita noa ba uwa, mankulla ġaiya noa buloara denari, ġatun ġukulla kokeratin ko, ġatun bon wiya, Golomulla bon; kirun bi ba upinún, uwéa kánun baġ ba willuġbo, ġutéa kánun ġaiya banuġ.

36 Wonnuġ-ke kóti ta ġikoúmba nuġgurrawa mankiye unti biruġ ġoro kabiruġ kúri kabiruġ, kotella bi?

37 Ġatun noa wiya, Niuwoa ġoloma bon. Wiya noa bon Iéthu ko, Yuriġ, yanti kiloa umulla bi.

38 Ġatun yakita kakulla, uwa bara ba, uwa noa murrúġ koa kokeroa; ġatun taraito nukuġko, Maráthako yitirra, wamunbéa bon bounnoun kin kokerá.

39 Wúġgunbai bounnoun ba ġaiya kai, yitirra Mari, yellawa bountoa Iéthu kin yallo ka, ġatun ġurra bon wiyellita

40 Wonto ba Marátha kámullan buntoa marai-marai umullita, ġatun uwa bountoa ġikouġ kin, ġatun wiya, Piriwál, kora bi natan tia wareka tia wúġgunbai emmoúmba umulliko wakállo? wiyella bounnoun umulli koa bountoa tia.

41 Ġatun noa Iéthako wiyelléun, ġatun wiya bounnoun, Ela! Marátha, Marátha, ġintoa kámullan marai-marai minnambo-minnambo ka;

42 Wonto ba wakál murrárag kátan: ġatun Mariko bountoa ġeremulléun unnoa murráragbo, keawai wal mantillinún bounnoun kinbiruġ.

11

¹ ĠATUN yakita kakulla, wiyelliela noa ba tarai ta purrai ta, kaiulléun noa ba wiyelli ta, wakálo bon wiya ġikouġ-ka-to wirrobullikanto, Piriwál, wiyella ġearun bi wiyelliko, yanti kiloa Ioanneto noa wiya barun ġikoumba wirrobullikan.

² Ġatun noa wiya barun, wiyánun nura ba, ġiakai nura wiyánun nura, Biyuġbai ġearúmba wokka ka ba moroko ka ba kátan, Kámúnbilla yitirra ġiroúmba yirri-yirri kakilliko. Paipibunbilla Piriwál koba ġiroúmba. Ġurrabunbilla wiyellikanne ġiroúmba, yanti moroko ka ba, yanti ta purrai ta ba.

³ Ġuwoa ġearun purreáġ ka takilliko.

⁴ Ġatun warekilla ġearúnba yarakai umatoara, kulla ġéen yanti ta wareka yanti ta wiyapaiyéun ġearúnba. Ġatun yuti yikora ġearun yarakai umullikan kolaġ; miromulla ġearun yarakai tabiruġ.

⁵ Ġatun noa barun wiya, Ġan nurun kinbiruġ kóti ġikoumba, ġatun uwánun ġikouġ kin tokoi ta, ġatun bon wiyánun, Ela! kóti, mumbilla tia wokkai to ġoro ko;

⁶ Kulla noa emmoumba kóti uwa kalog tin emmouġ kinko, ġatun keawai baġ wún korien ġikouġ kin mikan ta takilliko?

⁷ Niuwoa murrug ka ba ko wiyánun, Wai tia wiyellan; kulla unni kurraka wirriġbakulla, kulla wonnai tara emmoumba emmouġ katoa ba birrikilligél laba; keawaran baġ bouġkulli korien ġukilliko ġirouġ.

⁸ Wiyánun baġ, Keawai noa bouġkulli korien ġulliko bon, kulla noa ba ġikoumba kóti; kulla wal noa bon pirriral-mulli tin bouġkullinún ġaiya noa ġulliko bon wiyellinún noa ba.

⁹ Ġatun nurun baġ wiyánun, Wiyella, ġatun ġunún ġaiya nurun; ġatun tiwolla, ġatun karawollinun ġaiya nura; wirrillia, ġatun umánun ġaiya nurun.

¹⁰ Yantin ba wiyellinún, manún wal; ġatun noa tiwollinún, karawollinún ġaiya noa; ġatun ġikouġ wirrillinún noa ba, umánun ġaiya wal.

¹¹ Yinallo ba wiyánun nulai yantin ta nurun kin, biyuġbai ta ba, wiya, noa ġunún tunuġ? ġa makoro, wiya, noa maiya ġunún makoró?

¹² Ga ba wiyellan noa ba yarro, wiya, noa bon ġupaiyinún wuarai?

¹³ Nura ba yarakaikan kátan, ġukilliko ġutoara murráráġ wonnai ko nurúnba ko; kauwa yanti ġunún noa Biyuġbaito moroko ka ba ko Marai murráráġ barun wiya bon ba?

¹⁴ Ġatun noa ba paibuġgulliela wakál diabol, ġatun noa ġoġo. Ġatun yakita ġaiya kakulla, waita ba uwa diabol, wiya ġaiya noa ġoġo kabiruġ ko; ġatun bara kúri kotelliela.

¹⁵ Wonto ba tarai-kan-to wiya, Paibuġġa noa barun diabol Béeldhebul kátan biruġ, piriwálloa biruġ diabol koba ko.

¹⁶ Ġatun tarai-kan-to wiyelliela, wiya bon túġa moroko tin.

¹⁷ Wonto noa ba ġimilléun barúnba kotellikanne, wiya barun, Yantin piriwál koba ġaruġġara umulla barabo tetti bara kánun; ġatun kokerá koba barabo warakullia bara.

¹⁸ Thatan noa ba ġaruġġara kánun niuwoa-bo, yakoai ġikoumba piriwál koba kánun? kulla nura wiyánun paibuġġa baġ ba barun diabol Béeldhebul katoa biruġ.

19 Ġatun ġatoa ba paibuġġaanun barun diabol Béeldhebul biruġ, ġan katoa biruġ nurunba-ko yinal-lo paibuġġa?

20 Ġatoa paibuġġaanun máttárroa biruġ Eloi koba ko barun diabol, kauwa tuloa uwa ġaiya piriwál koba Eloi koba nurun kin ba.

21 Ġolománun noa ba tarai kúri mokál porrol ġikouġ kin kokerá, ġikoumba tullokkan murroi kátan.

22 Wonto ba tanan uwánun tarai mokál porrolkan kauwál kan ġikouġ kin, ġatun kéakéa-ma noa bon, mantillinun ġaiya wal bon kirun mokál ġikoumba pirriral-matoara; ġatun ġutillinun noa mokál ġikoumba.

23 Niuwoa keawai emmouġ katoa, niuwoa kátan kóti korien; ġatun noa keawai boa-ma korien emmouġ katoa, ware-ware-kan.

24 Paikullinun ba marai yarakai kúri kabiruġ, uwan noa yuriġ purroi toa tarawarua, nakilliko korilliko; ġatun noa keawai na korien, wiyan noa, Willuġbanun wal baġ willuġbo kokerá ko emmouġ ka ta ko, unta biruġ uwa baġ ba.

25 Ġatun uwánun noa ba, nakulla ġaiya noa ba wiréa kiriiri ġatun konéin.

26 Uwan ġaiya noa ġatun yutéa taraikan theben ta marai yarakai kauwál yanti niuwoa ba; ġatun bara uwa murrariġ ġatun kakulla ġaiya bara unta; ġatun yarakai kauwál noa unnoa kátan yakita, kakulla noa ba kurri-kurri.

27 Ġatun yakita kakulla, wiyelliela noa ba, kaaibulléun tarai nukuġ ġali koba konara koba, ġatun wiya bon bountoa, Murrarág kauwa yanti pika kurréa bon ba, ġatun paiyil pitta bi ba.

28 Wonto noa bo wiya, Kauwa yanti, murrarág kauwál kátan bara ġurrullikan wiyellikanne Eloi koba, ġatun mirromulli-ko.

29 Ġatun yakita kakulla, wittillan bara ba kúri, wiya noa kurri-kurri, Unni ta yarakai kátan willuġġél; nakillin bara túġa; keawai wal barun ġunun, unni bo ta wal tuúġa Iona-umba propet koba.

30 Yanti kiloa Iona túġa kakulla noa barun kúri Ninebi ka, yanti bo ta wal kánun noa yinal kúri koba barun ġali ko willuġġél ko.

31 Bouġkullinun wal piriwál kirin pakai biruġ purreáġ ka wiyelligél la kúri koa untikál loa willuġġél loa, ġatun pirralmanun barun; kulla bountoa uwa kalog kabiruġ purrai tabiruġ wirán tabiruġ ġurrulli bon ġuraki ko Tholomón ko; A! kauwál kátan Tholomón kiloa unnibo.

32 Bouġkullinun wal bara kúri Ninebikál purreáġ ka wiyelligél la kúri koa untikál loa willuġġél loa, ġatun pirral-manun barun; kulla bara minki kakulla wiyelli ta Iona-umba ka; A! kauwál kátan Iona kiloa unnibo.

33 Keawai kúriko tarai-kan-to wirrouġ buġġaanun kaibuġ wunun ġaiya ġati ta, keawai baria ka wimbi ka, wonto ba kaibuġġél la, bara ba uwánun na-uwil koa bara kaibuġ.

34 Kaibuġ ta murrin koba ġaikuġ; wonto ba ġiroúmba ġaikuġ tuloa kátan, yantin bin kátan murrin kaibuġkan; wonto bin ba ġaikuġ yarakai, kánun murrin bin warapa tokoi to.

35 Yakoai bi, mirka unnoanuġ kaibuġ ġirouġ kinba tokoi ta ba kátan.

36 Kulla ba yantin ta ġiroúmba murrin ta ba warapan kaibuġ ko, keawai taraikan tokoi, kánun yantinbo ta wal warapan kaibuġ ko, yanti kaibuġ koba wupin ġatun binkirréun.

³⁷ Ġatun wiyelliela noa ba, taraito Parithaioko wiya bon tauwil koa noa ġikouġ katoa; ġatun noa uwa murrariġ ġatun yellawa takilliko.

³⁸ Ġatun noa ba Parithaioko nakulla, umulli korien noa bato ka kurri-kurri takilli kolaġ, kotelliela noa.

³⁹ Ġatun bon noa Piriwálo wiya, Yakita nura Parithaioiko umullia mirkun karai-ġon tunti ġatun pikirri; wonto ba nurúnba murrin warapan williró ġatun yarakai to.

⁴⁰ Woġkál nura! yan ta noa uma unnoa yanti unnoa ba warrai ta ba, yantibo uma noa murrug ka ba?

⁴¹ Guwa nura untoakál nurun kinbiruġ, ġatun yantin nurun ba tuloa ka kátan.

⁴² Yapal nura Parithaioi! kulla nura ġukillan wintakál mentha tabiruġ, ġatun ruta tabiruġ, ġatun yaki tara, ġatun ġurramaġan tuloa ġatun pitálmullikanne Eloi koba: unni tara nura uma pa, ġatun keawai taraikan wareka pa uma korien.

⁴³ Yapal nura Parithaioi! kulla nura pitáلمان yellawollikanne wokka kaba thunagóg kaba, ġatun umullikanne ġukilligél lako.

⁴⁴ Yapal nura ġarammateu ġatun Parithaioi, ġakoiyaye! kulla nura yanti tulmun kilo paipi korien, ġatun bara kúri uwan wokka laġ tulmun toa, keawaran bara na korien.

⁴⁵ Wiyayelléun ġaiya wakálo nomiko-ko wiyelliela bon, Piriwál, ġiakai bi wiyán, pirralman bi ġearun.

⁴⁶ Ġatun noa wiya, Yapal nura nomikoi yantinbo! kulla nura wuntan kúri ka porrol ta lo kauwál porrol kurrilliko, ġatun keawai nura unnoa porrol numa korien nurun ka to máttárró.

⁴⁷ Yapal nura! kulla nura ba wittiman tulmun barúnba propet koba, ġatun biyugbaito nurúnba-ko bunkulla barun tetti kulwon.

⁴⁸ Kauwa tuloa ta pirralman nura umatoara biyugbai koba nurúnba; kulla bara yuna bo ta barun búnkulla tetti, ġatun nura wittillin tulmun barúnba.

⁴⁹ Yaki tin wiya ġurakita Eloi koba ko, Yukánún wal baġ barun propet ġatun apothol barun kin, ġatun winta barun kinbiruġ búnún wal bara ġatun yarakai umánún;

⁵⁰ Wiya-uwil koa ġoroġ yantin koba propet koba kiroabatoara yaki tabiruġ kurri-kurri tabiruġ purrai tabiruġ, unni barun willuġgél;

⁵¹ Ġoroġ kabiruġ Abelúmba kabiruġ, ġoroġ kako Dhakariaúmba kako búntoara Willi ka bómo ta ġatun hieron; kauwa tuloa to wiyán nurun baġ, wiya-uwil koa unni barun willuġgél.

⁵² Yapal nura nomikoi! kulla nura mankulla wirriġbakilligél ġurakita koba; keawai nura wa pa, ġatun nura miya barun uwa bara ba.

⁵³ Ġatun wiya noa ba unni tara barun, pirralma bon bara ġarammateuto ġatun Parithaioiko, wiya-uwil koa noa minnambo wiyelliko;

⁵⁴ Mittillin bara bon, ġatun nakillin ġurrulliko ġikouġ kin ba ko kurraka ba ko, wiyayeún koa bara bon.

12

¹ YAKITA kakulla, wittillan bara ba yantibo konara kúri, watawawollan barabo, wiya noa kurri-kurri barun wirrobullikan

ġikoúmba, Yakoai nura lebben barúnba Parithaioi koba, ġakoiyaye ta unnoa.

² Yantin ba wutéa ta túġunbinùn ġaiya wal; ġatun yantin yuropa ta namunbinùn ġaiya wal.

³ Yaki tin, wiyellan nura tokoi ta ġurrabunbinùn wal kaibuġ ka; ġatun unni ta wiya nura ba ġurréuġ ka waiyakan ta, wiyellinùn wal wokka ka kokera.

⁴ Ġatun baġ nurun wiyan kóti ta emmoúmba, Kinta kora nura barun kin búnkillikan tin murrin tin, ġatun yukita tantoa bo ta wal bara kaiyukanto banùn.

⁵ Túġunbinùn wal baġ nurun ġan-kai nura kinta wal kánun: Kinta bon kauwa ġikouġ kai, yukita noa ba búnkulla kaiyukan noa warekulliko koiyuġ kako pirriko kako; kauwa wiyan baġ nurun, Kinta bon kauwa ġikouġ kai.

⁶ Wiya, pente tibbin waréa ta ġupaiye ko buloara assari, ġatun keawai wakál unti biruġ woġgunti korien ġikouġ kin Eloi kin?

⁷ Kulla yantin wolluġ kaba kittuġ murrapatoara kátan. Kinta kora nura ġali tin; kulla nura murráràġ kauwálkan kátan, keawaran ġali tarako tibbinko waréa-ta-ko kauwál-kauwál-ko.

⁸ Unni ta nurun baġ wiyan, Yantinto emmouġ wiyánùn mikan ta kúri ka, ġikouġ wiyánùn noa Yinal kúri koba mikan ta aġelo ka Eloi koba ko.

⁹ Wonto ba niuwoa ġanbullinùn tia emmouġ mikan ta kúri ka, ġanbullinùn wal bon mikan ta aġelo ka Eloi koba ka.

¹⁰ Ġatun ġanto ba yarakai wiyánùn ġikouġ Yinal kúri koba, kámunbinùn wal bon; wonto bon ba yarakai wiyellikan Maraikan yirri-yirri-kan, keawai bon kámunbinùn.

¹¹ Ġatun manùn nurun bara thunagóg kako ġatun wiyellikan tako, ġatun kaiyukan tako, kota yikora nura wonnuġ nura ba wiyayellinùn, ġa minnuġ nura wiyánùn.

¹² Kulla nurun Marai-kan-to yirri-yirri-kan-to wiyánùn wal yakita bo ġaiya minnuġ wal nura wiyánùn.

¹³ Ġatun wiya bon wakállo konara biruġ ko, Piriwál, wiyella emmoúmba biggainuġ, ġukulli koa noa purrai emmouġ kai.

¹⁴ Ġatun noa bon wiya, Kúri, ġanto tia uma wiyellikan, ġa ġukillikan ġirouġ kin?

¹⁵ Ġatun noa barun wiya, Yakoai ġatun murroi kauwa williri koba; kulla moron kúri koba ka korien ta kauwál-kauwál la tul lokan ka ġikouġ ka ta.

¹⁶ Ġatun noa wiya barun unni parabol, wiyelliela, Purrai ta porrólkan koba poaikulléun kauwál:

¹⁷ Ġatun noa kotelléun niuwoabo, wiyelliela, Minnuġ banùn baġ, kulla wal unni tuntan uwa, wiya wal baġ wonta wura-uwil unni tara emmoúmba?

¹⁸ Ġatun noa wiya, Unni baġ umánùn; umánùn wal baġ barán wunkilligél emmoúmba, ġatun wittia kánun kauwál; ġatun unta baġ wunùn yantin emmoúmba nulai ġatun tullokan.

¹⁹ Ġatun baġ wiyánùn emmoúmba marai, A marai! Kauwál tullokan ġiroumba wúnkulla kauwál lako wunál lako; yellawolla murroi bi, tauwa, pittella, ġatun pitál kauwa.

20 Wonto ba Eloito bon wiya, Wogkál-lan bi! unti tokoi ta giroúmba marai mantillinún wal girouğ, kinbiruğ; ganto gaiya unnoa tara tullokan manún tuigko bi ba uma?

21 Yanti niuwoa ba wupéakan tullokan gikoúmba ko, gátun keawai porrol korien Eloi kai koba.

22 Gátun noa wiya barun wirrobullikan, Yaki tin wiyan bağ nurun, Yanoa, kota yikora nurúnba moron takilliko; ga keawai murrin ko wupulliko.

23 Moron ta kauwál kátan murrarág takillikanne keawaran, gátun murrin ta kauwál kátan murrarág kirrikin keawaran.

24 Kotella wákun barun; koito bara ba keawai wupa korien, gátun keawai kol bunti korien; keawai barúnba tuigko wupilligál, keawai barúnba kokera; gátun noa Eloito giratiman barun; kauwál-kauwál nura kátan murrarág tibbin bara keawaran.

25 Gátun gan nurun kinbiruğ kotellita kánún, uméa kánún moron gikoúmba waréa ka kakilliko kubit kako?

26 Wiya nura ba kaiyu korien to umulliko unni waréa, minariğ tin nura kotellin unnoa tara?

27 Kotella nura kenukún turukin bara ba; keawai bara uma korien wupi korien bara; gátun bağ wiyan nurun, Tholomón noa ba, konéinkan keawai bon wupa korien yanti kiloa wakál unti tara biruğ.

28 Upánún noa ba Eloito woiyo yanti, yakita purreag ka unta ba purrai ta kátan, gátun kumba warekakin murrug ka wollo ka; wiya, nurun noa upánún, A! nura gurrullikan waréakan?

29 Gátun na-ki yikora nura minariğ nurúnba takilliko gátun pittelliko, ga kota yikora nura minki ko.

30 Koito ba bara yantinto purrai ta ba ko natan yantin unni tara; gátun nurúnba-to-Biyuğbai-to gurran unni tara gukillikanne nurun ba murrarág kakilliko.

31 Wonto ba nura nauwa piriwál koba Eloi koba, gátun yantin unni rara gunun nurun kin.

32 Kinta kora, wirrul waréa; kulla pitálman bon Biyuğbai nurúnba gukilliko piriwál-gél ta nurun kin.

33 Gukilléa nurúnba, gátun guwa gukillikanne: umulla nura yinuğ nurúnba, keawai koa korokál katéa-kún, porrólkan ta moroko ka ba kakilliko ka korien kakilliko, keawai ba unta ko uwa korien mankiye, gátun keawai ba yarakai puntaye.

34 Wonnun ta nurúnba tullokan, untabo kánún nurúnba búlbúl yantibo.

35 Girullia nura winnal nurúnba, gátun nurúnba kaibuğ winabunbilla;

36 Gátun nurabo yanti kiloa kúri ba mittillin barúnba ko Piriwál ko willuğ-banún noa ba mankilligél labiruğ; uwánún noa ba ba tanan gátun wirrillinún, umánún gaiya bon tanoa-kal-bo.

37 Pitálmatoara kánún bara unnoa tara mankillikan, yakita Piriwál noa ba uwánún, noa ba barun kin nanún noa ba barun nakilli ta; wiyan bag tuloa nurun, girullinún noa kótibo, gátun yellawabumbéa barun takilli kolağ, gátun uwánún noa gukilliko barun.

38 Ġatun tanan uwánún noa ba, yakita buloara nakillikan ta, yakita ġoro ka nakillikan ta, ġatun nanún barun yantibo nakilli ta, pitálmatoara bara unnoa tara mankillikan.

39 Ġatun ġurrulla unni, wiya noa ba kokera-tin-to ġurra pa, yakounta ba uwa pa mankiye na pa noa, keawai ġaiya kokera ġikoúmba potobunti pa.

40 Yanti tin kauwa nura nakilliko; kulla noa Yinal kúri koba uwánún yakita kota korien nura ba.

41 Wiya ġaiya noa bon Peterko, Piriwál, wiyan bi unni parabol ġearunbo, ġa ġearun yantin?

42 Ġatun noa Piriwállo wiya, Gan-ke noa mankillikan murràrag ġatun ġuraki, piriwállo noa umánún bon wiyellikan kakilliko kokera ko ġikoug ka ta ko, ġu-uwil koa noa takilliko yakita ġukilligél la?

43 Pitálmatoara kátan unnoa mankillikan, umánún noa ba ġikoúmba piriwál nanún ġaiya noa bon umulli ta yanti.

44 Wiyan baġ tuloa, umánún bon noa wiyellikan kakilliko yantin tako.

45 Wonto noa ba wiyánún gala mankilli-kan-to, búlbúl la, Em-moúmba piriwál minkin uwa korien; ġatun ġaiya noa búncilli kolaġ barun kúri mankillikan ġatun ġapal, ġatun takilli kolaġ, ġatun pittelli kolaġ, ġatun kuttawai kolaġ;

46 Piriwál gala koba mankillikan koba uwánún wal noa purreaġ ka na korien ta, ġatun yakita ġaiya kota korien ta bon, ġatun búnnún bon buloarakan, ġatun ġunún bon winta ġikoug kai barun kin ġurra korien ta.

47 Ġatun unnoa mankillikan ġurran noa kotelli ta piriwál koba ġikoúmba, ġatun keawai uma korien, keawai noa uma pa yanti kotelli ta ġikoúmba, búnnún wal ġaiya bon kauwál-kauwál.

48 Wonto noa ba niuwoa ġurra korien, ġatun yarakai umatoara yaki tin bún ba bon, búnnún wal waréa. Kulla bon ġupa kauwál, wiyapaiyánún wal kauwál ġikoug kinbiruġ; ġatun kúriko ġukulla kauwál, wiyellia kánún bara ġaiya kauwál-kauwál ġikoug kinbiruġ.

49 Uwan ta baġ unni yukulliko koiyuġ ko purrai ta ko; minnuġ-bullinún baġ kauwa ba tanoa-kal-bo wirroġ-kulléa?

50 Kulla tia korimullikanne emmouġ kinba korimulliko; ġatun yakoai baġ kátan ġoloin koa ka-uwil kakilliko!

51 Kotan nura, uwa baġ ba pitál ġukilliko purrai ta ko? wiyan baġ ba, keawai; wonto ba ġurruġgurra kakilliko;

52 Kulla wal unti biruġ kánún kakilliko pente kokerá wakál la, ġurruġgurra biruġ, ġoro bulun kinbiruġ, ġatun buloara ġoro kabiruġ.

53 Biyuġbai ġurruġgurra kánún yinal labiruġ, ġatun yinal biyuġbai tabiruġ; ġatun tunkan yinálkun tabiruġ, ġatun yinálkun tunkán tabiruġ, túngaikun bounnoun ba kurrinanbai tabiruġ, ġatun kurri-nanbai bounnoun ba túngaikun tabiruġ.

54 Ġatun noa barun kúri wiya, Nanún nura ba yareil wokka laġ punnál ba pulóġkulligél lin, wiyánún ġaiya nura koiwon tanan ba; ġatun kauwa yanti.

55 Ġatun kareawuġ ba kánún, wiyellinún ġaiya nura, karol kánún; ġatun yanti ġaiya kánún.

⁵⁶ A nura nakoiyaye! natan nura tarkin moroko koba gáton purrai tako; minariğ tin koa nura na korien unti yakita?

⁵⁷ Kauwa, kora koa nura kota ba nurun kinbiruğ tuloa?

⁵⁸ Uwánùn bi ba ñikouğ katoa bukkakan toa ñikouğ kinko wiyellikan tako, yapuğ koa nuiyellia bi bon, wamunbi-uwil koa biloa murroi kakilliko ñikouğ kinbiruğ; yutéa-kùn koa biloa wiyellikan kauwál lako, gáton wiyellikanto kauwálo wamunbinùn biloa yarakan tako, gáton yarakanto wupinùn biloa jail kako.

⁵⁹ Wiyan banuğ, keawai bi waita uwa korien unta biruğ, ñukillinun bi ba lepton ta kirun waréa ta.

13

¹ KAKULLA bara unta yakita taraikan, wiya bon barun Galilaiakál, goroğ barúnba taroğkama Pilato-to thuhia barun barúnba.

² Ğáton noa Iéthuko wiyayelléun, wiyelliela noa barun, Wiya, nura kotellin unnoa tara Galilaiakál yarakai bara kakulla kauwál barun kinbiruğ Galilaiakál labiruğ, kulla barun ba mankulla unnoa tara?

³ Wiyan nurun bağ, Keawai; kulla nura keawai minki kátan, yantin ñaiya nura tetti tetti kánùn.

⁴ Ga barun etin ta wunkulléun kokera barán, gáton tetti-tetti barun wirria, wiya, nura kotellin barun yarakai bara ba kakulla kauwál barun kúri kabiruğ kakillin Hierothalem ka?

⁵ Wiyan nurun bağ, Keawai; kulla nura keawai minki kátan, yantin ñaiya nura tetti-tetti kánùn.

⁶ Wiya noa unni yanti parabol: Taraikan ta kúriko wupéa yirriwilbin purrai ta ñikouğ ka ta; gáton noa uwa yeai ko nakilliko, gáton noa keawai ñaiya na pa.

⁷ Wiya ñaiya noa bon upullikan, Ela! goro ka wunál la unti, uwa bağ nakilliko yeai ko unti biruğ ko yirriwiltabin tako, gáton keawai ñaiya bağ na pa; kólbúntilla unnoa barán; minariğ, tin unnoa kátan purrai ta?

⁸ Ğáton noa wiyayeléun, wiyelliela bon, Piriwál, kámunbilla unnoa unti wunál la, pinni-uwil koa bağ untoakál ko, gáton konuğ koa bağ wupi-uwil;

⁹ Ğáton yeai ba kánùn, murràràğ ñaiya kánùn; gáton ka korien ba, gáton yukita ñaiya kólbúntinùn; wal bi unni barán.

¹⁰ Ğáton noa wiyelliela wakál la thunagoğ ka purreàğ ka thabbat ka.

¹¹ Ğáton, a! kakulla unta wakál nukuğ munni-lan bountoa ba kauwál-kauwál wunál étin ta, gáton woinu bountoa, gáton keawai bountoa kaiyu korien wokka-lan kakilliko.

¹² Ğáton nakulla noa ba Iéthuko bounnoun, kaaipa bounnoun noa, gáton wiyelliela bounnoun, Nukuğ, gintoa buruğ-kulléun woinu kabiruğ ñirouğ kinbiruğ.

¹³ Ğáton noa upilléun mátára bounnoun kin; gáton tanoakal-bo bounnoun tuloa uma, gáton bountoa pitálma bon Eloinuğ.

¹⁴ Ga-tun piriwálo thunagoğ kako, wiyayelléun bukka-kan-to, kulla noa Iéthuko turon uma purreàğ ka thabbat ka, gáton wiya barun kúri, Hek ta purreàğ ka umilliko kúri ko; unti tara purreàğ ka tanan uwolla turon umullilo, gáton keawai thabbat ta purreàğ ka.

15 Piriwállo noa bon wiyayelléán gátun wiyelliela, Ġintoa ġakoiyaye! wiya, yantinto nura buruġbuġġan ġikoúmba boo gátun athino, purreáġ ka thabbat ka, unta biruġ kokerá biruġ, yemmama-wil koa kokoin kolaġ pittelliko?

16 Gátun keawai wal unni ġapal, yinálkun ta Abúramúmba, ġiratoara bounnoun Thatánto noa unni tara étin ta wunál la, buruġbuġġulliko yanti biruġ, unti thabbat ta purreáġ ka?

17 Gátun wiya noa ba unni tara, koiyun bara ġaiya kátan yantin bukkamaiye ġikouġ kai; gátun yantin kúri pitál kakulla yantin tin umatoarrin kauwál lin ġikouġ, biruġ.

18 Wiya ġaiya noa, Minariġ kiloa Piriwál koba Eloi koba? Gátun yakoai kiloa paġġunbinùn?

19 Yanti kiloa ta yeai ba mutard koba, mankulla kúriko, gátun meapa purrai ta ġikouġ, kai ta; gátun boaikulléun wokka laġ, gátun kakulla kauwál kúlai; gátun tibbin moroko tin yellawa wiran ta.

20 Gátun noa wiyéa-kún, Yakoai kiloa baġ tuġunbinùn piriwál koba Eloi koba?

21 Yanti lebben kiloa, mankulla ġapallo gátun yuropa ġoro ka ġukilligél la nulai ta, kakulla wal yantibo lebben kiloa.

22 Gátun noa uwa kokeroa gátun kauwál loa kokeroa, wiyatin, gátun uwoillin Hierothalem kolaġ.

23 Wiya ġaiya bon wakállo, Piriwál, wiya, warai moron kakilliko? Gátun noa wiya barun,

24 Nuwolla pulóġkulli kolaġ tuloa tin yapuġ tin: kulla baġ nurun wiyan, kauwál-kauwállo nuwanùn murráraġ pulóġkulli kolaġ gátun keawai wal kaiyu korien.

25 Bouġkullinùn noa ba kokeratin wokka laġ, gátun wirriġbakulla pulóġkulligél, gátun nura ġarokéa warrai ta, gátun wirrilléun toto pulóġkulligél, wiyellin, Piriwál, Piriwál, umulla ġearun; gátun noa wiyayellinùn gátun wiyánùn, Keawaran baġ nurun ġimilli korien wonta biruġ wal nura:

26 Wiyánùn ġaiya wal nura, Takeùn géen gátun pittakéun ġirouġ kin mikan ta, gátun ġintoa wiyakéun ġearun kin yapuġ ka.

27 Wonto wal noa ba wiyánùn, Wiyan baġ nurun, keawaran baġ nurun ġimilli korien, wonta biruġ wal nura; yuriġ tia uwolla emmouġ kinbiruġ, yantin nura yarakai umullikan.

28 Unta ta wal tuġkillinùn gátun tirra-ġatpuntullinùn, nanùn ġaiya nura ba barun, Abáramnuġ, gátun Itháknuġ, gátun Yacóbnuġ, gátun yantin propetnuġ, kakillin bara ba piriwál koba ka Eloi koba, gátun nurunbo yuapíea warrai tako.

29 Gátun bara uwánùn muriuġ tin, gátun krai tin, gátun kummari tin, gátun pakai tin, gátun yellawánùn wal piriwál koba ka Eloi koba ka.

30 Gátun, a! bara willuġ kátan, kabo wal bara ġanka kánùn gátun bara ġanka kátan, kabo wal bara willuġ kánùn.

31 Unta purreáġ ka winta uwa Parithaioi kabiruġ wiyellin bon, Yuriġ ba waita wolla unta biruġ, kulla noa Herodto biloa buúnnùn tetti.

³² Ġatun noa barun wiyá, Yuriġ nura wolla, wiya-uwil koa bon unnoa alópék, A! paibuġġan baġ barun diabol, ġatun turon baġ uman buġġai ġatun kúmba, ġatun kúmba-ken-ta wal ġoloin tia kánun.

³³ Yantin tin uwánun wal baġ buġġai ġatun kúmba, ġatun kúmba-ken-ta; kulla wal keawaran wal wakál propet ka korien tetti Hierothalem kabiruġ.

³⁴ Yapallun Hierothalem, Hierothalem! búnkiye tetti wirriye barun propet, ġatun pintia barun tunuġ ko yupitoara ġirouġ kinko; murrin-murrin baġ kauma pa baġ barun wonnai tara ġiroúmba, yanti kiloa tibbinto ba kauma-uwil yirriġ ka bara ka bounnoun ba waréa tara, ġatun keawaran nura kauma korien.

³⁵ A! nurúnba kokera kakillin mirrál kakilliko: ġatun baġ wiyánun tuloa nurun, Keawai nura tia nanún, yakita ko kánun ba wiyánun wal nura ba, Pitálmunbilla bon uwan noa ba yitirroa Piriwál koba koa.

14

¹ ĠATUN yakita kakulla, uwa noa ba murrariġ kokerá piriwál koba ka Parithaioi koba takilliko nulai ko purreaġ ka thabbat ka, tumiméa ġaiya bon bara.

² Ġatun, a! ġaroka ba kakulla wakál kúri kokoin-kan warakaġ.

³ Ġatun Iéthuko noa wiyayelléun wiya barun nomikoinuġ ġatun Parithaioinuġ, wiyelliela, Wiya, murraráġ turon umulliko purreaġ ka thabbat ka?

⁴ Ġatun bara tullama pulli. Ġatun noa bon turon uma, ġatun wamunbéa bon;

⁵ Ġatun wiyayelléun noa barun, wiyelliela, Ġanto nurun kinbiruġ-ko puntimanún buttikaġ ba athino ba ġa boo ba nurúnba kirai ta, ġatun keawai ġaiya bon manún wokka laġ purreaġ ka thabbat ka?

⁶ Ġatun keawai bara bon wiyayelli pa unni tara.

⁷ Ġatun noa wiya wakál parabol barun ġala ko wiyatora ko, nakulla noa ba ġiriméa bara murraráġ waiyakan; wiyelliela barun,

⁸ Wiyánun bin ba taraito kúriko uwa-uwil koa bi mankilli kolaġ nukuġ kolaġ, yellawa yikora wokka waiyakanto, mirka ta tarai kúri piriwál wlyatoara ta;

⁹ Ġatun noa ninwoa wiya biloa ġatun ġikouġ tanan uwolliko ġatun wiyelliko bin, Ġuwa bon ġali ko; ġatun ġintoa koiyun bi ba kánun waita uwánun waiyakan kolaġ bará ka bo.

¹⁰ Wonto ba bin wiyánun ba, yuriġ bi yellawolli ta ka bará kako waiyakan kako; ġatun uwánun noa ba wiya biloa ba wiyánun biloa, Kóti, yuriġ wokka laġ uwolla: yakita ġaiya pitálmánun bin mikan ta barun kin tanún ba kunto ġirouġ katoa.

¹¹ Ġan umullinún ninwoa bo wokka kako, umánun wal bon bará kako; ġatun ninwoa umullinún niuwoa ba bará kako, umullinún wal wokka kako.

¹² Wiya ġaiya noa ġala wiya bon noa ba, Ġunún bi ba takilliko búlwára ka ġa yaréa ka, wiya yikora bi ġiroúmba kóti, ġa kótita, ġa porrólkan; wiyéa kánun bin ba bara, ġatun ġupaiyéa kánun bin yarúġ ka.

¹³ Wonto bi ba umánun takilliko, wiyella barun mirrál-mirrálkan, ġatun munni-munni-kan, ġatun wiir-wiirkan, ġatun munminkan:

14 Ġatun bin pitálmanùn; kulla bara keawai ġupaiye korien yaruġ ka; kulla bin ġupaiyéa kánùn yaruġ ka, yakita ba moron kánùn murrárag-tai tetti-tetti kabiruġ.

15 Ġatun wakál barun kinbiruġ yellawa ġikouġ kin takilliela, ġurra noa ba unni tara, wiya bon noa, Pitálmatoara noa tanùn wal kunto piriwál lako Eloi koba ka.

16 Wiya ġaiya noa bon, Taraito kúriko wupéa kauwál takilliko yaréa ka, ġatun wiya barun kauwál-kauwál kuri:

17 Ġatun yarea ka yuka noa bon ġikoúmba mankillikan, wiyelliko barun wiyatoara ko, Tanan; kulla yantin unnuġ tara wupea yakita.

18 Ġatun bara yantin wiyellan wakál-wakál ġakoiyellan. Kurri-kurrito wakálo wiya ġikouġ, Ġukilléún baġ winta purrai, ġatun waita wal baġ uwánùn nakilliko ġala ko; wiyan biloa wamunbilliko tia.

19 Ġatun taraito wiyá, Ġukilléún baġ pente tumba boo buttikaġ, ġatun baġ waita uwan numulliko barun; wiyan biloa wamunbilliko tia.

20 Ġatun taraito wiyá, Mankulla baġ nukuġ emmoúmba, yaki tin keawai baġ uwa korien.

21 Uwa ġaiya noa unni mankillikan, ġatun wiya bon piriwál ġikoúmba unni tara. Wiya bon ġaiya noa kokoratinto bukka-kanto ġikoúmba mankillikan, Yuriġ wolla kurrakai yapuġ koa kokeroa, ġatun yutilla barun tanan untiko mirrál-mirrál-kai, ġatun munni-munni-kai, ġatun wiir-wiir-kai, ġatun munmin-kai.

22 Ġatun noa mankillikanto wiyá, Piriwál, upatoara ta yanti bi ba wiya, ġatun kauwál-kauwál lako ka untiko.

23 Ġatun noa bon piriwálo wiya mankillikan, Yuriġ, uwolla yapuġ koa ġatun koruġ koa, ġatun píriralnulla barun tanan uwolliko, emmoúmba koa kokera warapa-uwil.

24 Kulla baġ wiyan nurun, Keawai wal bara untoakálo wiyatoara nutunún emmoúmba kunto.

25 Ġatun kúri kauwál-kauwál uwa ġikouġ katoa: ġatun noa willariġ, warkulléún, ġatun wiya ġaiya barun,

26 Uwánún tia ba taraikan kúri emmoüġ kin, ġatun wareka korien ġikoúmba biyuġbai ġatun tunkan, ġatun nukuġ, ġatun wonnai tara, ġatun kóti tara, ġatun wuġgunbai, kauwa, ġikoúmba kata moron, keawai noa kánùn emmoúmba wirrobullikan.

27 Ġanto-bo ba kurri korien ġikoúmba taliġ-kabillikanne, ġatun uwolla emmoüġ katoa, keawai noa kánùn emmoúmba wirrobullikan.

28 Ġanto nurun kinbiruġ-ko, kotellin wittimulliko kokera, wiya, noa yellawánùn kurri-kurri, ġatun tuigko umulliko, mirka keawai ġoloin witti korien?

29 Mirroma, yukita wupéa noa ba tuġġa, ġatun keawai noa kaiyu korien ġoloin wittilliko, yantinto ba nanún béelmánùn ġaiya bon,

30 Wiyellinún, Ġali kúriko nutéa wittimulliko, ġatun kaiyu korien noa ġoloin wittimulliko.

31 Ġa, ġan piriwál uwánún noa ba wuruwai kolaġ, tarai ko piriwál ko, yellawa noa kurri-kurri, ġatun kotelliela, wiya, noa ba kaiyukan uwa-uwil koa dekem-millia to nuġgurrawa-uwil koa bon taimin to ke bith-dekem-millia to?

³² Ġa ba, kalog ka ba noa piriwál taraito, yuka noa wakál puntima wiyelliko pitál koa kakillai.

³³ Yanti kiloa, yantinto nurun kinbiruġ-ko wareka korien noa yantin ġikoúmba, keawai noa kánùn emmoúmba wirrobullikan.

³⁴ Pulli ta unni murrarág; wonto ba pulli ka korien, yakoai kánùn upilliko!

³⁵ Keawai murrarág, korien ta purrai ko, ġa ba konuġġél ko; wareka ġaiya kúriko. Niuwoabo ġurréuġkan ġurrulliko, ġurrabilla bon.

15

¹ PAPAI ġaiya bara uwa ġikouġ kin yantin telónai ġatun yarakai-willuġ, ġurrulliko bon.

² Ġatun koiya bara Parithaioiko ġatun ġarammateuko, wiyelliela, Unni kúri murrarág korien, noa uman barun yarakai-willuġ ġatun tatan noa barun katoa.

³ Ġatun noa wiya barun unni parabol, wiyelliela,

⁴ Ġan kúri nurun kinbiruġ, hekaton ta ċipu ġikoúmba, wákál noa ba yuréa umámún barun kinbiruġ, wiya, noa wunún barun nainty-nain ta koruġ ka, ġatun waita noa uwánùn na-uwil koa noa yuréa-matoara, kara-uwilli koa noa?

⁵ Ġatun karawolléun noa ba, wúnkilléun ġaiya noa bamirruġ ka ġikouġ kin, pitállo ba.

⁶ Ġatun uwa noa ba ġura kako, wiya noa barun kótita ġatun taraikan wiyellin barun, Pitállia kanwa emmouġ katoa; kulla baġ karawolléun ċipu ta emmoúmba unni, yuréa ba kakulla.

⁷ Wiyen baġ nurun, yanti kiloa pitál kánán kauwállan moroko ka ba minki noa ba wakál yarakaikan, keawai barun kai murrarág-tai tin nainty-nain ta tin, minki korien.

⁸ Ġa wonnuġ-ke nukuġ púndol arguro ten ta bounnoun kinba, yuréa bountoa ba umánùn wakál púndol, wiya, bountoa wirroġ-banún kaipuġ ġatun wirrillinùn wirrillikanneto kirra-kirra-uwilli koa bountoa?

⁹ Ġatun karawolléun bountoa ba, wiya ġaiya bountoa ba kóti-ta ġatun taraikan tuiġko, wiyellin, Pitállia kauwa emmouġ katoa; kulla baġ karawolléun yuréa baġ ba umá.

¹⁰ Yanti kiloa, wiyen baġ, nurun, unnuġ, ta pitál kátan mikan ta aġelo ka Eloi koba wakál lin ba yarakai-willuġ minki kánùn.

¹¹ Ġatun noa wiya, Taraito kúriko yinal bula-buloara ġikoúmba:

¹² Ġatan mittiko bulun kinbiruġ-ko wiya bon biyuġbai ġikoúmba, Biyuġ, ġuwa tia winta tullokkan ka-uwil koa emmoúmba. Ġatun túnbilliela noa bulun tullokkan.

¹³ Ġatun keawai kauwál-kauwál, korien ta purreáġ ka yukita, kauma noa mittiko yinallo, ġatun waita noa uwa kalog koba, ġatun unta noa wari-wareka tullokkan ġikoúmba pittelligél la.

¹⁴ Ġatun wari-wareka noa ba kirun, kauwál kakulla unta kunto korien; ġatun tanoa-kál-bo kakulla ġaiya noa kapirrikan.

¹⁵ Ġatun uwa ġaiya noa umulliko kúri kako unta ko purrai ta ko; ġatun noa bon yuka ġikouġ, ka tako purrai tako ġiratimulliko buttikaġ, ko porák ko.

16 Pitál ġaiya noa kakulla takilliko, ta-uwil ba buttikaġko: ġatun keawai kùriko bon ġupa.

17 Ġatun noa kakilliela ba niuwoabo, wiyelliela ġaiya noa, Kauwál-kauwàlla umullikan biyuġbai koba emmoúmba koba kunto kauwál barúnba takilliko ġatun ġukilliko, ġatun ġatoa kapirró wirribanbillin!

18 Bouġkullinún wal baġ, waita biyuġbai tako, ġatun wiyánun wal bon, Biyuġ, yarakai baġ umá mikan ta moroko ka, ġatun ġirouġ kin,

19 Ġatun keawai baġ murràrag korien wiya-uwil koa tia ġiroúmba yinal yitirra: umulla tia wakál yanti umullikan ġiroúmba.

20 Ġatun noa bouġkulléun, uwa ġaiya noa biyuġbai tako. Wonto noa ba kalog ka kauwál kakulla, nakulla noa bon biyuġbai-to ġikoúmba-ko, minki ġaiya noa kakulla, murrá ġaiya noa, puntimulléun ġaiya noa ġikouġ kin wuroka, ġatun búmbúmbea-kan ġaiya bon.

21 Ġatun noa bon yinallo wiyá, Biyuġ, yarakai baġ umulléun mikan ta moroko ka ġatun ġirouġ kin, keawai baġ murràrag korien wiya-uwil koa tia ġiroúmba yinal yitirra.

22 Wonto noa ba biyuġbaito wiya barun mankillikan ġiroúmba, Mara unnoa-unnug upilligél, ġatun upilla bon konéin kako, ġatun upilla riġ ġikouġ kin máttara, ġatun upilla bon tuġganog yulo ka ġikouġ kin:

23 Ġatun mara tanan untiko buttikaġ italo ġiratimatoara kipai, ġatun turulla; tamunbilla ġearun, ġatun pitál koa géen kauwál:

24 Koito ba unni emmoúmba yinal tetti kakulla, yakita ġaiya noa moron kátan: ġarawatilléun noa, ġatun yakita bummilléun ġaiya bon. Ġatun pitál bara kakilli kolaġ.

25 Unta ta ġarro ġikoúmba kakilliela upulligél la purrai ta; ġatun uwolliela noa ba papai kokerá koba, ġurra noa tekki ġatun untelli ta.

26 Ġatun noa kaaipa wakál mankillikan, ġatun wiya minnuġ-ban ġali tara minariġ tin.

27 Ġatun wiya bon noa, Unni ta uwan ġiroúmba biggai; ġatun ġiroúmba-ko biyuġbaito tura ġiratimatoara buttikaġ italo kipai ta, kulla wal pitál noa ġikouġ kai moron tin kátan.

28 Ġatun noa niuwara kakulla, keawai noa murrug kolaġ uwa pa; yaki tin noa biyuġbai ġikoúmba uwa ġatun pirriralma bon.

29 Ġatun noa bon wiyayelliela ġikoúmba biyuġbai, Ela! kauwál-kauwàlla wunàlla umala baġ ġirouġ; keawai baġ ġiroúmba wiyel-likanne umá korien; ġatun keawai bi tia ġupa waréa buttikaġ kid, pitál koa tia ka-uwil baraj emmoúmba kótita:

30 Wonto ba tanoa-bo ġiroúmba yinal uwa ġali, wari-wareka ġiroúmba tullokkan yarakai-willug koa ko ġapal loa, tura ġaiya bi ġikouġ buttikaġ italo ġiratimatoara.

31 Ġatun noa wiya bon, Yinal, yellawan bi emmoug kin yantikatai, ġatun yantin unni tara emmoúmba ġirouġ kin kánun.

32 Murràrag ta kakulla takilliko ġatun pittelliko; koito ba unni ġiroúmba umbeara-kog tetti kakulla, ġatun moron katéakan; ġatun ġarawatilléun, ġatun bummilléun bon yakita.

16

¹ ĠATUN noa wiya barun ġikoúmba wirrobullikan, Untoa ta tarai ta wakál kúri tullokan porrólkan, mankillan piriwál ġikoúmba; ġatun wiyayéma bon ġikouğ wareka noa ġikoúmba tullokan.

² Ġatun noa wiya bon, wiyelliela, Yakoa bağ ġurra ġirouğ kinba? wiyella bi tia minariğ bi ba umullielia; keawai bi kara kánún umullikan.

³ Wiyelléun ġaiya noa mankillikan niuwoabo, Minnuğ, banún bağ? kulla wal lia piriwállo emmoúmba ko mantilléun keawai bağ mankillikan kánún; keawai bağ pinninún; koiyun bağ poiyełlıko.

⁴ Ġali wal bağ umullıko, yipanún tia ba emmoúmba mankillıgél labıruğ, wamunbi-uwıl koa tia bara kóti ko kokerá ko.

⁵ Yanti ba wiya noa barun wiyatoara piriwál koba ġikoúmba, ġatun noa wiya wakál kurri-kurri ka, Minnan ba wiyapaiyéun emmoúmba piriwál koba?

⁶ Ġatun noa wiya, Hekaton ta wimbi ka karauwa. Ġatun noa wiya bon, Mara bi unni, yellawa kurrakai, upulla pentékonta koa ka-uwıl.

⁷ Wiya ġaiya noa tarai, Minnan bi wiyapaiyéun piriwál koba? Ġatun noa wiyá, Hekaton ta wimbi wıet. Ġatun bon noa wiyá, Mara bi unni, upulla éty koa ka-uwıl.

⁸ Ġatun noa piriwallo murrárąg bon wiya unnoa mankillikan yarakai ka, kulla noa umá ġurakıto; kulla bara wonnai tara unti ko purrai tako barúnba willıgğél koba ġuraki bara, keawai bara wonnai kaıbuğ koba.

⁹ Ġatun ġatoa nurun wıyan, Umulla nura bo kótıta kakıllıko tulloyarakai tabıruğ; tetti nura ba kánún, wamunbılla ġaiya nurun kokerá yuraki ba kátan yanti-kataı.

¹⁰ Nıuwoa mıroman ġalı waréa ta, yanti mıroman noa kauwál ġalı ta; ġatun niuwoa yarakai-maye ġalı waréa ta, yanti yarakaimaye ġalı kauwál ta.

¹¹ Yaki tin keawai nura ba mıroma pa tullo yarakai ta, ġanto wal nurun ġunún tullo tuloa ta mıromullıko?

¹² Ġatun keawai nura ba mıroma pa tarai koba, ġanto wal ġunún nurúnba kóti tako?

¹³ Keawai wal mankillıkanto umánún buloara-bulun piriwál bula; kulla noa yarakai umánún wakál bon, ġatun murrárąg umánún tarai; ġa ba kánún noa wakálla, ġatun béelmanún bon tarai. Keawai nura kaiyu korıen umullıko Eloı ko ġatun tullokan ko yarakai ko.

¹⁴ Ġatun unni tara bara ġurra Parıthaiıko, willırrıkan bara kátan, ġatun bon bara béelma.

¹⁵ Ġatun noa barun wiyá, Kauwa murrárąg koa nura ka-uwıl mıkan ta barun kın kúri ka; wonto noa ba Eloıto ġurran nurúnba búlbúl la ba; kulla unni tara murrárąg ta kátan barun kınba kári ko, yakaran ta kátan mıkan ta Eloı kın.

¹⁶ Wıyellıkanne-ta ġatun bara propet kakulla loanne noa ba paıpéa; yaki tabıruğ piriál koba Eloı koba wıyabunbéa, ġatun yantın kúri waita-waitawolléun murrıuğ kolağ.

¹⁷ Ġatun moroko ta ġatun purrai ta kaiyukan kánún waita kolağ, keawai waréa ta wıyellıkanne koba ka korıen kakıllıko.

18 Ġanto ba warekullinún porikunbai ġikouúmba ġatun tarai búmbéa ka, yarakai búmbéa noa: ġatun ġanto ba buúmbinún warekatoara poribal tabiruġ, yarakai búmbéa noa.

19 Kakulla ta noa wakál porrólkan, upulléun noa ġorog-ġorog ko ġatun murrarag ko kariġkareuġ ko, ġatun bon kakulla minnuġbo-minnuġbo kauwál takilliko ġatun pittelliko yantin ta pureag ka:

20 Ġatun kakulla ta wakál poiyye ġiakai yitirra Ladhara, wúnkulla bon ba yapuggéel ġikouġ ka ta, warapál mita-mitag,

21 Ġatun wiya bon ba mutuġ ko takilliko ġikouġ kai porroólbín tin takilligél labiruġ; ġatun warikál uwa bara, woatá ġaiya bon mita-mitag.

22 Yakita-kálai tetti kakulla poiyye, ġatun kurriá bara bon aġelo-ko Abáram kinko parrag kako: tetti ġaiya noa porrólkan kakulla, ġatun bon núlká.

23 Ġatun noa unta koiyuġ ka hell ka bouġkulléun ġikouúmba ġaikouġ, kakilliela tirriki ka, ġatun nakilliela bon Abáramnuġ kalog ka, ġatun noa Ladhara parrag ka kakilliela Abáram kin.

24 Ġatun noa kaaibulléun, wiyelliela, Biyuġ Abáram, ġurrara tia kauwa, ġatun yukulla bon Ladharonuġ, kurrimulli koa noa kokoin to, ġatun moiya koa tia tállag wupi-uwil; kulla wal baġ kirrin kátan unti tirriki ka koiyuġ ka.

25 Wonto noa ba Abaramko wiyá, Yinal, ġurrulla ġintoa yakita moron ta mantala murrarag-tai ġiroúmba, wonto noa ba Ladhara yakaran mantala ġatun noa yakita pitál kátan, wonto bi ba kirrin kátan.

26 Ġatun yanti umni ba, ġearun kinba willika ba pirriko wún-kulla; keawai uwánun untikal untoa kolaġ: keawai bara unta biruġ, uwánun untiko ġearun kinko.

27 Wiya ġaiya noa, Wiyan banuġ, Biyuġ, yuka-uwil koa bon bintun kinko kokerá kolaġ:

28 Kulla wal lia emmoúmba kotita pente; wiya-uwil koa noa barun yanoa bara ba tanan uwánun unti kolaġ tirriki-tirriki kako.

29 Abáramko noa wiya bon, Mothé noa ġatun bara propet barun katoa ba; ġurrabunbilla barun.

30 Ġatun noa wiyá, Keawaran, biyuġ Abáram; wakál ba uwolla barun kin unta biruġ tetti kabiruġ, ġurránun ġaiya wal bara.

31 Ġatun noa bon wiyá, Keawai bara ba ġurránun bon Mothénuġ ġatun barun propetnuġ; keawai wal bara ġurránun wakál ba paikullinún moron tetti kabiruġ.

17

1 WIYA ġaiya noa barun wirrobullikan ġikouúmba, Kauwa yanti kánun bo ta wal yarakai; yapalla noa ġikouġ kinbiruġ yarakai tabiruġ!

2 Murráí ka ba noa ġira-uwil kea kulleuġ koa bon tunuġ, ġatun wareka uwil koa bon korowa ka, unni noa yanoa yarakai umabunbi yikora unti tara biruġ wakál wonnai tara biruġ.

3 Yakoai nura kauwa: Kótiko ba ġirouġ, yarakai umánun ġirouġ ka to, wiyella bon; ġatun minki noa ba kánun, kámunbilla bon.

4 Ġatun kauwál-kauwál-la biloa ba yarakai umánun wakál la purreag ka, ġatun kauwál-kauwál-la biloa willariġ noa kánun wakál

la purreág ka, wiyellinùn biloa, Minki bağ kátan; kámunbinùn wal binuğ.

⁵ Ğatun bon bara apothol wiyá, Piriwál, kauwál koa gearúnba gurrulli-ta ka-uwil kakilliko.

⁶ Ğatun noa Piriwálla wiyá, Ka ba nurúnba gurrulli-ta yanti kiloa mitti yeai mutard koba, wiyella wal nura ba unni kúlai thukamin, Wokka lağ bi kauwa wirrakan-bo, ğatun meapullia bi korowa ka; ğatun gala nurun gurránùn ğaiya wal.

⁷ Ğan nurun kinbiruğ-ko upullin purrai nurun ka to mankillikan-to,ğa tamunbin buttikağ, wiyánùn bon kabo, uwánùn noa ba upulligğél labiruğ, Yuriğ bi wolla, yellawolliko ta-uwil koa?

⁸ Ğatun wiya bon noa wiyánùn, Kurrakai umulla ta-uwil koa bağ, ğatun ğirullia bi ğintoabo, ğatun mara-uwil koa bi tia ta-uwil koa bağ ğatun pitta-uwil; ğatun willuğ ğaiya bi tanùn ğatun pittánùn?

⁹ Wiya noa, wiyapaiyéùn bon mankillikan, koito noa ba uma unni tara wiya bon ba? Kotan bağ kearan.

¹⁰ Yanti nura wiyella, umánùn nura ba yantin unni tara wiyatoara nurun, Umullikan ğéen murrárág korien kátan; umá ta ğéen unni wiyatoara umulliko gearun.

¹¹ Ğatun yakita kakulla, uwolliela noa ba Hierothalem kolağ, uwa willi koa noa Thamaria koa ğatun Galilaia koa.

¹² Ğatun noa uwolliela ba tarai toa kokeróa, nuğgarawa bon bara kúri ten ta purrul-wommun-wommun, ğarokéa kalog ka;

¹³ Ğatun bara paibuğga pulli, ğatun wiya Iéthu, Piriwál, ğurráramulla gearun.

¹⁴ Ğatun nakulla noa barun, wiya barun noa, Yuriğ nura wolla, túgunbillia nura barun kin hiereu ko. Ğatun yakita kakulla, uwolliela bara ba, turon bara kakulla tanoa-kál-bo.

¹⁵ Ğatun wakálla barun kinbiruğ-ko, nakilléùn noa ba turon noa kakulla, willuğbo noa uwa, ğatun kaaipulléùn noa wokka, pitálmullielia bon Eloinuğ,

¹⁶ Ğatun puntimulléùn noa barán goara ko ğikouğ kin tinna ka, murrárág noa bon wiyelléùn; ğatun noa Thamaria-kál.

¹⁷ Ğatun noa Iéthuko wiyayelléùn, wiyelliela, Wiya, ten ta turon kakulla? ğa wonnuğ-ke bara taraikan nain ta?

¹⁸ Keawai bara willuğ pa ba pitálmulliko bon Eloinuğ, wakál ba noa unni ğowikan ko.

¹⁹ Ğatun noa wiya bon, Bouğkullia, yuriğ bi wolla; ğirouğ ka ba ko gurrulli biruğ ko turon bi kátan.

²⁰ Ğatun wiya bon ba Parithaioiko, yakounta-ke paipinùn piriwál koba Eloi koba, wiyayelléùn noa barun, wiyelliela, Tanan uwan piriwál koba Eloi koba keawai na korien.

²¹ Keawai bara wiyánùn wal, A unni ta! ğa unta ta! kulla, a! piriwál koba Eloi koba murruğ kaba kátan nurun kinba.

²² Ğatun noa wiya barun wirrobullikan, A! purreág ta wal kánùn, na-uwil koa nura wakál purreág Yinal koba kúri koba, ğatun keawai wal nura nanùn.

23 Ġatun bara nurun wiyánùn wal, Na-uwa unni; ġa, na-uwa unnuġ: yanoa barun uwa yikora, wirroba yikora.

24 Yanti kiloa pirruġgun-to uwan tarai tabiruġ ko moroko biruġ ko, tarai ta kako moroko kako; kauwa yanti kiloa wal kánùn Yinal kùri koba purreuġ ka ġikouġ ka ta.

25 Ġatun kurri-kurri ta bon umánùn minnuġbo-minnuġbo, ġatun warekatéa wal bon ġali koba willuġġél koba.

26 Ġatun yakita ba kakulla purreaġ ka Noe-úmba ka, yanti bo ta wal kánùn purreaġ ka Yinal koba kùri koba.

27 Takillala bara, pittellala bara, búmbillala bara nukuġ, ġukillala búmbilli ka, yakita purreaġ ka kakulla noa ba Noe uwa murrariġ murrinawwai ka, ġatun tunta-tunta kakulla, ġatun kirun ġaipa barun nuropa.

28 Ġatun yanti yakita ba kakulla purreaġ ka Lot-úmba, takillala bara, pittellala bara, wirrilliala bara, ġukillala bara, meapala bara, wittiala bara;

29 Wonto ba yakita unta purreaġ ka Lot noa uwa Thodóm kabiruġ, patéa ġaiya koiyuġ-ko ġatun brimton-ko wokka tin moroko tin, ġatun kiyupa barun yantin kirun tetti-tetti.

30 Yanti kiloa kánùn yakita purreaġ ka paipinùn noa ba Yinal kùri koba.

31 Unta yakita purreaġ ka kátan noa ba wokka kokerá, ġatun ġikoumba tullokkan murrug kaba kokera ba, keawai bon uwabunbi yikora barán mankilliko tullokkan ko; ġatun kátan noa ba upulligél laba, keawai bon uwabunbi yikora willuġ, kolaġ.

32 Kotella bounnoun kai nukuġ Lot-úmba tin.

33 Ġanto ba ġikoumba moron mirománùn moron kakilliko, woġúntinún wal noa; ġatun ġanto ba woġúntinún ġikoumba moron, kánùn wal moron kakilliko.

34 Wiya nurun baġ, yakita unta-unta tokoi ta buloara ta kánùn birrikilligél la wakál la; manún wal wakál, ġatun tarai ġaiya wunún.

35 Buloara umullinún bula; mánún wal wakál, ġatun tarai ġaiya wunún.

36 Buloara katéa-kánùn upulligél la; mánún wal wakál, ġatun tarai ġaiya wunún.

37 Ġatun wiyelléun bon bara, wiyelliela, Piriwál, wonnuġ-ke? Ġatun noa wiya barun, Unta wonto ba katéa-kánùn murrin ta, unta kolaġ ba kautillinún bara porowi.

18

1 ĠATUN noa wiya barun wakál parabol, wiya-uwil koa bon bara kùriko Eloinuġ, ġatun yari koa bara kaiyaléa-kùn;

2 Wiyelliela, Unta ta kokerá tarai ta wakál wiyellikan piriwál kakulla, kinta korien kakulla noa bon Eloi kai, ġatun keawai noa tuma korien barun kùri:

3 Ġatun kakulla wakál mabogun unta kokerá; ġatun bountoa uwa ġikouġ kin, wiyelliela, Timbai kakillia tia emmoúmba bukkakaye.

4 Ġatun keawai wal noa ġurra pa kabo kakullai tako; wonto noa ba yukita wiya ġikouġ kinko minki ka, Keawai baġ kinta korien bon Eloi kail kátan, ġa keawai kùri tuman korien;

⁵ Kulla bountoa tia unni mabogunto piralman, ġatoa timbai kánun bounoun kin, murrin-murrin koa bountoa tia uwa-uwil kumbur-robawanl bountoa tia.

⁶ Ġatun noa Piriwállo wiya, Gurrulla bon unni yarakai wiyellikan piriwál wiyan ba.

⁷ Ġatun wiya noa Eloito timbai katillinùn barun ġikoúmba ġirimatoara bara wiyan bon purreaġ ka ġatun tokoi ta, ġurralin noa barun wiyelli ta kaloġ tinto?

⁸ Wiyan nurun baġ, timbai wal noa katillinán barun kurrakai. Wonto noa ba uwánun wal Yinal kúri koba tanan, wiya, noa nanún ġurrullikanne purrai taba?

⁹ Ġatun noa wiya barun unni parabol tarai tako kotelléun bara ba murráráġ-tai barabo, ġatun yarakai bara kotellin taraikan:

¹⁰ Buloara-bula kúri uwa hieron kolaġ wiyelliko: wakál la noa Parithaio ġatun tarai ta teloné;

¹¹ Ġarokéa noa Parithaio ġatun noa yanti wiyelliela niuwoabo ġiakai: A Eloi! pitálman baġ ġirouġ, kulla baġ ka korien yanti tarai ba kátan, bara kau-maye, tuloa uma korien mankiye nukuġ ka, ġa ka korien baġ yanti unni noa ba telóné:

¹² Ta korien baġ buloarakál kátan wakál la thabbat biruġ ka, ġutan baġ winta untikál emmouġ kai yantin tabiruġ.

¹³ Ġatun noa telóné ġarokilliela ba kaloġ ka, keawai noa ġaikuġ ka wokka laġ na pa moroko koba, wonto noa ba minki motilliela wiyelliela ba, A Eloi! miromulla bi tia, yarakai baġ ba kátan.

¹⁴ Wiyan nurun baġ, unni noa kúri uwa barán kokerá koba ġikouġ ka tako ġurrámatoara, keawai tarai ta: kulla yantin bara piriwál-buntelliko, kánun wal bara koiyun-barátoaro; ġatun niuwoa bo koai-koai korien bon, umánun kauwál bon kakilliko.

¹⁵ Ġatun mankulla bara ġikouġ kinko wannai tara numa-uwil koa barun noa: wonto ba nakulla bara ba wirrobullikanto, yipa bara barun.

¹⁶ Wonto ba noa Iéthuko wiya barun, wiyelliela, Wamunbilla barun wannai tara emmouġ kinko, ġatun yanoa barun yipai yikora; kulla barun-kai-kál katéa-kánun piriwál koba Eloi koba.

¹⁷ Wiyan baġ tuloa nurun, Ganto ba ġurra korien piriwál koba Eloi koba yanti wannai waréa ba, keawai wal noa pulóġkullinún unta kolaġ.

¹⁸ Ġatun taraito umullikanto piriwállo wiya bon, wiyelliela, Piriwál murráráġ-tai, minnuġ-bullinún baġ moron kakilliko yantikatai?

¹⁹ Ġatun noa Iéthuko wiya bon, Minariġ tin bi tia wiyan murráráġ-tai emmouġ? keawai wal wakál murráráġ-tai, wonto noa ba wakálbo, Eloi ta.

²⁰ Ġurran bi yantin wiyellikanne, Yanoa manki yikora nukuġ taraikan koba, Yanoa búнки yikora tetti, Yanoa manki yikora, Yanoa nakoiya yikora, Ġurulla bon biyuġbai ġatun tunkán ġirouúmba.

²¹ Ġatun noa wiya, ġurra baġ unni tara wiyellikanne yakikalai tabiruġ, wannai baġ ba kakulla.

²² Ġatun yakita ġurra noa ba Iéthuko unnoa tara, wiya bon noa, Wakál unnoa-unnúġ uma korien bi ba; ġukillia yantin tullokan

giroúmba, gu-uwil koa barun mirrál ko, gátun tullokan giroúmba kánún wal wokka ka moroko ka; gátun kaai, wirroba-uwil koa bi tia.

23 Gátun gurra noa ba unni, minki noa kakulla kauwál; kulla noa porrol kakulla kauwálkan.

24 Gátun noa ba Iéthuko nakulla bon minki noa ba kakulla kauwál-lan, wiya gaiya noa, Pirral ta pulóggkulliko bara tullokan ta ba piriwál koba kako Eloi koba kako!

25 Kamel noa kaiyukan kátan pulóggkakilliko tigkuǵkoa ko aku lako, keawai porrolkan pulóggkakilliko piriwál koba kako Eloi koba kako.

26 Gátun bara ba gurrá, wiya bara, Gan-ke wal moron kánún kakilliko?

27 Gátun noa wiyá, Unni tara kaiyu korien kúri ko umulliko, kaiyu-kan-to Eloito noa umulliko.

28 Gátun Peterko noa wiyá, Ela! wúnkulla géen yantin ta, gátun wirroba géen bin.

29 Gátun noa wiya barun, Wiyánún baǵ tuloa, Niuwoa wareka kokera gikoúmba, ga biyuǵbai, ga tunkán, ga ǵapal, ga wonnai, gikouǵ, kinko piriwál koba tin Eloi koba tin,

30 Mánún wal noa kauwál unti yakita, gátun untoa tarai ta purrai ta tanan kakilliko, moron noa kánún yanti-katai.

31 Mankulla gaiya noa barun dodeka ta wirrobullikan, gátua wiya barun, A! waita géen wokka kolaǵ Hierothalem kolaǵ, gátun yantin tara wiyatoara propet to gikouǵ, kai Yinal lin kúri koba tin kánún wal umatoara kakilliko.

32 Gátun bon ǵunún wal barun kin ethánékál kinko, gátun bon bukka-manún wal, gátun karaǵkobinún:

33 Gátun wéلكorinún wal bara bon, gátun wal bon wirrinún; gátun kúmba-ken-ta bouǵkullinún gaiya noa willuǵbo.

34 Gátun keawai bara gurrapa unni tara wiyatoara: gátun unni wiyellikanne yuropa barun kai, keawai bara gurrapa unni tara wiyatoara.

35 Gátun yakita kakulla, uwolliela noa ba papai Yeriko ka, wakál munmin kúri yellawolliela yapuǵ ka bitta ka, poiyeilliela:

36 Gátun gurruilliela noa barun konara yapuǵ koa, wiya noa minariǵ unni?

37 Gátun bara bon wiyá, Uwan noa Iéthu Nadharet-kál.

38 Gátun noa kaaipulléún, wiyelliela, Ela Iéthu! yinal Dabidúmba, gurrára-mulla bi tia.

39 Gátun bara uwa ǵanka, wiya bon koiyelli koa noa: wonto noa ba butti paiyelléún, Yinal Dabidúmba gintoa, gurrára-mulla bi tia.

40 Gátun ǵarokéa noa Iéthu, gátun wiya bon yutilliko bon gikouǵ kinko; gátun uwa noa ba papai, wiya bon noa,

41 Wiyelliela, Minnuǵ-bulliko bi tia wiyan? Gátun noa wiyan, Piriwál, namunbilliko tia umulla.

42 Gátun noa Iéthuko wiya bon, Kámunbilla bin nakilliko; giroumba tin gurruilliela tin moron uma.

43 Gátun noa tanoa-kál-bo nakulla, gátun bon noa wirropa, pitálmulliela bon Eloinuǵ; gátun yantin unni kúri nakulla bara ba, pitálma bon Eloinuǵ.

19

¹ ĠATUN noa Iethu uwa Willi koa Yeriko koa.

² Ġatun kakulla untakál wakál kúri ġiakai Dhakké yitirra, piriwál telónékál noa kakulla, ġatun noa porrółkan.

³ Ġatun noa numéa nakilliko Iéthunuġ, ġan noa ba; ġatun noa keawai, kulla konaró núntima, kulla noa waréa ġoiyoġ.

⁴ Ġatun noa murra ġanka, ġatun noa kulliwa wokka-laġ, kúlai tin nakilliko bon, kulla noa unta kolaġ uwolli kolaġ.

⁵ Ġatun Iéthu noa ba uwa untako, nakulla noa wokka-laġ, ġatun bon nakulla, ġatun bon wiyá, Ela Dhakké! tanan kurrakai tirabulla, kulla buġġai koa baġ yellawánun ġirouġ ka ta kokerá.

⁶ Ġatun tiraba noa kurrakai barán, ġatun pitál ma-uwa bon.

⁷ Ġatun nakulla bara ba, wiyellan niuwarakan bara yantinto, wiyelliela, Waita noa uwa yarakai toa kóti kakilliko.

⁸ Ġatun noa Dhakké ġarokéa, ġatun wiya bon Piriwálnuġ, Ela Piriwál! winta baġ ġutan emmoumba tullokkan kabiruġ mirrál kai ko; ġatun mankulla baġ ba tullokkan taraikan tabiruġ yaki tin ġakoiyaye tin, wupinun ġaiya bon baġ willuġbo warán tako.

⁹ Ġatun noa Iéthuko bon wiyá, Tanan uwa moron unti buġġai purreáġ ka unti ko kokera ko, kulla noa kátan yinal ta Abáramuúmba.

¹⁰ Kulla Yinal kúri koba uwa tiwolliko ġatun tumulliko woġuntitoara ko.

¹¹ Ġatun ġurra bara ba unni tara, wiyéakan butti noa ġatun wiya wakál parabol, kulla noa papai ta ba Hierothalem ka, ġatun kulla bara kota paipillinun piriwál koba Eloj koba tanoa-kál-bo.

¹² Yaki tin noa wiyá, Tarai ta piriwál uwa tarai tako purrai tako kalog kaka, mankilliko ġikouġbo piriwálkanne-ta, ġatun willuġbulliko.

¹³ Ġatun wiya noa barun ġikoumba mankillikan ten ta, ġatun ġukulla noa barun kin mina ta ten ta, ġatun wiya barun, Miromulla uwánun baġ ba willuġbo.

¹⁴ Wonto ba ġikoumba-ko konara niuwama bon, ġatun yuka bon puntimai ġikouġ, wiyelliela, Keawai wal noa unni piriwál katillinun ġearun.

¹⁵ Ġatun kakulla yakita, willuġ ba noa ba, mantoara piriwálkoba, wiya ġaiya noa barun unnoa mankillikan ġan kin noa ba ġukulla money, tanan ġikouġ kin, ġurra-uwil koa noa minnan barun kinba ġutoara ġukilli tabiruġ.

¹⁶ Tanan ġaiya uwa kurri-kurri wakál, wiyelliela, Ela Piriwál! ġiroumba ta mina unni wittia kauwál ten mina ta.

¹⁷ Ġatun bon noa wiyá, Kauwa yanti, ġintoa mankillikan murráráġ; kulla bi miroma unnoa waréa ta, kaiyukan bi kanwa ten ta kokera.

¹⁸ Ġatun tarai uwa, wiyelliela, Ela Piriwál! ġiroumba ta mina unni wittia kauwál pente mina ta.

¹⁹ Ġatun noa wiya ġaiya bon, Kauwa bi kaiyukan pente ta kokera.

²⁰ Ġatun tarai uwa, wiyelliela, Ela Piriwál! na-uwa unni ta mina ġiroumba, wúnkulla baġ ba koroka wurobilla:

21 Kulla bağ kinta kakulla ġirouğ kai, kulla bi bukka kauwál; mantan bi wokka-lağ keawai bi ba wunpa barán, ġatun kólbúntia bi unnoa keawai bi ba meapa ba.

22 Ġatun noa bon wiyá, ġirouğ kinbiruğ kóti ko kurraka ko wiyen pirriral-manún banuğ, ġintoa ta mankillikan yarakai. Ġurra bi tia bukka kauwál bağ; mantillin wokka-lağ keawai bağ wunpa barán, ġatun kólbúntillin unnoa keawai bağ ba meapa ba:

23 Kora koa bi ġupa emmoúmba money ġukilligél lako, marauwil koa bağ emmoúmba kóti ġatun kopatoara ta, emmouğ ka ta uwolli ta?

24 Ġatun noa wiya barun ġarokilliela bara ba taruğ ka, Mantillia unnoa mina unti biruğ bon, ġatun ġuwa bon gala ko tenkan ko ġikouğ.

25 (Ġatun bara wiya bon, Piriwál, ten ta mina mantan noa).

26 Wiyen nurun bağ, Yantinko barun mantan bara ba ġunún wal butti; ġatun keawaran noa ba, unnoa ta mantan noa ba mantillinún wal bon ġikouğ, kinbiruğ.

27 Kulla bara unnoa emmoúmba niuwa-maye, keawai bara emmouğ kánún bi ba piriwál barun, mara barun, bú-uwil koa barun emmouğ kin mikan ta

28 Ġatun wiya noa ba unnoa, waita ġaiya noa ġanka uwa wokka-lağ Hierothalem kolağ.

29 Ġatun kakulla yakita, uwa noa ba papai Bethábage tako ġatun Bethany tako, bulkára ta ġiakai yitirra Elaión ka la, yakunbéa noa buloara-bulun ġikoúmba wirrobullikan,

30 Wiyelliela, Yuriğ nura wolla kokeraá ko kaiyin tako; uwollinún nura ba untariğ, nanún ġaiya nura wirritoara waréa buttikağ keawai yellawa pa kúri bulka ka: buruğbuğgulla unnoa, ġatun yemmamulla untiko.

31 Ġatun tarai-kan-to ba wiyánún, Minariğ tin nura unnoa ta buruğbuğgan? ġiakai nura wiyella bon, Kulla noa Piriwállo wiyá.

32 Ġatun bara ba yukatoara, waita uwa, ġatun nakulla ġaiya bara yanti noa ba wiya barun ba.

33 Ġatun buruğbuğgullliela bara ba unnoa waréa buttikağ, ġikoúmba-ko wiya barun, Minariğ tin nura buruğbuğgan unni waréa buttikağ?

34 Ġatun bara wiyá, Piriwállo noa wiya gala.

35 Ġatun bara yemmama bon kinko: ġatun bara wupéa barun ba kirrikin bulka ka buttikağ ka, ġatun wupéa bon bara Iéthunuğ wokka ka.

36 Ġatun uwolliela noa ba, wupéa bara yapuğ ka kirrikinkan nurúnba.

37 Ġatun uwa noa ba papai, bará ka Elaión ka ba koba bulkára koba, yantin konara wirrobullikan pitál ġaiya kakulla, ġatun pitálmulliela bon Eloinuğ kauwál lo pulli to, yantin tin kauwál iin uma ba nakulla bara ba;

38 Wiyelliela, Pitálmabunbilla bon Piriwál ta uwan noa ba Yehóa-úmba koa yitirroa: pital-kámunbilla moroko ka, ġatun killibinbin kámunbilla wokka ka.

39 Ġatun winta-ko Parithaioi kabiruğ konara biruğ wiya bon, Piriwál, koawa bi barun ġiroúmba wirrobullikan.

⁴⁰ Ġatun noa wiyayelléun barun, wiyelliela, Wiyan nurun bağ, wiya, bara ba kaiyellinún mupai, kaibullinún wal ġaiya unni tara tunuğ tanoa-kál-bo.

⁴¹ Ġatun uwa noa ba papai, nakulla noa kokera kariğ, ġatun noa tuğkillimilléun ġaloa rin,

⁴² Wiyelliela, Ġurrapa bi ba, ġintoa ta, unti purreağ ka ġirouğ ka ta unni tara pitál-kakilliko ġiroumba ko! wonto ba yakita yuropa ta ġirouğ, kai nakilli tin ġaikug tin.

⁴³ Kulla purreağ, ta kánún ġirouğ kin, bukka-kan-to ġirouğ wirrinún wal bara kirrai kirai-karai ġirouğ, ġatun karai-karai wirrinún ġirouğ, ġatun mirrámanún bin willi ka yantin ta kaiyinkaiyin ta,

⁴⁴ Ġatun pirikibunpinún bin purrai ta, ġatun ġiroumba wonnai tara murruğ kaba ġirouğ, kinba; ġatun keawai bara wupinún tunuğ tarai ta wokka ka; kulla keawai bi ba ġurra pa yakita natala ba ġiroumba.

⁴⁵ Ġatun noa uwa murrariğ kolağ, ġatun yipa ġaiya noa barun ġukillikan, ġatun barun mankillikan unta biruğ;

⁴⁶ Wiyelliela barun, Upatoara unni, Emmoúmba kokera ta wiyelligél kokera; wonto ba nura uma unni wollo kakilliko barun nankiye-ko.

⁴⁷ Ġatun wiyelliela noa purreağ ka yantin ta murruğ ka hieron ka. Wonto ba piriwál hiereu, ġatun bara ġarammateu, ġatun bara piriwál kùri koba, numa bara bon búnkilli kolağ;

⁴⁸ Yakoai bara ba umulliko ġatun keawai bara, kulla yantin ta kùri pitál kakilliela ġurrulliko bon.

20

¹ ĠATUN yakita kakulla, wakál la tarai ta purreağ ka, wiyelliela noa ba barun kùri ka, ġatun wiyelliela euagelion, uwa ġaiya bon bara piriwál ġatun bara ġarammateu ġatun bara pàrethbuteroi,

² Ġatun wiya bon, wiyelliela, Wiyella ġearun, minariğ tin kaiyu tin umullia bi unni tara? ġa ġanto-ke noa bin unni ta kaiyu ġukulla ġirouğ?

³ Ġatun noa wiyayelléun, ġatun wiyelliela barun, Ġatoa wiyánun nurun unni ta wakál; ġatun wiyayelléa tia;

⁴ Korimullikanne-ta Ioanne-úmba, wiya, ta morokó kabiruğ, ġa kùri koba?

⁵ Ġatun bara wiyatan barabo, wiyelliela, Wiyánun ġéen ba, Morokó kabiruğ ta; wiyánun, ġaiya noa, Kora koa nura ġurrapa bon?

⁶ Kulla ġéen wiyánun ba, Kùri koba ta; yantinto ġaiya ġearun kùriko pintinún tunuğ ko: kulla bara kotan bon Ioannenuğ propet ta kakulla.

⁷ Ġatun bara wiyá, keawai bara ġurrapa wonta biruğ ta.

⁸ Ġatun noa barun Iéthuko wiya, Keawai bağ, wiyánun nurun minariğ tin kaiyu tin uman bağ unni tara.

⁹ Ġatun potopaiyá ġaiya non barun kùri wiyelliko unni-ta parabol: Taraito kùriko meapa wain-ġel la, ġatun wúnkulla barun kin upullikan ta, ġatun uwa ġaiya noa kalog kolağ, yuraki.

¹⁰ Ġatun yakita poaikulléun ba, yuka noa bon wakál umullikan barun kin upullikan ta, ġu-uwil koa bara bon yeai wainġél labiruğ; wonto bara ba búnkulla bon, ġatun yuka bara bon waita yeai korien.

11 Ġatun noa toanta yukéa-kan tarai umullikan: ġatun bara bon búntéa-kan yantibo, ġatun yarakai uma bara bon, ġatun bon bara yuka waita yeai korien.

12 Ġatun noa toanta yukéa-kan ġoro-ta, ġatun bara bon mularéa-kan, ġatun wareka bara bon warrai tako.

13 Wiya ġaiya noa piriwállo wain-ġél koba, Minnuġ banùn kan baġ? Yukánùn wal baġ emmoúmba yinal pitálmatoara; mirka bara bongurránùn, nanùn bon bara ba.

14 Wonto bara ba upulli-kan-to nakulla bon ba, barabo ġaiya wiyellan, wiyelliela, Unni ta wúġgurra piriwál: kaai ġéen búwil bon, purrai koa ka-uwil ġearúnba.

15 Yanti bon bara wareka wain-ġél labiruġ, ġatun búnkulla ġaiya bon tetti. Minnuġ banùn noa barun piriwállo wain-ġél koba ko?

16 Uwánùn wal noa tanan búnkilliko barun upillikan-ko, ġatun ġunùn wal wain-ġél taraikan ko. Ġatun ġurra bara ba unni, wiya ġaiya bara, Kámunbi yikora Eloito.

17 Ġatun noa barun nakilliela, ġatun wiyá, Minariġ-ke unni upatoara yanti, Tunuġ ta wareka wittilli-kán-to, unnoa ta katéakánùn wokka ka waiyakan ta wolluġ?

18 Ġan-ba puntimullinún untoa tunuġ ka tiirpuntimullinún, wal; ġan kinba puntimullinún, minbinùn wal bon muta-mutan.

19 Ġatun tanoa-kál-bo kota bara piriwállo hiereuko ġatun ġárammateuko mankilliko bon; ġatun bara kinta kakulla konará tin; kulla bara ġurrá, wiya noa ba unni parabol barun kin.

20 Ġatun bara bon tuminéa, ġatun yuka barun ġakoiyellikan, ġakoġkilliko barunbo kúri murraráġ-tai, ġurra-uwil koa bara ġikoúmba wiyellikanne, yaki tin mara-uwil koa bara bon kaiyu kabo kobána kinko.

21 Ġatun wiya bon bara, wiyelliela, Piriwál, ġurran ġéen wiyan bi ba tuloa, kinta kora bi kauwa taraikan tin kúri kurrig tin, wonto bi ba wiyan tuloa wiyellikanne Eloí koba:

22 Wiya tuloa ta ġukilliko ġearun tullokan ġikouġ kin Kaithari kin, ġa keawai?

23 Wonto noa ba ġurra ġakoiya barúnba, ġatun wiya barun, Yakoai nura tia numan?

24 Túġunbilla tia wakál denari. Gan kiloa unnoa ġoara ġatun upa-toara unni ta? Wiyayelléun bon bara ġatun wiyelliela, Kaitharúmba ta.

25 Ġatun noa wiya barun, Koito Kaithari kinko ġuwa Kaitharúmba ta, ġatun Eloí kinko unnoa tara Eloí-úmba ta.

26 Ġatun keawai bara man pa ġikoúmba wiyelli-ta mikan ta barun kin kúri ka: ġatun mupai kakulla bara.

27 Uwa ġaiya taraikan barun kinbiruġ Thadukaioi kabiruġ bara ġurramaiġaye moron ta katéa-kánùn tetti kabiruġ; ġatun bara bon wiyá,

28 Wiyelliela, Ela Piriwál Mothéto noa upa ġearun, Taraikan koba ba kóti tetti kánùn ba porikunbai ġikoúmba ta, ġatun tetti noa ba kánùn, wannai korien, mara-uwil koa ġikoúmba kóti bounnoun ġikoúmt porikunbai ka-uwil koa wannai ġikoúmba koti koba.

²⁹ Yakita ǵaiya warán kakulla kótita theben ta: ǵatun kurri biruǵ ko búmbéa porikunbai kakilliko, ǵatun tetti kakulla, wonnai korien.

³⁰ Ǵatun willi-kaba-ko deuteroto búmbéa bounnoun porikun bai kakilliko, ǵatun tetti noa kakulla, wonnai korien.

³¹ Ǵatun willi-kaba-ko trito-to búmbéa bounnoun porikunbai kakilliko; ǵatun yaki-bo thebento; ǵatun bara keawai wimba wonnai, ǵatun tetti bara kakulla.

³² Willuǵ ta tetti ba bountoa nukuǵ.

³³ Ǵanúmba barun kinba unnoa porikunbai kánun kakilliko moron ba katéa-kánun tetti kabiruǵ? kulla bara thebento bounnoun búmbéa porikunbai kakilliko.

³⁴ Ǵatun noa Iéthuko wiyayelléun, wiyelliela barun, Wonnai ta untikal búmbillan porikunbai ǵatun ǵukillaiko búmbilliko:

³⁵ Wonto ba bara murráráǵ-tai kánun uwolliko unta kolaǵ tanai tako purrai tako, ǵatun moron kakilliko tetti kabiruǵ, keawai bara búmbúmbillan, keawai ǵukitan búmbilliko:

³⁶ Keawai wal bara tetti banún yukita; kulla bara yanti kátan aǵelo kiloa; ǵatun wonnai tara kátan Eloi-úmba, kátan bara wonnai tara ǵali koba moron kánun tetti kabiruǵ.

³⁷ Ǵatun Mothéko noa ba túǵaiya wakál la kúlai ta, bouǵbuǵga barun tetti-tetti kabiruǵ, wiya noa ba bon Yehóanuǵ, Eloi ta Abáramúmba, ǵatun Eloi ta Ithákúmba, ǵatun Eloi ta Yacobúmba.

³⁸ Keawai noa Eloi ta barúnba tetti-tetti koba, wonto ba barúnba moron koba; kulla yantin moron kátan ǵikouǵ kin.

³⁹ Taraito bara ǵarammateukállo wiya ǵaiya, Piriwál, murrá ráǵ bi wiyán.

⁴⁰ Ǵatun yukita keawai bara bon wiya pa kinta-kan-to.

⁴¹ Ǵatun noa barun wiyá, Yakoai bara wiya Kritht ta yinal ta Dabidúmba?

⁴² Ǵatun Dabidto noa niuwoabo wiyá, biblion kaba tehillum koba, Yehóako noa wiya bon Piriwál emmoúmba, Yellawolla bi túǵkaǵkeri ka emmouǵ kin,

⁴³ Uma-uwil koa baǵ barun bukkakan ǵikoúmba yulogél ko kakilliko ǵikouǵ.

⁴⁴ Dabidto noa ba wiya bon Piriwál yitirra, yakoai ǵaiya noa yinal ta ǵikoúmba?

⁴⁵ Wiya ǵaiya noa barun ǵikoúmba wirrobullikan mikan ta yantin ta kúri ka,

⁴⁶ Yakoai nura barun kai ǵarammateu tin, pitál koa bara uwa-uwil kurrawitaikan, ǵatun umulliko ǵukilligél laba ko, ǵatun yellawolligél la wokka ka thunagóg ka, ǵatun piriwál-ǵél takilligél laba;

⁴⁷ Mantan bara kokera ba mabogun koba, ǵatun umánun wiyellikanne-ta kurra-uwai túǵunbilliko: yaki tin bara kánun kauwál tetti kakilliko.

21

¹ ǴATUN noa nakulla wokka-laǵ, ǵatun nakulla barun porrólkan wúnkilliela ǵutoara barúnba wúnkilligél la.

² Ǵatun noa nakulla tarai mabogun mirrálkan wúnkilliela bountoa leptu buloara unta ko tarog kaka.

3 Ġatun noa wiya barun, Wiyan baġ nurun tuloa, ġali mabogunto mirrállo wúnkulla kauwál ta bara yantin kearan.

4 Kulla yantin ġali wúnkulla bara tullockan barúnba kauwál labiruġ ġutoara Eloi koba ko: wonto bountoa ba bounnoun kinbiruġ mirrál koba wúnkulla yantin tullockan bounnounba.

5 Ġatun winta koba wiyelliela hieron tin, umatoara unni korien tunuġ ko murráráġ ko ġatun ġutoara, wiya noa,

6 Unni tara natan nura ba, uwanán ta purreáġ kariġ ka; korien ġaiya ba wakál tunuġ wokka-ka-wokka-ka, yantin wal warekullinún barán.

7 Ġatun bara bon wiyá, wiyelliela, Piriwál, yakounta-ke unni tara kánún? ġatun minariġ túġa kánún unni tara ba ġaiya kánún?

8 Ġatun noa wiyá, Yakoai nura, ġakoiya kora koa nura ka-uwil; kulla kauwál-kauwállo tanan uwánún emmouġ kin yitirra, wiyellinún, ġatoa ta (Kriht ta); ġatun papai ta kakillin; yanoa uwa yikora nura barun.

9 Ġurránún ġaiya nura ba wurawai kauwál ġatun koakillai ta ba, kinta kora nura: kulla unni tara kánún wal kurri-kurri, kulla wirán keawai kánún kabo.

10 Wiya ġaiya noa barun, Bara kúriko wuruwai wal kánún barun kúriko, ġatun bara piriwál koba barun piriwál koba ko:

11 Ġatun purrai tako pulululu kakilliko winta ka bo, ġatun kunto korien ta ko, ġatun munní kauwálkan; ġatun kinta nakilli tara ġatun kauwál kánún túġa morokó kabiruġ.

12 W onto ba kurri-kurri ka unni tara ba kánún, manún wal bara máttarro nurun, ġatun yarakai nurun umánún, ġumullinún nurun thunagóg kako, ġatun jail ko, mantoaro nurun mikan ta ko piriwál lako, ġatun wiyellikan tako emmouġ kinko yitirra ko.

13 Ġatun unni ta kánún nurun túġa kakilliko.

14 Yanoa nura kota yikora minki ko, minariġ nura wiyayellinún.

15 Kulla baġ ġunún nurun kurraka ġatun ġuraki kakilliko, keawai wal yantin bara nurúnba bukka-kan-to kaiyu kánún wiyayelliko ġa pirriral umulliko.

16 Ġatun nura ġakoiyellinún wal nurun biyuġbaito ġatun kóti tako kariġ ko, ġatun winta nurun kinbiruġ búnnún wal tetti barun kai.

17 Ġatun nurun yarakai umánún yantinto, emmoumba tin yitirra tin

18 Wonto ba keawai wal wakál kittuġ ġikouġ, kinbiruġ wolluġ kabiruġ tetti kánún.

19 Murráí kakillikanne nurúnba ka, miromulla nura marai nurúnba?

20 Ġatun nanún nura ba Hierothalem kirrai-kirrai ta ba konara ba ġurrulla papai ta ba ġaiya wari-warekulli ta ba unnuġ.

21 Murrabunbilla ġaiya barun Iudaia kaba waita bulkará kolaġ; ġatu uwabunbilla barun willi kaba waita warai tako; ġatun uwabunbi yikora barun tanan koruġ kaba untako.

22 Kulla yakita unti tara purreáġ ka bukka kakillikanne, kauwil koa yantin upatoara kánún wal kakilliko.

23 Yapallun bara wonnaikun ġatun bara pittallikun, yakita ġaiya purreáġ ka! kulla wal kánún kauwál yarakai purrai ta, ġatun bukka unti yantin ta kúri ka.

²⁴ Ġatun bara tetti kapaiyinùn yirrá biruġ, ġatun barun yutinùn wal mantoara kakilliko yantin tako purrai kariġ kako: ġatun Hierothalem wattawánun barán bara ethánékál-lo, yakita kalai tako barúnba koba ġoloin kánun ethánékál.

²⁵ Ġatun ġaiya kánun wal túġa punnàl la, ġatun yellana ka, ġatun mirri ka; ġatun purrai taba yarakai ta barun kin kùri ka, ġatun kinta kauwàl korowa ta ġatun bókkaloġ kólbilagbullin;

²⁶ Kùri koba búlbúllo kotan kinta-kan-to, ġatun nakilli tabiruġ ġaloo tara kotanan ba uwánun purrai kolaġ; kulla wal barun tolománun wal kaiyukan ta moroko koba.

²⁷ Ġatun yakita ġaiya wal nanùn Yinal ta kùri koba tanan uwollillùn yareil loa kaiyu koa, ġatun killibinbin koa kauwàl loa.

²⁸ Ġatun kánun ba unni tara paipinùn, na-uwa wokka-laġ, ġatun wokka-laġ kauwa kia-kia nurúnba wolluġ; kulla tanan uwánun paipai nurúnba wommunbillikanne-ta.

²⁹ Ġatun noa wiya barun wakàl parabol; Na-uwa kokuġ ta, ġatun yantin kùlai ta;

³⁰ Paikullinùn bara ba, nanùn nura ġatun ġuurránun nura nurun kinbiruġ wunàl kàtan paipai taba.

³¹ Yaki kiloa nura, nanùn nura ba unni tara paikulliko, ġurulla ġaiya nura piriwàl koba Eloi koba kàtan papai taba.

³² Wiyan tuloo nurun baġ, Keawai unni willuġġél tetti-tetti kánun, yakita-ko ġoloin ba kánun.

³³ Moroko ta ġatun purrai ta kánun wal waita uwánun, wonto ba keawai wal emmoúmba wiyellikanne unni tara keawai wal waita uwánun.

³⁴ Ġatun yakoai nura nurabo, kauwa ba yantin ta nurúnba búlbúl matayel koa katéa-kùn ġatun kuttawaiban koa katéa-kùn, ġatun umillikéun koa katéa-kùn ġali koba moron koba, ġatun yanti ta purreaġ ka paipinùn ġati nurun kin.

³⁵ Kulla pika kiloa yanti uwánun untoa purreaġ ka barun kin yellawan yintin ta yaki tin purrai ta.

³⁶ Tumimilla nura, ġatun wiyellia yanti-katai to, ka-uwil koa nura murràrag kakilliko moron ko unti tara biruġ paikullinùn wal ġatun ġarokilliko mikan tako yinal lako kùri koba ko.

³⁷ Ġatun purreaġ ka wiyelliela noa murrug ka hieron la; ġatun noa uwa waita tokoi ta, ġatun yellawa noa bulkàra ġiakai yitirra Elaión ka la.

³⁸ Ġatun yantin bara kùri uwa ġorokan ta ġikouġ kinko hieron lako, ġurrulliko bon.

22

¹ YAKITA kakulla papai takillikanne nulai lebben korien koba, ġiak yittira Pathak.

² Ġatun bara piriwàl hiereuko ġatun ġárammateuko nukilliela búnkilli kolaġ bon tetti wirrilliko; kulla bára kinta kakulla kùri tin

³ Pulóġkulléun noa Thatánto murrug ka bon Iudathkin, tarai yitirra ġiakai Ithákariot, wakàl noa dodeka kabiruġ.

⁴ Ġatun noa waita uwá, ġatun wiyelliela barun piriwàl hiereunug ġat barun kapátin, yakoai noa ba ġakoyánun bon barun kin.

5 Ġatun pitál kakulla, ġatun bara wiya ġukilliko bon arguro.

6 Ġatun noa wiyai, ġatun mittilliela noa ġakomulliko bon barun kin, yakita bara ba konara waita ġaiya uwa.

7 Kakulla ġaiya purreaġ nulai lebben korien ta, yakita Pathak bunnüm wal ba tetti.

8 Ġatun noa yuka Peternuġ ġatun Ioannenuġ, wiyelliela, Yuriġ uwolla umulliko Pathak ta, ta-uwil koa ġéen.

9 Ġatun bara bon wiyá Wonta-ke ġéen umánùn?

10 Ġatun noa barun wiyá, A! nauwa nura, yakita uwánùn nura ba kokerá kariġ ka, unta ġaiya nurun wakállo kúriko wimbi-kaba-kan-to kokoin-kan-to nuġgurra uwánùn nurun; wirrobulla bula bon murrug kolag kokerá kolag unta-ko pulóġkullinùn noa ba.

11 Ġatun wiyánùn nura bon kokeratin, Piriwallo wiyán bin, Wonnug waiyakan takilligél, untoa baġ ba tanun Pathak ta emmoúmba katoa wirrobullikan toa?

12 Ġatun nurun túġkaiyánùn wal noa kauwál ta waiyakan wokka kaba wupitoara: unnuġ umulla.

13 Ġatan bara waita uwa, ġatun nakulla bara unni tara yantin ba wiya barun: ġatun bara upéa Pathak ta.

14 Ġatun yakita kakulla hóra ba, yellawa noa barán, ġatun dodeka ta apothol ta ġikouġ katoa.

15 Ġatun noa barun wiyá, Kauwál ta emmoúmba kotatoara takilliko unni Pathak ta nurun katoa, ta-uwil koa kurri-kurri tetti kolaġ ke baġ:

16 Kulla baġ wiyán nurun, Keawai wal baġ tanùn unta-kál kabo ba kánùn piriwál koba ka Eloí koba.

17 Ġatun noa mankulla wimbi, ġatun pitálma ġaiya noa, wiyelliela, Mara unni ġukillai koa nurabo:

18 Kulla baġ wiyán nurun, Keawai wal baġ pittánùn yeai tabirug ampelo tabirug, kabo koa uwa-uwil piriwál koba Eloí koba tanan.

19 Ġatun noa mankulla arto ta, ġatun pitálma ġaiya noa, ġatun yiirbuġġa, ġatun ġukulla barun, wiyelliela, Unni ta emmoúmba murrin ġutoara nurun kin: umulla unni yanti ġurrulliko tia.

20 Yantibo wimbi takilli birug yaréa ka, wiyelliela, Unni wimbi ta wiyatoara ta buġgaikál emmouġ kinbirug ġorog kiroapa nurun kai.

21 A! na-uwa, unni ta máttára ġikoúmba ġakoyelli-kan-to tia, emmouġ katoa ba takilligél laba.

22 Yuna bo ta wal noa uwánùn Yinal kúri koba, yanti wiyatoara; yapallun unnoa kúri ġakoyelli-kan-to bon ba!

23 Ġatun bara wiyellan barabo, ġan-to barun kinbirug-ko umánùn ta unni.

24 Ġatun koakillan bara barabo, ġan-ke kánùn piriwál barun kinbirug.

25 Ġatun noa wiya barun, Bara ta piriwál ethánékál koba katilléun bara; ġatun bara ta katillikan ġiakai yitirra murroġ-tai.

26 Wonto nura ba keawai yanti kánùn; wonto noa kurrikóġ nurun kinba, kámunbilla bon yanti mitti; ġatun noa piriwál katan, yanti umullikan ta.

27 Wonnug-ke kauwál unnug, niuwoa yellawan noa ba takilli ta, niuwoa umánún noa ba? wiya, unni ta noa yellawollin ba takilli taba? wonto bağ ba kátan nurun kinba yanti niuwoa ba umullikan ta.

28 Nura ta emmouğ kin minkéa emmouğ ka ta numatoara:

29 Ğatun ğatun nurun bağ kakilliko piriwálgél lako, yanti tia emmoúmba Biyuğbaito ğukulla tia;

30 Ta-uwil koa nura ğatun pitta-uwil emmouğ ka ta takilligél la emmouğ ka ta piriwálgél la, ğatun yellawa-uwil yellawolligél la piriwál koba ka, wiyellin barun konara dodeka ta Ithárael koba.

31 Ğatun noa piriwálla wiyá, Ela Thimon, Thimon! ğurrulla, Thantánto noa wiyan bin mankilliko kirrai-kirrai koa biloa uma uwil yanti wiet kiloa:

32 Wonto bağ ba wiyelléun ğirouğ kai ğurra-uwil koa bi; ğatun minki bi ba kánún, pirralmulla ğaiya barun bi kóti ta ğiroúmba.

33 Ğatun noa wiya bon, Piriwál, kátan bağ unni miriğil uwolli kolağ ğikouğ katoa ko jail kolağ ğatun tetti kakilli kolağ.

34 Ğatun noa wiyá, Wiyan banuğ, Peter, keawai wal mukkaka ko tibbinto wiyánún unti purreağ ka, kurri-kurri ka bi ba ğakoyánún tia ğoro-ka ğimillin bi tia ba.

35 Ğatun noa wiya barun, Yuka nurun bağ ba yinuğ korien, ğatun pika korien, ğatun tuğganóğ korien, wiya, nura minariğ lo? ğatun bara wiyá, Keawai.

36 Wiya ğaiya noa barun, Wonto ba yakita unti, niuwoa ba yinuğkan, mamunbilla bon unnoa, ğatun yanti pika; ğatun niuwoa yirra korien, ğumunbilla kirrikin ğikoúmba, wakál koa noa ğukilli ko.

37 Wonto bağ ba wiyan nurun, unni ta upatoara ka-uwil koa emmouğ kin kakilliko ğiakai, Tumbitoara noa barun kin yarakai willuğ ka: kulla unni tara emmouğ kin ba kakillinún ğoloin ko.

38 Ğatun bara wiyá, Piriwúl, na-uwa unni tuloa buloara yirra. Ğatun noa wiya barun, Tantóa-bo-ta

39 Ğatun noa uwa warrai koba, ğatun waita uwa uwolli kolağ bulkára kolağ Elaión ko la kako; ğatun ğikoúmba wirrobulli-kan wirroba bon.

40 Ğatun uwa noa ba unta, wiya ğaiya noa barun, Wiyella, keawai koa nura pulóğkulli korien yarakai kolağ.

41 Ğatun noa waita uwa barun kinbiruğ yanti kiloa tunuğ koba pintia, ğatun waroğbugko upullin barán, ğatun wiyá,

42 Wiyelliela, Biyuğ, wiya bi unni wimbi manún emmouğ kinbiruğ: yanoa emmoúmba kotellikanne ğiroúmba ta kámunbilla kakilliko.

43 Ğatun paipéa wakál ağelo moroko kabiruğ pirrirmullin bon.

44 Ğatun kirrinkan noa kanwákan, wiyelliela noa pirriral butti; ğatun ğikoúmba kurrol upulléun barán purrai kolağ yanti kiloa komonba kauwál ğoroğ koba.

45 Ğatun bouğkulléun noa ba wiyelli tabiruğ, ğatun uwa ğikoúmba tako wirrobullikan tako, nakulla ğaiya noa barun birriki birriki minkikan,

46 Ğatun noa wiya barun, Minariğ tin nura birrikin? Bouğkullia ğatun wiyella, uwéa-kun koa nura yarakai kolağ.

47 Ġatun yakita wiyelliela noa ba, a! konara, ġatun noa yitirra ġiakai Iudath, wakál ta dodeka kabiruġ, uwa ġanka barun kin, ġatun uwa ġaiya noa papai Iéthu kin, búmbúmkakilliko.

48 Wonto noa ba Iéthuko bon wiya, Ela Iudath! ġakoman binuġ Yinal kùri koba búmbuġgullito?

49 Nakulla bara ba ġikouġ kinba minnuġ-bulli kolaġ, wiyabon bara, Ela piriwál! wiya, ġéen búntan yirra ko?

50 Ġatun wakál barun kinbiruġ kunbuntéa wakál umullikan hieru koba piriwál koba, ġatun kunbuntéa bon túġkaġ-keri ġurréuġ.

51 Ġatun Iéthuko noa wiyayelléun, ġatun wiyelliela, Kamunbilla nura unni. Ġatun bon noa numa ġurréuġ ġatun turon bon uméa-kan

52 Wiya ġaiya Iéthuko barun piriwál hieru koba, ġatun barun kapátin hieron koba, ġatun barun ġarrokal, uwa bara ġikouġ kin, Wiya, nura tia uwan yanti mankiye ko yarakaikan ta, yirra kan ġatun kotarakan?

53 Kakulla baġ ba nurun kin yanti-katai purreaġ ka hieron ka, keawai nura tia manpa máttarro: wonto ba unni yakita ta katan nurúnba ġatun kaiyukan tokoi tako.

54 Mankulla ġaiya bara bon, ġatun yutéa bon, mankulla ġaiya bon kokera ko piriwál koba kako hieru koba kako. Ġatun Peterko noa wirroba kalog kolaġ.

55 Ġatun upilléun bara ba koiyuġ ko willi ka kokera, ġatun yellawa yantin, Peter ġaiya noa yellawa barun kin.

56 Ġatun taraito murrakinto nakulla bon, yellawa noa ba koiyuġ ka ġatun pimmilliela bon pirrallo, ġatun wiya, Unni noa kùri kakulla ġikouġ katoa.

57 Ġatun noa ġakoiya bon, wiyelliela, Ela murrakin! keawai bon baġ ġimilli korien.

58 Ġatun toanta taraito bon nakulla, ġatun wiyelliela, Gintoa ta yanti bo barúnba. Ġatun noa Peterko wiyá, Kùri, keawaran baġ.

59 Ġatun, yakita toanta, wakál hora ta yukita, taraito wiya pirralma wiyelliela, Yuna bo ta unni kuri kakulla ġikouġ katoa; kulla noa Galilaiakál.

60 Ġatun noa Peterko wiyá, Ela kùri! keawai baġ ġurran yakoai bi ba wiyan. Ġatun wiyelliela noa ba, tanoa-kal-bo muk-kaka-ko ġaiya wiya tibbinto.

61 Ġatun noa Piriwál warkulléun, ġatun nakilléun bon Peternuġ. Ġatun Peterko noa ġurra wiyellita Piriwál koba, wiya bon noa ba ġiakai, Gikoyànùn wal bi tia kurri-kurri tibbinto mukka ko wiyànùn goro-ka.

62 Ġatun Peter noa uwa warrai koba, ġatun túġkilléun ġaiya noa kauwál.

63 Ġatun bara kùriko mankulla bon Iéthunuġ béelma bon, ġatun búnkulla bon.

64 Ġatun munmin bara ba upéa bon, búnkulla ġaiya bon bara goará, ġatun wiya bon, wiyelliela, Wiyella bi, ġanto-ke bin búnkulla?

65 Ġatun kauwál-kauwál taraikan yarakai wiya bara ġikouġ kin.

⁶⁶ Ġatun purreaġ ba kakulla, kau-umullan ġaiya bara ġarrotai kùri koba, ġatun bara piriwàl hiereu koba, ġatun bara ġàrammateu, ġatun yuteà ġaiya bon kau-umulligél lako barúnba tako,

⁶⁷ Wiyelliela, Kritht ta bi unni? wiyella ġearun. Ġatun noa wiya barun, Wiyánùn nurun baġ ba, keawai ġaiya wal nura ġurránùn:

⁶⁸ Ġatun wiyánùn nurun baġ ba, keawai wal nura wiyaiyellinùn tia, keawai wal nura tia wamunbinùn.

⁶⁹ Kabo noa Yinal kùri koba yellawánùn túgkaġ ka kaiyukan ta Eloi koba ka.

⁷⁰ Wiya ġaiya bara yantinto, Yinal ta bi unni Eloi koba? Ġatun noa wiya barun, Wiyan nura ġatoa ta unni.

⁷¹ Ġatun bara wiya tantoa ta, Yanoa ġearun kin ġurrullikanto taraito? kulla ġéen ġurra ġéebo kurraka kabiruġ, ġikouġ kinbiruġ kóti kabiruġ.

23

¹ ĠATUN bara yantin konara bouġkulléun, ġatun yuteà bon Pilato kin.

² Ġatun bon bara pirralma, wiyelliela, Ġurra ġéen bon unni ġakoyelliela noa ba barun kùri willuġġél, ġatun wiyelliela, yanoa ġuki yikora tullokkan Kaitharinuġ, wiyelliela, niuwoa-bo-ta Kritht ta wakàl ta Piriwàl.

³ Ġatun Pilato-to wiya bon, wiyelliela, Ġa ġintoa ta Piriwàl kátan barúnba Iudaioi koba? Ġatun noa wiyayelléun bon, ġatun wiyá, Ġintoa ta wiyán.

⁴ Wiya ġaiya noa Pilato-to barun piriwàl hiereu ġatun barun kùri, Keawai baġ ġurra pa yarakai unti kùri ka.

⁵ Ġatun bara bukka-buttibuġkáa, wiyelliela, Pirralman noa barun kùri wiyellin, yantin ta Iudaia ka, Galilaia tinta unti kolaġ.

⁶ Ġurra noa ba Pilato-to Galilaia ka, wiya noa, Unni kùri Galilaiakàl?

⁷ Ġatun ġurra noa ba Herodúmba-kan noa wottaikan, yuka bon noa Herod kinko, yakita ġaiya niuwoabo kakulla Hierothalem ka.

⁸ Ġatun nakulla bon noa ba Herodto Iéthunuġ, pitàl ġaiya noa kátan kauwàl, kulla noa natelli ba bon yuraki tabiruġ, kulla noa ġurra kauwàllan ġikouġ kinba; ġatun nakilliko tarai umatoara ġikouġ kai.

⁹ Wiya ġaiya bon noa wiyellikanne kauwàl-kauwàl; wonto noa ba keawai wiyelli pa bon.

¹⁰ Ġatun bara piriwàl hiereu ġatun bara ġàrammateu ġarokilliela, ġatun pirralmulliela bon kauwàl.

¹¹ Ġatun Herod katoa ba bara wuruwai koba ġurramaiġa bon bara, ġatun béelma bon, ġatun wuda bon konéin to kirrikin to, ġatun yukéa-kan bon Pilato kinko.

¹² Ġatun unta purreaġ ka wakàl la, Pilato ġatun Herod kóti bula umullan: yakita unta kakillan bula bukkakan bula-bo.

¹³ Ġatun Pilato-to noa kau-wiya noa ba barun piriwàl hiereu, ġatun barun piriwàl, ġatun barun kùri,

¹⁴ Wiya ġaiya barun, Mankulla nura bon unni kùri eummouġ kinko yanti wakàl noa ġakoya-uwil ba kùri; ġatun, a! ġurulla, nuiya ta bon

bağ unni mikan ta nurun kin keawai bağ gurrapa yarakai ġikouğ kin, ġinoa-tara tin pirralma bon nura:

¹⁵ Keawaran, keawai Herodto: kulla bağ yuka nurun ġikouğ kin; ġatun nauwa, keawai ġali tin tetti korien noa kánun.

¹⁶ Wélkorinùn wal bon bağ, ġatun wamunbinùn ġaiya bon.

¹⁷ (Kulla noa buruğbuğġánun wal wakál yakita ta takillikan ne ta.)

¹⁸ Ġatun bara kaaibulléun wakállá purawai, wiyelliela, Yuriğ unni kúri; ġatun buruğbuğgulla bon Barabbanuğ ġearun kinko: ¹⁹ (Ġali noa wakál wuruwai tin kokerá ġatun búnkilli tin tetti tin wúnkulla bon jail ka.)

²⁰ Koito noa ba Pilato-to kotelliela buruğbuğgulliko bon Iéthunuğ, wiyéa ka barun.

²¹ Wonto bara ba wiyá, wiyelliela, Buwa bon tetti, buwa bon tetti.

²² Ġatun noa barun wiya yukita ġoro-ka, Minariğ tin? minariğ noa yarakai umá? keawai bağ gurrapa taraikan ġikouğ kin ġalao kolağ búnkilli kolağ tetti wirrilliko; wélkorinùn wal bon bağ, ġatun wamunbinùn bon.

²³ Ġatun bara tanoa-kál-bo pulli kakulla kauwál, wiyelliela, búwil koa bon tetti. Ġatun pulli barúnba ġatun barúnba piriwál hiereu pirral kakulla.

²⁴ Ġatun Pilato-to noa wiyá, ka-uwil koa yanti wiya bara ba.

²⁵ Ġatun noa bon buruğbuğga barun kin unni bon wuruwai tin ġatun bunkilli tin tetti tin wúnkulla bon jail ka wiyatoara barúnba; ġatun noa bon Iéthunuğ wamunbéa barun kin.

²⁶ Ġatun yutéa bon bara ba yuriğ, mankulla ġaiya bara wakál Thimónnuğ Kureniakál ta, tanan uwolliela koruğ tin, ġatun wupéa bara ġikouğ kin talíġkabillikanne, kurri-uwil koa noa willuğ tin Iéthu katoa.

²⁷ Ġatun wirroba bon bara kauwállo konaro, ġatun bara nukuğ-ko, túğkilliela ġatun minki kakilliela ġikouğ kai.

²⁸ Wonto noa ba Iéthu warkulléun barun kai koba, wiyá, Yinálkun Hierotilalemkálin, túğki yikora emmuğ kai, wonto ba túğkillia nura nurunbo, ġatun nurun kaiko wonnai tara ko.

²⁹ A! na-uwa, purreuğ kariğ tanan uwollinùn, yakita unta wiyánun bara ba, Murrárúğ bara wonnai korien, ġatun unnuğ tara pika keawai pórkuilli korien, ġatun paiyil keawai pittelliko.

³⁰ Yakita ġaiya bara wiyellan bulkára kariğ, Puntimullia ġearun kin, ġatun yúnko ko, Wutilla ġearun.

³¹ Ġatun uwollinùn bara ba unni tara kúlai ta kiruğ ka, minnuğ banùn wal kúlai ta turrál la?

³² Ġatun unnuğ bula taraikan yarakai willuğ, yutéa ġikouğ katoa wúnkilliko tetti wirrilliko.

³³ Ġatun uwa bara ba unta ko, ġiakai yitirra Kalábary, unta ġaiya bara búnkulla bon ġatun bulun yarakai bula, wakál ta túğkağ-keri ka ġatun tarai ta wunto-keri ka.

³⁴ Wiya ġaiya noa Iéthuko, Biyuğ, kámünbilla barun, kulla bara keawai ġurra korien umulli ta. Ġatun toinbillan bara kirrikin ġikoúmba, ġatun wupillan woiyo.

35 Ġatun bara nakilliela ġarokito. Ġatun bara piriwál yantibo barun katoa béelmulliela, wiyelliela, Miromá noa taraikan; miromabunbillia bon ġikouġ kóti, wiya noa ba Kritht ta, ġirimatoara Eloi-úmba.

36 Ġatun bara militiko béelma bon, uwolliela ġikouġ kin, ġatun nupilliela bon aket,

37 Ġatun wiyelliela, Wiya bi ba piriwál Iudaioi koba, miromullia bi ġintoabo kóti.

38 Ġatun upulléun wakál upatoara wokka ka ġikouġ kin pulli Hellenik koba, ġatun Latin koba, ġatun Hebáraio koba, ġiakai, Unni ta Piriwál Iudaioi koba.

39 Ġatun wakálo yarakai bulun kinbiruġ-ko, kakilliela ba kulai ta, béelmulliela bon, wiyelliela, Wiya bi ba Kritht ta, miromullia bi ġintoabo ġatun ġearun.

40 Wonto ba taraito wiyayelléun, koakilliela bon, wiyelliela, Keawai bi kinta korien Eloi kai, ġatun ġintoa ta kátan wakál la umatoara?

41 Ġatun ġalin yakita murráràġ umá; yaki tin ġalin kai umatoara tin: wonto noa ba ġali kúriko, keawai noa yarakai umá pa.

42 Ġatun noa wiya Iéthunuġ, Piriwál, ġurrulla bi tia, uwánun ġaiya bi ba piriwálġél lako ġirouġ ka tako.

43 Ġatun noa Iéthuko wiya bon, Yuna bo ta wal baġ wiyán ġirouġ, Unti buġgai purreàġ ka kánun bi tia emmouġ katoa Parádeith ka tako.

44 Ġatun yakita kakulla hora ka hekto ta, tokoi ta kakulla yantin ta purrai ta katéa ka hóra kako nain tako.

45 Ġatun punnál ta tokoi kakulla, ġatun kirrikin ta hieron kako yirkulléun búlwa koa.

46 Ġatun noa ba Iéthuko kaaibulléun wokka wiya noa, Biyuġ, wunún baġ emmoúmba marai ġirouġ kin máttára; ġatun wiyelléun noa ba unni, wúnkulla ġaiya noa marai

47 Yakita ġaiya noa ba kenturionko nakulla unni umatoara, pitálma noa Eloinuġ, wiyelliela, Yuna bo ta wal murráràġ unni kúri.

48 Ġatun bara yantin kúri uwa nakilliko ġala ko umatoara ko, wirrilléun bara wapara, ġatun willuġbo bara uwa.

49 Ġatun yantin ġikoúmba kóti ta, ġatun bara nukuġ wirroba bon Galilaia kabiruġ, ġarokéa kaloġ ka, nakilliela unni tara.

50 Ġatun kakulla wakál kúri, ġiakai yitirra Yotheb, wiyellikan kátan; murráràġ kakillikan, ġatun tuloa kakillikan:

51 Ġali keawai noa pitál korien barúnba ko wiyellikanne ko ġatun barúnba umatoara ko; Arimathéakál noa, wakál ta kokera Iudaioi koba; niuwoa ba mittilliela piriwál lako Eloi koba kako.

52 Unni noa uwa Pilato kin, bon wiyelliko murrin ko Iéthu koba ko.

53 Ġatun noa mankulla barán, ġatun muġġama kirrikin ta, ġatun wúnkulla tulmun ta umatoara tunuġ ta; keawai ba unta kúri wúntelli ta.

54 Ġatun unta purreàġ ka tupoi-tupoi-kanne-ta, ġatun papai kakulla thabbat ta.

55 Ġatun bara nukuġ uwa ġikouġ katoa Galilaia kabiruġ wirroba yukita, ġatun nakulla tulmun, yakoi ba wúnkulla murrin.

56 Ġatun bara willuġbo, ġatun mankulla aromata ġatun mura; ġatun koréa purreàġ ka thabbat ta, yaki tin wiyatoara tin.

24

¹ YAKITA kakulla puneäg ka yukita thabbat biruğ ka, goiokan ta, uwa bara unti ko tulmun tako, mankillin aromata umá bara ba, gáton taraikan uwa barun katoa

² Gáton bara nakulla tunuğ umatoara kurrai-kurrai biruğ kurraka ko tulmun tabiruğ.

³ Gáton bara uwa murrariğ, gáton keawai bara na korien murrin ta Piriwál koba Iéthu koba.

⁴ Gáton yakita kakulla, kotelliela bara ba ge tin, a! buloara kúri bula garokéa barun kin killibinbin kaba kirrikin taba,

⁵ Gáton bara ba kinta kakilliela, gáton wúnkulliela barúnba goara baran purrai tako, wiya bula barun, Minariğ tin nura nakillin moronkan ta unti tetti-tetti ka?

⁶ Keawai noa unti, kulla noa waita ka ba bouğkulléún: gurrulla nura yanti wiya nurun noa ba, yakita noa ba kakulla Galilaia ka,

⁷ Wiyelliela, Yinal ta kúri koba wunún wal bon máttara yarakai-willuğ koba ka, gáton búnnún wal tetti, gáton purreäg ka tarai ka kúmba-ken bouğkullia kánún noa.

⁸ Gáton gaiya bara kotelliela gikoúmba wiyelli tara,

⁹ Gáton willuğbo bara uwa tulmun tabiruğ, gáton wiya unni tara barun kin dódeka ta, gáton barun yantin ta.

¹⁰ Gala bountoa Mari-ko Magdalakálin-to, gáton bountoa Ioanna-ko, gáton bountoa Mari-ko tunkan-to Yacóbo-úmba-ko, gáton taraikan-to bara nukuğ-ko barun katoa, wiya unni tara barun apotholnuğ.

¹¹ Gáton bara ba wiyelli tara kakulla barun kin yanti kiloa gákokoyelli tara, gáton bara keawai gurraiyeelli pa barun.

¹² Peter gaiya noa garokéa, gáton murra tulmun tako; gáton woinkulliela barán, nakulla noa kirrikin wuntoara pitaka, gáton waita noa uwa, kotelliela unni tara kátan ba.

¹³ Gáton yakita purreäg ka yantibo, buloara-bula barun kinbiruğ uwa kokerá kolağ, giakai yitirra Emmaou, yakita kalog Hierothalem kabiruğ purloğ hekékonta ta.

¹⁴ Gáton bara wiyellan unni tara kakulla ba.

¹⁵ Gáton yakita kakulla, wiyelliela ba, gáton kotelliela bara ba, Iéthu noa niuwoabo uwa papai barun kin, gáton uwa barun katoa.

¹⁶ Wonto ba gaiuğ barúnba tullamá, gimilli korien koa bara bon.

¹⁷ Gáton noa wiya barun, Minariğ, nura unni tara wiyellan, uwollin nura ba, gáton minki kátan?

¹⁸ Gáton wakál bulun kinbiruğ, giakai noa yitirra Kleopa, wiyayelléún, wiyelliela bon, Gíntoa bo ta wakál gowikan Hierothalemkál, gáton keawai unni tara gurrapa kakulla ba unti tara purreäg ka?

¹⁹ Gáton noa wiya barun, Minariğ-ke unni wonnuğ? Gáton bon bara wiyá, Gikouğ kin Iéthu kin Nadharetkál unni kakulla propet ta kaiyukan umulliko gáton wiyelliko mikan ta Eloi koba kin, gáton yantin ta barun kin kúri ka:

²⁰ Gáton yakoai bara ba piriwál hiereu, gáton gearúnba piriwál kariğ wúnkulla bon wiyayelliko tetti kolağ, gáton bara bon búnkulla tetti.

21 Wonto géen ba kota niuwoa miromulliko Itháraelnuğ: ġatun yantin unni tara ba, unni buğgai kúmba-ken-ta kátan unnoa tara umatoara biruğ

22 Kauwa, tarai bara nukuğ ġearúnba konara biruğ kota bunbéa bala ġearun, bara goiokéen kátan tulmun ta:

23 Ġatun keawai bara ba na pa ġikoúmba murrin, uwa ġaiya bara, wiyelliela, nakéun bara natoara aġelo kariğ koba wiya moron noa kakulla.

24 Ġatun taraikan barúnba ġearun kinba uwa tulmun kolağ, ġatun nakulla yanti bara nukuğko wiya; keawai bon bara na korien.

25 Wiya ġaiya noa barun, A! woğkál nura, ġatun pirriral búbúl ġurrulliko yantin ta wiyatoara bara ba propet to!

26 Keawai noa Kritht kámünġinbia ta umatoara ba unni tara, ġatun uwolliko kirrikin kolağ ġikouğ ka tako?

27 Ġatun kurri-kurri Mothe ko noa ba wiya, ġatun yantin to propet kariğ ko, ġurrabunéa ġaiya noa barun unnoa tara upatoara biruğ ġikouğ kai.

28 Ġatun bara papai uwa unta kolağ kokerá kolağ, unta kolağ bara: ġatun noa puntelliela kaloğ kolağ.

29 Wonto bara ba pirralma bon, wiyelliela, Kauwa ġearun katoa; kulla wal yaréa kakillilin, ġatun purreağ ta waita uwollilin. Ġatun noa uwa murrariğ kakilliko barun katoa.

30 Ġatun yakita kakulla, yellawa noa ba barun katoa takilliko, mankulla noa arto, ġatun pitálma noa, ġatun yiirbuğga, ġatun ġukulla ġaiya barun.

31 Ġatun ġaikug barúnba buğkulléun, ġatun ġimilléun ġaiya bara bon; noa ġati kakulla barun kinbiruğ.

32 Ġatun bara wiyellan barabo, Wiya, ġearúnba búlbúl winna ba ġearun kinba ko murrug kaba ko, wiyelliléun noa ba ġearun katoa, ġatun ġurrabunbéun noa ba ġearun upatoara ta?

33 Ġatun bouğkulléun tanoa-kál-bo ġatun willuğ ba kakulla Hierothalem kolağ, ġatun nakulla barun hendeka ta, ġatun barun taraikan barun katoa,

34 Wiyelliela, Bouğkulléun bo ta yuna Piriwál ta, ġatun paikulléun Thimon kin.

35 Ġatun bara wiya unni tara upatoara yapiğ koa, ġatun ġimilléun bara bon yiirbuğgullliela noa ba arto.

36 Ġatun bara ba wiyelliela, Iéthuko noa niuwoabo ġarokéa willi ka barun kin, ġatun wiya barun noa, Pitál nura kauwa.

37 Wonto bara ba pulul-pulul kakulla ġatun kinta-kan, ġatun kotelliela bara marai ta bara nakulla.

38 Ġatun noa wiya barun, Minariğ tin nura kinta kátan? ġatun minariğ tin nurúnba búlbúllo kotan?

39 Nauwa tia máttára emmoúmba, ġatun yulo emmoúmba, Gatoa bo: numulla tia, ġatun nauwa; kulla keawai marai koba purriuğ korien ġatun tibun korien, yanti nakulla nura tia ba emmoúmba.

40 Ġatun wiya noa ba unni, túgumbéa barun noa ġikoúmba máttára ġatun yulo.

41 Ġatun keawai bara ba ġurra pitál ko, ġatun kotelliko, wiya noa barun, Wiya, nuruúnba kunto unti?

42 Ġatun bara bon ġukulla pundol koyubatoara makoro biruġ, ġatun pundol nuparai kabiruġ.

43 Ġatun noa mankulla, ġatun takulla barun kin mikan ta.

44 Ġatun noa wiya barun, Unni tara wiyellikanne-ta wiya nurun baġ ba, kakulla baġ ba nurun katoa, yantin koa ka-uwil kakilliko upatoara wiyellikanne-ta Mothé-úmba, ġatun barun ba propet koba, ġatun tehillim kaba, emmouġ kai.

45 Ġurrabunbéa ġaiya noa barun, ġurra-uwil koa bara upatoara ta;

46 Ġatun wiya noa barun, Yaki upatoara, ġatun yaki murraráġ ta Kritht ko ġikouġ kakilliko tetti ko, ġatun bouġkulliko kúmba-ken-ta purreaġ ka tetti kabiruġ:

47 Ġatun wiyabunbi-uwil koa minkikanne-ta ġatun warekullikanne-ta yarakai umullikan ko ġikouġ katoa biruġ yitirra biruġ yantin ta konara, kurri-kurri kabiruġ Hierothalem kabiruġ.

48 Ġatun nura nakillikan kátan ġali tara ko.

49 Ġatun, ġurrulla, wupin baġ nurun kin wiyatoara emmoúmba koba Biyuġbai koba: wonto nura ba minkéa kokerá Hierothalem ka, kaiyu koa nurun kauwál búlwára tin.

50 Ġatun yutéa noa barun kaloġ kolaġ Bethany ka bo, ġatun noa wupiléun máttára ġikouúmba wokka-laġ, ġatun pitálma noa barun.

51 Ġatun yakita kakulla, yaki pitálmulliela noa ba barun, mantilléun ġaiya bon barun kinbiruġ, ġatun kurréa bon wokka-laġ moroko kako.

52 Ġatun bara bon murraráġ koyelliela, ġatun willuġ ba kakulla Hierothalem kolaġ kauwál-kan pitál-kan:

53 Ġatun kakilliela murrúġ hieron ka, murraráġ wiyelliela ġatun pitálmulliela bon Eloinuġ.

AMEN.